

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

**Jaunesniųjų paauglių virtualusis knygų klubas skaitymui
motyvuoti**

Baigiamasis magistro projektas

Oksana Piečienė

Projekto autorė

Lekt. Vitalija Jakštienė

Vadovė

Kaunas, 2023

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

Jaunesniųjų paauglių virtualusis knygų klubas skaitymui motyvuoti

Baigiamasis magistro projektas

Nuotolinio mokymosi informacinės technologijos (6211BX010)

Oksana Piečienė

Projekto autorė

Lekt. Vitalija Jakštienė

Vadovė

Doc. Vytenis Punys

Recenzentas

Kaunas, 2023

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

Oksana Piečienė

Jaunesniųjų paauglių virtualusis knygų klubas skaitymui motyvuoti

Akademinio sąžiningumo deklaracija

Patvirtinu, kad:

1. baigiamąjį projektą parengiau savarankiškai ir sąžiningai, nepažeisdama(s) kitų asmenų autoriaus ar kitų teisių, laikydamasi(s) Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo nuostatų, Kauno technologijos universiteto (toliau – Universitetas) intelektinės nuosavybės valdymo ir perdavimo nuostatų bei Universiteto akademinės etikos kodekse nustatytų etikos reikalavimų;
2. baigiamajame projekte visi pateikti duomenys ir tyrimų rezultatai yra teisingi ir gauti teisėtai, nei viena šio projekto dalis nėra plagijuota nuo jokių spausdintinių ar elektroninių šaltinių, visos baigiamojo projekto tekste pateiktos citatos ir nuorodos yra nurodytos literatūros sąrašė;
3. įstatymų nenumatytų piniginių sumų už baigiamąjį projektą ar jo dalis niekam nesu mokėjęs (-usi);
4. suprantu, kad išaiškėjus nesąžiningumo ar kitų asmenų teisių pažeidimo faktui, man bus taikomos akademinės nuobaudos pagal Universitete galiojančią tvarką ir būsiu pašalinta(s) iš Universiteto, o baigiamasis projektas gali būti pateiktas Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai nagrinėjant galimą akademinės etikos pažeidimą.

Oksana Piečienė

Patvirtinta elektroniniu būdu

Piečienė, Oksana. Jaunesniųjų paauglių virtualusis knygų klubas skaitymui motyvuoti. Magistro studijų baigiamasis projektas / vadovė lekt. dr. Vitalija Jakštienė; Kauno technologijos universitetas, informatikos fakultetas.

Studijų kryptis ir sritis (studijų krypčių grupė): Programų sistemos (B03), Informatikos mokslai.

Reikšminiai žodžiai: motyvacija skaitymui, įtraukusis skaitymas, interaktyvių technologijų galimybės, virtualusis knygų klubas.

Kaunas, 2023. 56 p.

Santrauka

Z kartos vaikai auga apsupti įvairių technologijų. Šios kartos vaikai įpratę gauti koncentruotą, apdorotą, nereikalaujančią papildomų pastangų informaciją. Tai technologiškai išprususi karta, kurios pagrindiniai įrankiai – internetas ir naujausios technologijos. Augant informacinių technologijų poreikiui, kintant mokinių mokymosi procesui, mažėja knygų skaitymui skiriamas laikas arba to visiškai atsisakoma. Bibliotekos susiduria su iššūkiu – kaip prisitaikyti prie Z kartos vaikų naujų skaitymo įpročių ir kaip juos motyvuoti skaityti knygas. Vienas iš sprendimų – įtraukti technologijas į bibliotekų paslaugas. Virtualusis knygų klubas gali būti vienas iš būdų motyvuoti Z kartos paauglius skaityti.

Darbe nagrinėjami aspektai ir priemonės, motyvuojantys jaunesnius paauglius skaityti. Pirmiausiai apžvelgiami teoriniai sprendimai, išskiriant skaitymo motyvavimo elementus. Analizuojami paauglių skaitymo poreikiai ir įpročiai. Problemai spręsti pasirinktas virtualusis knygų klubas. Šiam klubui realizuoti lygintos virtualiosios platformos *Moodle*, *Edmodo*, *Seesaw* ir *Google Site*. Renkantis virtualiąją aplinką ir vaizdo konferencijų įrankį knygų klubui realizuoti atliktas Tauragės B. Baltrušaitytės viešosios bibliotekos 10-14 m. skaitytojų apklausa, siekiant nustatyti jaunesniųjų paauglių neskaitymo priežastis tyrimas. Remiantis tyrimo išvadomis ir literatūros analize, pasirinkta virtualioji *Google Site* aplinka ir vaizdo konferencijos įrankis *Zoom*. *Google Site* aplinkoje galima kurti mobiliąsias svetaines, lengva atnaujinti turinį, yra daug nemokamų šablonų, koreliuoja su *Google* siūlomais produktais. Kuriant šią svetainę nereikia specialų programavimo žinių ir įgūdžių. Atliekant virtualiojo knygų klubo testavimą, buvo organizuoti virtualūs paauglių susitikimai su rašytojais, atliekamos paruoštos paaugliams virtualios užduotys, organizuota virtuali keramikos darbų paroda. Remiantis paauglių apklausos duomenimis virtualusis knygų klubas yra tinkama priemonė paauglių skaitymui motyvuoti.

Piečienė, Oksana. Virtual book club for young teens to promote reading. Master's Final Degree Project supervisor lect. dr. Vitalija Jakštienė; Faculty of Informatics, Kaunas University of Technology.

Study field and area (study field group): Software Engineering (B03), Informatics sciences.

Keywords: promote reading, engaging reading, possibilities of interactive technologies, virtual books club.

Kaunas, 2023. 56 pages.

Summary

Gen Z children are growing up surrounded by various technologies. Kids of this generation are used to receiving processed and concentrated information, which doesn't require any additional effort to understand. It is a generation, which is computer-smarts, whose main tool is the latest technology and the internet. The increasing demand for information technology and the rapid change in how students learn requires the incorporation of more interactive methods of teaching. Information technology is an inseparable part of teenage life. These days' libraries are facing a challenge – Gen Z kids. How can they adapt to old reading habits? One of the solutions to this problem is to incorporate more information technology into libraries. It is important to notice that this generation tends to use technology as their main source of information. Libraries should engage and motivate teenagers to read books. This means that libraries have to choose between technology, and traditional books and sources to comply with this generation's wants and needs, and to ensure the importance and significance of reading. A virtual book club can be one of the solutions to motivate Gen Z teenagers to read.

In this project, we are analysing the aspects and means to motivate adolescents to read. Firstly, we will look at the theoretical framework, which can distinguish the motives for reading. We are analyzing teenagers' reading habits and needs. The key to solving this problem may be a virtual book club. To implement this club we used virtual platforms like Moodle and Google Site. When choosing the virtual setting to implement the virtual book club, we conducted research with teenagers. Based on our research we concluded that Google Site would be the best option. This virtual environment was chosen for its simplicity and accessibility. Google Site provides the ability to create mobile sites, which are easy to update, has multiple free templates, and is compatible with other Google products. Creating these sites does not require any advanced programming knowledge or skills.

The virtual book club is a means of motivating adolescents to read. Based on the survey data the virtual book club is used as a tool to make reading more engaging and to motivate young teenagers to continue their reading. To actualize the virtual book club we created a virtual book club ontology, prepared a public presentation for this club, organized virtual meetings with writers, and prepared interactive activities.

Turinys

Lentelių sąrašas	7
Paveikslų sąrašas	8
Santrumpų ir terminų sąrašas	9
Įvadas.....	10
1. Jaunesniųjų paauglių skaitymo motyvavimo teoriniai aspektai.....	12
1.1. Skaitymo bei jo skatinimo ankstyvojoje paauglystėje ypatumai.....	12
1.2. Paauglių apklausa ir rezultatai.....	15
1.3. Virtualiojo knygų klubo veiklos.....	19
1.4. Skyriaus išvados	20
2. Virtualiųjų aplinkų ir priemonių panaudojimo paaugliams motyvuoti galimybės.....	21
2.1. Virtualiųjų priemonių apžvalga.....	21
2.2. Virtualioji mokymosi <i>Moodle</i> aplinka.....	23
2.3. <i>Google Site</i> tinklalapių kūrimo įrankis.....	25
2.4. Vaizdo konferencijos sistemos	27
2.5. Skyriaus išvados	31
3. Virtualiojo knygų klubo kuriama sistema	32
3.1. Virtualiojo knygų klubo projektavimas.....	32
3.2. Projektuojamo virtualiojo knygų klubo veiklos	37
3.3. Skyriaus išvados	38
4. Virtualiojo knygų klubo realizacija	39
4.1. Virtualiojo knygų klubo realizavimas taikant <i>Google Site</i> kūrimo platformą.....	39
4.2. <i>Google Site</i> naudotojo vadovas	41
4.3. Virtualiojo knygų klubo kūrimas taikant <i>Google Site</i> platformą	44
4.4. Skyriaus išvados	49
5. Virtualiojo knygų klubo tinkamumo paauglių motyvavimui skaityti tyrimas.....	51
5.1. Tyrimo tikslai ir organizavimas.....	51
5.2. Rezultatai.....	51
5.3. Skyriaus išvados	53
Išvados	54
Literatūros sąrašas	55
Priedai.....	57
1 priedas. Straipsnis „Alta‘21“	57
2 priedas. Jaunesniųjų paauglių apklausa neskaitymo priežastiai nustatyti.....	61
3 priedas. VKK vertinimo apklausa.	74
4 priedas. Diegimo aktas.	77

Lentelių sąrašas

1 lentelė. Virtualių priemonių panaudojimas.....	22
2 lentelė. Virtualių priemonių apžvalga.....	23
3 lentelė. Virtualios aplinkos pasirinkimo kriterijai.....	26
4 Lentelė. Įrankių <i>Zoom</i> ir <i>Google Meet</i> palyginimas.....	28
5 Lentelė. Funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai sistemai.....	32
6 lentelė. Skaitytojo reikalavimai sistemai.....	33
7 Lentelė. Kontekstinio grafo sąlygų lentelė.....	37
8 Lentelė. Kontekstinio grafo veiksmų lentelė.....	37

Paveikslų sąrašas

1 pav. Bloom'o taksonomijos skalė	12
2 pav. Respondentų atsakymų į klausimą „ar vaikystėje jūsų šeimoje buvo skaitomos knygos?“ pasiskirstymas.....	16
3 pav. Asmeninės bibliotekos dominuojantis žanras	16
4 pav. Respondentų požiūris ir supratimas apie knygų skaitymą	17
5 pav. Jaunesniųjų paauglių laisvalaikio praleidimas	17
6 pav. Kriterijai skaitymui motyvuoti	18
7 pav. Interaktyviųjų priemonių panaudojimas teksto suvokimui	18
8 pav. Problemų medis	19
9 pav. Tikslų medis	19
10 pav. Virtualiojo knygų klubo siekiami tikslai	20
11 pav. Virtualiam knygų klubui realizuojamos virtualios priemonės	21
12 pav. Moodle aplinkos sandara	25
13 pav. Įmonės <i>Trustradius</i> atlikta statistinė analizė 2021 m.	30
14 pav. Įmonės <i>FinanceOnline</i> atlikta statistinė analizė 2020 m.	30
15 pav. Bibliotekininko PA diagrama	33
16 pav. Skaitytojo PA diagrama.....	34
17 pav. Bibliotekininko VK PA diagrama	34
18 pav. Skaitytojo VK PA diagrama.....	35
19 pav. VKK ontologija	36
20 pav. Kontekstinis grafas VKK dalyvavimas.....	37
21 pav. VKK dalyviai, veiklos	38
22 pav. PD virtualiojo knygų klubo skaitymui motyvuoti.....	40
23 pav. <i>Google Site</i> naudotojo vadovas	41
24 pav. <i>Google Site</i> kūrimo įrankiai	42
25 pav. <i>Google Site</i> svetainės kūrimo įrankiai.....	43
26 pav. Virtualiojo knygų klubo pagrindinis puslapis	44
27 pav. VKK viešinimas facebook platformoje.....	45
28 pav. Interaktyvi užduotis pagal knygą „Begemoto godos“	45
29 pav. Interaktyvi užduotis pagal knygą „Domas ir Tomas. Saldainių kiosko byla“	46
30 pav. Interaktyvi užduotis pagal knygą „Verksnių klubas“.....	46
31 pav. VVK viešinimas su Vytautu V. Landsbergiu	47
32 pav. VKK viešinimas su Tomu Dirgėla	47
33 pav. VKK viešinimas su Ilona Ežerinyte	47
34 pav. VKK susitikimas su T. Dirgėla ir Vytautu V. Landsbergiu	48
35 pav. Literatūra jaunesniesiems paaugliams.....	48
36 pav. Virtualioji keramikos darbų paroda.....	49
37 pav. Virtualiojo knygų klubo kontaktai	49
38 pav. VKK susitikimai motyvuoja skaityti.....	51
39 pav. VKK svetainės išvaizda, pasiekiamumas	52
40 pav. Ar planuojate ateityje dalyvauti VKK.....	52
41 pav. Ar rekomenduotumėte savo draugui dalyvauti VKK.....	53

Santrumpų ir terminų sąrašas

Santrumpos

BDAR – bendras duomenų apsaugos reglamentas

IKT – informacinės komunikacinės technologijos

IT – informacinės technologijos

PA – panaudojimo atvejis

PD – požymių diagrama

VK – vaizdo konferencija

VKK – virtualusis knygų klubas

VMA – virtualioji mokymosi aplinka

Įvadas

Temos aktualumas. Informacinėje ir žinių visuomenėje skaitymas tapo būtinybė. Skaitymas tiek jaunesniame, tiek vyresniame amžiuje yra veiksmingas ir prasmingas procesas. Kad galėtų sėkmingai mokytis įvairių dalykų, kiekvienas žmogus jau mokykloje turi tapti sąmoningu, savarankišku skaitytoju, kuris gebėtų susirasti, pasirinkti, kritiškai vertinti įvairaus pobūdžio tekstus ir apmąstyti skaitymo metu įgytą informaciją bei patirtį. Skaitymo gebėjimų ugdymas svarbus „mokymosi visą gyvenimą“ idėjos įgyvendinimui, tai turi būti nenutrūkstantis procesas. Šiuolaikinė vaikų karta yra imli, protinga, tačiau dažnu atveju negeba koncentruoti dėmesio. Norint skatinti skaitymo procesą, tikslinga kelti susidomėjimą, žadinti smalsumą.

2015 m. atlikus „Spinter“ tyrimą „Lietuvių skaitymo įpročiai“, nustatyta, kad yra didelė koreliacija tarp žodyno ir skaitymo supratimo. Išlavinta sakytinė ir rašytinė kalba reikalinga kritiniam mąstymui, diskusijai, bendravimui. Skaitymo naudą patvirtina ir 2015 m. atliktas Cincinačio (JAV) vaikų ligoninės Skaitymo ir raštingumo tyrimų centro (angl. *Reading and Literacy Discovery Center*) 3–5 metų vaikų skaitymo ir smegenų veiklos sąsajų tyrimas, naudojantis funkciniu magnetinio rezonanso tomografu [8]. Tyrime, pasitelkus smegenų skenavimą, įrodyta garsinio skaitymo nauda. Skaitymo naudą ir svarbą akcentuoja mokslininkai Anne E. Cunningham ir Keith E. Stanovich: „Vaikui skaitymas turi didelę reikšmę jo pažinimo raidai, gebėjimams, vaizduotei“ [17]. Skaitymo svarba su metais didėja: jei iki mokyklos pagrindinis naujų žodžių šaltinis yra išgirsta kalba, tai pradėjus lankyti ugdymo įstaigą svarbiausi tampa rašytiniai šaltiniai. Siekiant tolesnio žodyno plėtojimo, vaikams reikalinga prieiga prie rašytinių šaltinių. Problema ta, kad, remiantis tyrimais, dauguma vaikų nepakankamai gerai skaito [8].

2021 m. Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas atliko „Vaikų ir Paauglių skaitybos tyrimą“, kurio metu paaiškėjo, kad didžiausią sunkumą su skaityba turi 5–8 klasių moksleiviai. Kaip priežastis jaunuoliai nurodo motyvacijos stoką, neįdomius, pasenusius kūrinius. Paaugliams trūksta palankių aplinkybių aptarti perskaitytą knygą. Tyrime paauglių klausiama, kokios veiklos susijusios su skaitymu juos motyvuotų. Didžioji dauguma nurodė knygų klubą [6]. Paauglių skaitymo skatinimas yra aktualus ir sudėtingas klausimas. Naujoji paauglių karta – „skaitmeninė karta“, kurią sudominti tradiciniu knygų skaitymu yra nelengva, ypač jei tai sudėtingi, praradę aktualumą kūriniai. Paaugliai labiau domisi informacinėmis priemonėmis [13]. Interaktyvių priemonių įtraukimas į skaitymo procesą gali motyvuoti skaitytojus rinktis skaityti knygas. Paaugliai gali įsitraukti į skaitymo procesą, kai sudaroma galimybė dalintis skaitymo patirtimi, tai tampa socialia veikla, susijusi su informacinėmis technologijomis. Virtualiojo knygų klubo veikla sudaro galimybę burtis bendraminčiams vienoje erdvėje, dalintis savo skaitymo patirtimi, dalyvauti literatūrinėse diskusijose, susitikti su knygų rašytojais.

Taigi, kyla probleminis klausimas: kokias IT priemones ir kaip jas panaudoti, siekiant sudominti ir motyvuoti jaunesnius paauglius skaityti.

Darbo problema – nepakankamas jaunesniųjų paauglių įsitraukimas į knygų skaitymą. Jaunesniųjų paauglių skaitymo skatinimas yra aktualus ir sudėtingas klausimas. Paaugliai nėra linkę skaityti, jiems trūksta motyvacijos, nes siūlomi kūriniai yra sudėtingi, praradę aktualumą, motyvaciją veikia laiko trūkumas, interaktyvumo stoka. Jie daug dėmesio skiria žaidimams telefone, kompiuteryje. Šiame darbe sprendžiama, kaip ir kokias panaudoti interaktyvias priemones, siekiant motyvuoti jaunesnius paauglius skaityti.

Darbo tikslas – paskatinti jaunesnius paauglius skaityti, įtraukiant juos į virtualų knygų klubą ir interaktyvias veiklas.

Darbo uždaviniai:

1. išanalizuoti skaitymo skatinimo ypatumus ankstyvojoje paauglystėje;
2. iširti jaunesniųjų paauglių skaitymo skatinimo galimybes;
3. apžvelgti virtualių aplinkų ir priemonių panaudojimą paaugliams motyvuoti galimybes;
4. suprojektuoti ir realizuoti virtualų knygų klubą;
5. iširti ir įvertinti virtualiojo knygų klubo priemonių ir veiklų tinkamumą paauglių skaitymo motyvacijai didinti.

Darbo objektas – jaunesniųjų paauglių sužadimas skaitymui, taikant virtualiojo knygų klubo galimybes.

Darbo produktas – sukurtas virtualiojo knygų klubo tinklalapis pagrįstas *Google Site* platformoje, įdiegiant virtualiajam knygų klubui reikiamas priemones.

Darbo rezultatas – pasikeitusi probleminė situacija, jaunesnieji paaugliai paskatinti skaityti knygas, įtraukiant juos į virtualiojo knygų klubo veiklas, Tauragės B. Baltrušaitytės viešojoje bibliotekoje.

Darbo struktūra. Darbą sudaro įvadas, penki turinio skyriai, išvados, literatūros sąrašas, priedai. Darbo apimtas – 56 puslapiai, iš jų 41 paveikslas ir 8 lentelės. Literatūros sąrašą sudaro 37 šaltiniai. Prieduose pateikta: straipsnis Alta'21 „Jaunųjų paauglių skaitymo įgūdžiai Tauragės Vaikų bibliotekoje“, jaunesniųjų paauglių apklausa neskaitymo priežastims nustatyti, VKK tinkamumui nustatyti apklausa, diegimo aktas.

Pirmame skyriuje apžvelgiami teoriniai aspektai, analizuojamos jaunesniųjų paauglių neskaitymo priežastys, gilinamasi, kas skatintų paauglius skaityti. Ieškoma sprendimų tarp interaktyvių priemonių, apžvelgiamos virtualiosios aplinkos, svetainės, vertinamas IT poreikis įtraukiant į skaitymo procesą. Atliktas tyrimas išsiaiškinti paauglių neskaitymo priežastis. Tyrimas parodo darbo problemą.

Antrame skyriuje apžvelgiamos virtualios priemonės. Lyginamos virtualiosios platformos, analizuojami vaizdo konferencijos įrankiai virtualiajam bendravimui, pateikiamos skyriaus išvados.

Trečiame skyriuje aprašomas VKK projektavimas, pristatomos projektuojamo klubo virtualios veiklos, įvardijami funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai kuriamai sistemai, pateikiamos skyriaus išvados.

Ketvirtame skyriuje aprašoma VKK realizacija, pateikiamas *Google Site* naudotojo vadovas, įdėti aprašymai iš vykusių VKK susitikimų, pristatyti įrankiai virtualioms veikloms parengti.

Penktame skyriuje atliktas virtualiojo knygų klubo vertinimo tyrimas kurio tikslas išsiaiškinti ar pavyko pagerinti probleminę situaciją. Apklausoje VKK dalyviai išreiškė savo nuomonę apie VKK, jo tinkamumą, naudą.

1. Jaunesniųjų paauglių skaitymo motyvavimo teoriniai aspektai

1.1. Skaitymo bei jo skatinimo ankstyvojoje paauglystėje ypatumai

Skaityti galima įvairiai. Švedų mokslininkai Ference Martonas ir Rogeris Salja išskiria kelis skaitymo būdus, kurie nustato skaitymo lygį. Remiantis šiais mokslininkais nurodomi skaitymo apdorojimo būdai: paviršinis (nenuodugnus), gilus (nuodugnus) skaitymas [12].

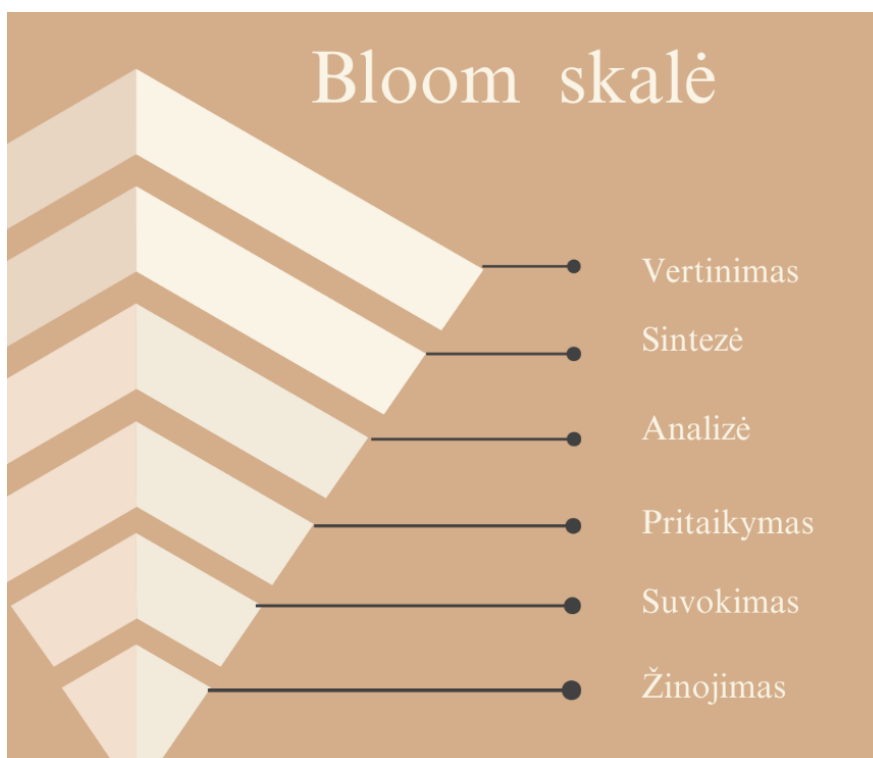
Paviršinis apdorojimas – skaitytojas pasyvus, jam svarbu išmokti medžiagą, surasti reikiamus atsakymus, įsisavinti nekintančias žinias, svarbus pažodinis mokymasis.

Gilus apdorojimas remiasi šiais kriterijais: medžiagos turiniu, kontekstu, perduodama informacija, svarbi paties turinio potekstė. Gilinasi į psichologines veikėjų būsenas, aiškinasi aplinkos veiksnių įtaką ir priežastis, dėl ko veikėjai vienaip ar kitaip elgiasi tam tikrose situacijose.

Tuo tarp britų pedagogas Geoff Petty [12] išskiria dar ir trečią būdą, *jokio apdorojimo*: kuo greičiau viską baigti; kas prie arbatos? Tokiu būdu mokiniai tikisi, kad suvokimas jiems ateis savaime. Skaitymo techniką lemia įvairūs veiksniai, pagrindiniai yra:

- skaitytojo **tikslas** ir **motyvai**, randamos informacijos poreikis;
- kaip pasirinkta informacija yra skaitoma – **nuodugniai** ar **paviršutiniškai**.

Norint sėkmingai panaudoti įgytas žinias, tikslinga savo gebėjimus pasitikrinti pagal Bloom'o skalę [23] (žr. 1 pav.).

1 pav. Bloom'o taksonomijos skalė

Šios skalės apačioje išvardinti labai paprasti įgūdžiai, ir kylant aukščiau jie sudėtingėja. Bloom'as įgūdžių kategorijas išdėstė nuo lengviausios iki sudėtingiausios. *Žinojimas* – sugebėjimas ką nors atkartoti. *Suvokimas* reiškia, kad žinojimas yra suprantamas ir gali būti paaiškinamas remiantis turimu

mokėjimu ir patirtimi. *Pritaikymas* reiškia įgūdį padaryti tai, kas buvo parodyta. Pvz., mokytojas parodo, kur susirasti reikiamą teksto ištrauką, ir mokinys atkartoja. *Analizė* – gebama išanalizuoti tekstą, suklasifikuoti, palyginti, logiškai paaiškinti. *Sintezė* reikalauja daugiau mokinio žinių, patirties, reikalinga panaudoti visus įgūdžius. *Vertinimas* reiškia įvardinti privalumus ir trūkumus. Norint atlikti vertinimą, mokinys turi suprasti tekstą. Skalės apačioje mokymosi įgūdis nereikalauja pateikto teksto suvokimo, tačiau aukščiausioje skalėje esančioms užduotims atlikti būtinas suvokimas. Nors Bloom'o taksonomijoje akcentuojami mokymosi įgūdžiai, tai tinka ir skaitymo įgūdžių tobulinimui. Siekiant geresnių skaitymo įgūdžių, reikia daugiau skaityti. Tačiau skaitymas – laiko ir pastangų reikalaujantis užsiėmimas, norint šį užsiėmimą vykdyti reikalinga motyvacija. Amerikiečių profesorė, skaitybos tyrinėtoja Linda B. Gambrell [4] pažymi, kad vaikas, neturintis motyvacijos skaityti, mokosi tik suprasti ir iššifruoti tekstą. Šis būdas atspindi *Žinojimą* Bloom'o pateiktoje lentelėje. G. Petty [12] teigimu, siekiant, kad mokiniai turėtų žinių ir įgūdžių būtina skatinti juos veikti visuose Bloom'o lygiuose.

Amerikiečių mokslininkė Linda Gambrell [4] išskiria esmines taisykles, kurios skatina skaityti:

1. Skaitymo turinio sąsajos su asmenine patirtimi. Paaugliams motyvaciją skaityti kelia skaitomas turinys, kuomet skaitymo užduotys yra susijusios su jų asmeniniu gyvenimu, įpročiais. Paaugliai, skaitydami tekstą susijusį su jų asmeniniu gyvenu, labiau ištraukia į skaitymo turinio esmę, linkę labiau analizuoti esamą tekstą, nes tai atliepia jų esamą tikrovę.

2. Suteikiama plati literatūros pasirinkimo laisvė. Paauglius skatina skaityti plati pasirinkimo teisė renkantis norimą kūrinių. Platus įvairių žanrų ir tekstų tipų pasirinkimas. Pasiūlant vaikams daug įvairios literatūros, suteikiama informacija, kad skaitymas yra vertingas ir įdomus užsiėmimas.

3. Laiko limitų nebuvimas. Paauglius skatina skaityti pakankamas laiko tarpsnis, kurį gali skirti skaitymui.

4. Skaitymos literatūros pasirinkimo galimybė. Paaugliams kelia motyvaciją skaityti, kai jiems suteikiama pasirinkimo kė skaityti galimybė.

5. Socialus bendravimas su bendraminčiais. Paauglius motyvuoja skaityti suteikiama galimybė dalintis perskaitytu tekstu. Toks bendravimo būdas padeda jiems suprasti skaitomą tekstą, keistis idėjomis, perspektyvomis ir reakcijomis apie perskaitytą tekstą. Paaugliai patiria socialinį artumą su bendraminčiais, kartu skaitydami ir dalindamiesi savo patirtimi apie perskaitytus kūrinius.

6. Galimybė sėkmingai įveikti sudėtingus kūrinius. Paauglius skatina skaityti suteikiama galimybė perskaityti sudėtingus kūrinius ir juos sėkmingai suprasti ir išsianalizuoti. Reikia rasti pusiausvyrą tarp sudėtingų tekstų, kai kyla rizika, jog skaitytojas pasiduos, ir pernelyg lengvų, kai rizikuojama, jog paauglys pradės nuobodžiauti.

7. Gaunamas paskatinimas ar įvertinimas, kuris reprezentuoja skaitymo vertę bei svarbą. Paauglius motyvuoja skaityti, kai jie gauna įvertinimą ar paskatinimą, kuris reprezentuoja skaitymo vertę bei svarbą.

Apibendrinant, galima teigti, jog paauglius motyvuoja skaityti jų asmeninį gyvenimą atspindinti literatūra, plati pasirinkimo laisvė kė skaityti, pakankamas laikas skaityti bei galimybė dalintis, o demotyvuoja privalomos literatūros sąrašai. Įvairios institucijos – mokyklos, bibliotekos, vyriausybės institucijos – orientuojasi į paauglių ugdymą per skaitymą, kuria skaitymo erdves,

propaguoja skaitymo kultūrą. Prioritetas skaityti priklauso nuo šių institucijų validacijos. Tarptautinė švietimo pasiekimų vertinimo asociacija IEA inicijavo Tarptautinį skaitymo gebėjimų tyrimą PIRLS. Tyrimas atliekamas kas penkerius metus, jo tikslas – išanalizuoti mokinių skaitymo pasiekimus, jų pokyčius ir tobulėjimą. Tyrimo duomenimis, 2016 m. Lietuva užėmė šešioliktą vietą iš 35 šalių, kurios dalyvavo tyrime [21]. Paauglių skaitymo įgūdžius analizuoja ir Lietuvos institucijos. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Vaikų ir jaunimo departamento Tyrimo ir sklaidos skyrius kartu su Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacija 2021 m. vasario 23–kovo 15 dienomis atliko tyrimą, kurio tikslas išsiaiškinti vaikų skaitymo įpročius, kas lemia jų formavimąsi. Apklausoje dalyvavo 1–10 klasių mokiniai į anketos klausimus atsakė 2 318 respondentai. Apklausoje duomenys parodė, kad skaityti labiausiai patinka 1–2 klasių vaikams, o daugiausiai skaitybos sunkumų patiria 5–8 klasių mokiniai [6].

Nuo pat Spaudos atgavimo laikų iki šių dienų yra diskutuojama dėl literatūros parinkimo metodikos, jos temų. Vyrauja nuomonė, kad vaikų skaitymui dėl specifikos ir vaikų amžiaus ypatumų reikalinga suaugusiųjų priežiūra ir kontrolė. Ši kontrolė susiformavo sovietiniu laikotarpiu. Šio laikotarpio bruožas – ugdyti žmones ir tinkamai pakreipti kūrinių suvokimą, šlovinančius komunistų partijos ideologiją. Sovietmečiu literatūros pamokose buvo sudaromi „privalomosios literatūros sąrašai“ ir „skaitytinios literatūros sąrašai“, šiuo metu šie terminai pakeisti į „programinės literatūros sąrašus“ ir „rekomenduojamos literatūros sąrašus“ [29].

Vieningos nuomonės dėl šių sąrašų būtinumo ir privalomumo nėra, tačiau daugelis mokytojų juos laiko pagrindiniu dalyku. Anot Kęstučio Urbo: „Visokių samprotavimų pasigirsta ir dėl rekomenduojamų skaitymo sąrašų – kai kam jie atrodo sovietmečio reliktas, antidemokratinė atgyvena. Ši nuostata labiausiai susiformavo iš ne visai teisingo požiūrio į sąrašus kaip į privalomus, o ne į rekomenduojamus. Išties teko patirti, kad kai kurie mokytojai nepripažįsta, nevertina mokinio perskaitytos knygos, jeigu ji ne iš sąrašo...“ [31]. Mokiniai nelinkę skaityti, to kas jiems yra „primetama skaityti“. Daugelis mokinių šiuos sąrašus yra pavadinę „juodaisiais sąrašais“. Nors šie sąrašai yra atrinkti atitinkantys vaikų amžiaus grupes bei jų interesus. Vis dėlto vaikų branda yra individuali ir skirtinga, ir knygos pagal sąrašus neatitinka jų lūkesčių. Tekstai monotoniški, neatitinkantys šių dienų realijų. Jiems priešišumą kelia rekomendacijos žmonių, neatitinkančios jų kartos. Paaugliams nepatinka programinės literatūros sąrašai, nes kūrinuose yra didelio, sunkiai įsimenančio teksto, nuobodaus siužeto bei pasenusio turinio. Neigiamą padėtį galėtų neutralizuoti savarankiškai pasirenkama literatūra, atitinkanti jų pomėgius bei poreikį [9]. Atliktas tyrimas taip pat atkleidė, kad paauglius motyvuoja skaityti, kuomet jiems leidžiama rinktis literatūrą. Rašytojas Gintaras Beresnevičius [3] apie privalomąją literatūrą teigia: „Skaityti, kas privalu, buvo atkaru dar mokykloje, negalėjau įsivaizduoti, kokią teisę mokytoja turi man nurodinėti. Knygos, kurias skaitau, yra mano pasirinkimas, ir tik mano. Privaloma lektūra išmuša iš pusiausvyros, nes tai nesuderinama su skaitymo principais. Šiandien galiu skaityti Žemaitę ir žavėtis Jonu Biliūnu, bet tik dėl to, kad man jie neprivalomi.“ [3]. Mokyklose skaitymas nesuderinamas su skaitymu savo malonumui. Šis faktas paauglius demotyvuoja skaityti. Tai aktualu visais laikais, tačiau šiandieniniai paaugliai skiriasi nuo ankstesnių kartų paauglių, nes kinta sąlygos, kuriose jie auga.

Visuomenė yra skirstoma pagal laikotarpius į atskiras grupes, kuriose skiriasi jų požiūriai, pomėgiai, gebėjimai ir technologijų kasdieninėse veiklose naudojimas.

Y karta (1982–2004). Šios kartos žmonės gimė tūkstantmečių tarpe, tai interneto ir socialinių tinklų karta. Technologijos jiems labai svarbios, jas naudoja sėkmingai. Vienu metu geba daryti kelis darbus

(klausytis muzikos, ruošti namų darbus, naršyti internete ir panašiai). Jie vertina laisvę, pasižymi profesionalumu.

Z karta (2005–2012). Šios kartos atstovai jau neįsivaizduoja realybės be interneto, išmaniųjų telefonų, socialinių tinklų, virtualių pramogų. Šiai kartai sunku sukonzentruoti ir išlaikyti dėmesį, jei jų nesugebi sudominti. Šios kartos mąstymas kitoks – tinklinis, ne hierarchinis.

Alfa karta (nuo 2013). Ši karta gimė išplitus socialiniams tinklams, žaidimų industrijai, intelektualiems komunikavimo įrenginiams. Jei juos sudomini, labai greitai priima informaciją, jei ne – sugeba nuo informacijos užsiblokuoti. Dažnai mokytojo pasakojimas yra per lėtas, todėl jiems priimtinesnis skaitymas ekrane, kur jie gali pasirinkti informacijos tempą.

Apibendrinus Z ir Alfa kartas, jos turi skirtingus mąstymo principus, informacijos įsisavinimą. Šioms kartoms tikslinga informaciją pateikti koncentruotą. Amerikiečių mokslininkas Edgar Dali atliko tyrimus, kaip žmogus įsimeina informaciją, kurią jis gavo. Prie pasyvaus mokymosi galime priskirti ir pasyvų skaitymą. E. Dali tyrimas parodė, kad mokymosi medžiaga negali apsiriboti vien tekstais, reikia pateikti ir vizualinę informaciją. Mokslininko atliktas tyrimas rodo, kad informacijos įsiminimas priklauso nuo to, kaip paauglys tą medžiagą gavo. Norint pasyvų skaitymą keisti aktyviu, reikia papildyti įvairiais informacinės technologijos įrankiais. Šiuo metu turimos IT priemonės (daugialypės terpės, holografijos, virtualios realybės, hipertekstai ir pan.) gali praturtinti fizinių knygų skaitymą. Knygos yra naudojamos kaip mokymosi elementas, skirtas ne tik informacijai perduoti, bet ir kaip savarankiško mokymosi įrankis. Z ir Alfa kartų vien fizinėmis knygomis nesudominsi. Šis informacijos pateikimas yra būtinas Z ir Alfa kartoms, kurioms sunku koncentruoti dėmesį. Virtualioji aplinka, daugialypės terpės, vaizdi mokymosi medžiaga šioms kartoms yra jų natūrali mokymosi medžiaga. Šiuolaikinis mokymasis neturėtų apsiriboti tradiciniais metodais. Šiuo metu yra daug informacinių priemonių, kurias panaudojus galima sudominti paauglius skaityti.

1.2. Paauglių apklausa ir rezultatai

Siekiant nustatyti jaunesniųjų paauglių nuomonę apie knygų skaitymą, kas juos motyvuotų skaitymui, buvo atlikta apklausa. Rezultatai aptarti mokslinėje Alta'21 konferencijoje [15]. Apklausoje dalyvavo 85 respondentai, buvo panaudotas apklausos raštu metodas. Sudarytą klausimyną sudarė dvidešimt klausimų, kurie suskirstyti į tris blokus:

1. informacija apie respondentą;
2. paauglių skaitymo įgūdžiai;
3. paauglių požiūris, kaip skaitymą sieti su informacinėmis technologijomis.

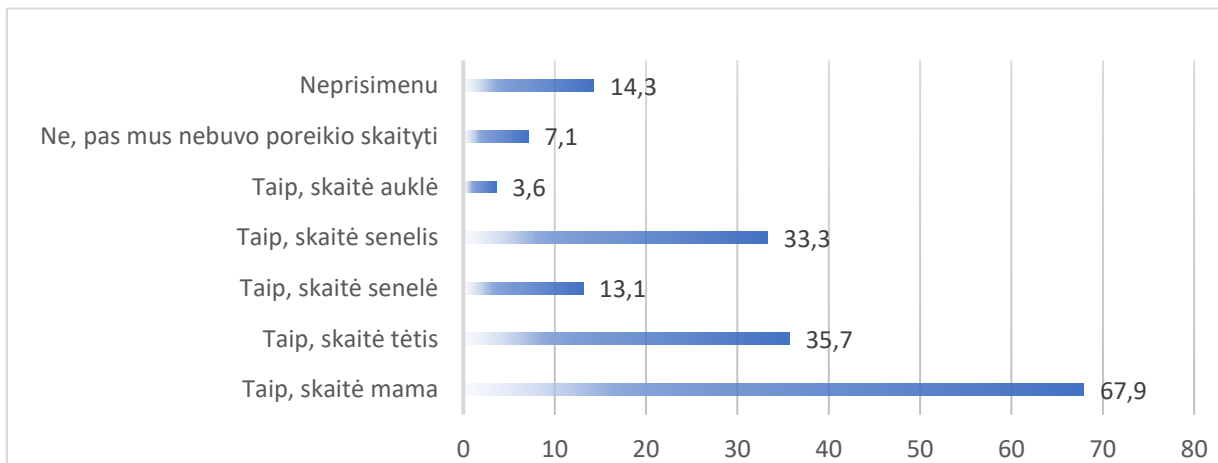
Tyrimo metodas. Apklausa atlikta naudojant *Google Forms*. Paauglių apklausos metodu norima išsiaiškinti jaunesniųjų paauglių požiūrį į knygų skaitymą, identifikuoti kas sužadina paauglius skaityti. Statistinė tyrimo duomenų analizė atlikta analizuojant anketinės apklausos duomenis, suskaičiavus respondentų atsakymus procentine išraiška. Tyrimo metu apklausti aštuoniasdešimt penki 10–14 metų respondentai.

Darbo tikslas – sudominti jaunesnius paauglius skaityti.

Tyrimo uždaviniai:

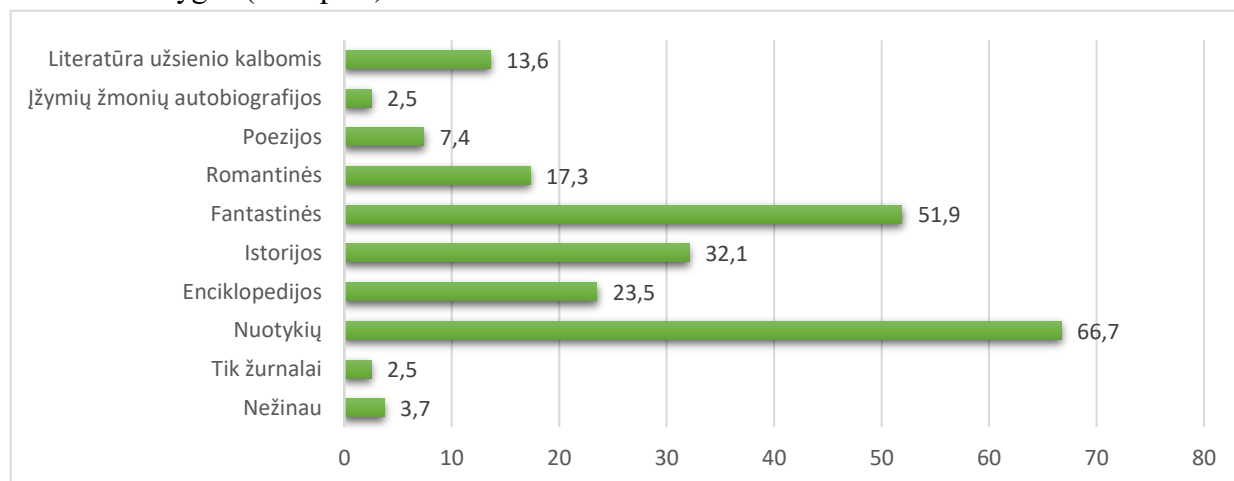
1. išsiaiškinti kokie veiksniai lemia jaunesniųjų paauglių neskaitymo priežastis;
2. išnagrinėti ar virtualiųjų priemonių taikymas sužadintų norą skaityti.

Klausimais siekiama išsiaiškinti respondentų požiūrį į skaitymą. Skaitymo įprotis formuojamas ankstyvoje vaikystėje, todėl svarbu išnagrinėti respondentų skaitymo įpročius. Į klausimą, „ar vaikystėje jūsų šeimoje buvo skaitomos knygos?“ didžioji respondentų dalis pasisakė, kad jiems vaikystėje knygas skaitė mama – 67,9 %; 35,7 % apklaustųjų skaitė tėtis, mažesniais procentais išsidėstę kiti šeimos nariai, kurių pasiskirstymą matome pateiktoje lentelėje (žr. 2 pav.).

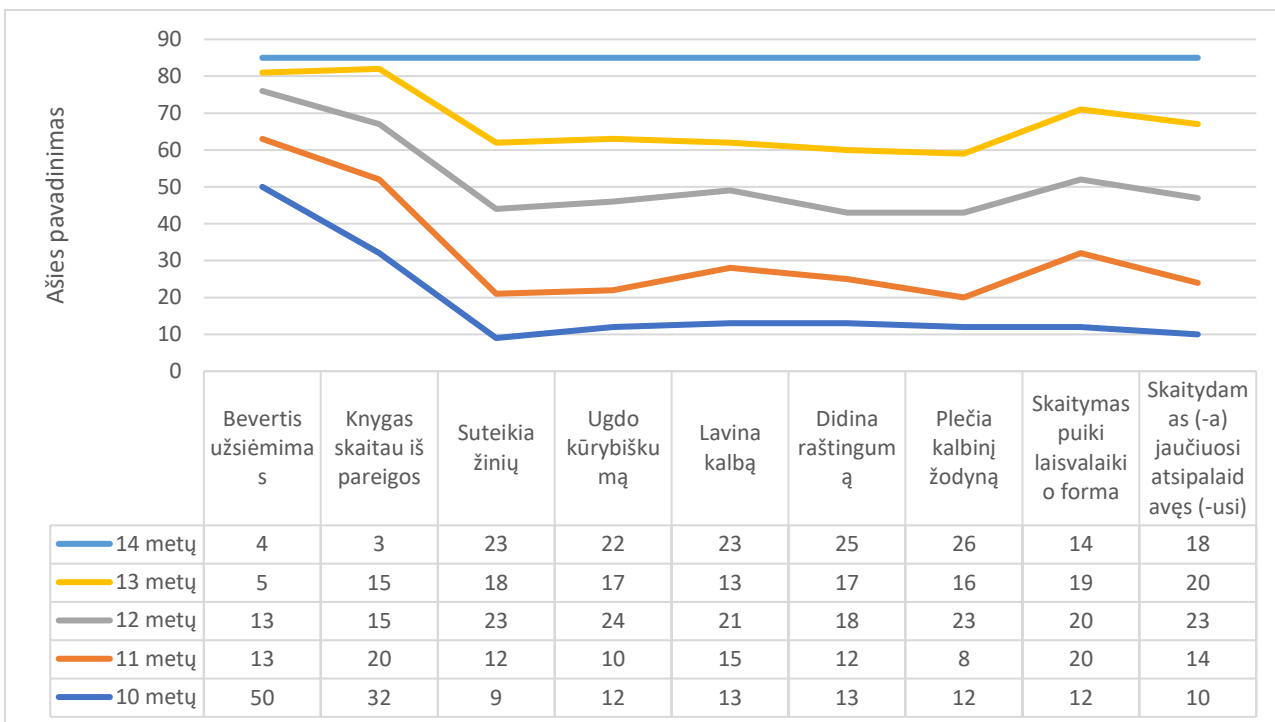
2 pav. Respondentų atsakymų į klausimą „ar vaikystėje jūsų šeimoje buvo skaitomos knygos?“ pasiskirstymas

Klausimynu siekiama nustatyti ar respondentai turi savo knygų namuose, pateiktas klausimas kokio žanro knygos jų namuose. Pagal pateiktus atsakymus populiariausios knygos respondentų namuose yra nuotykių 66,7 %, fantastinės 51,9 %, bei istorinės 32,1 %, bei mažesniais procentais išsidėsiusios kito žanro knygos (žr. 3 pav.).

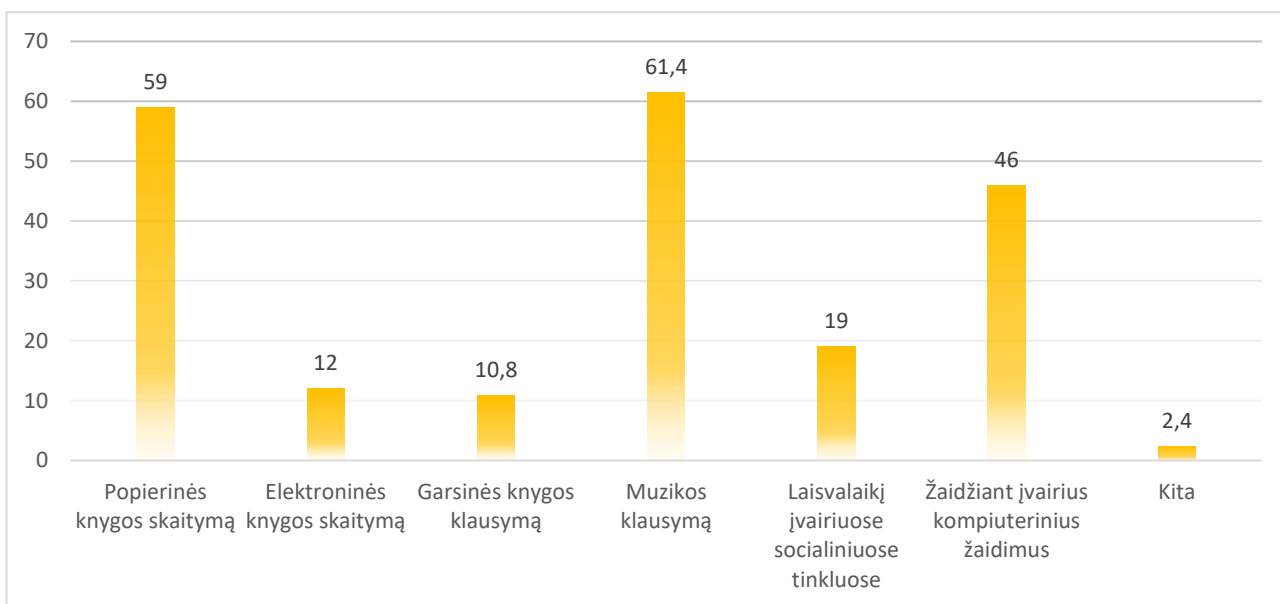
3 pav. Asmeninės bibliotekos dominuojantis žanras

Siekiant nustatyti paauglių požiūrį į knygų skaitymą respondentų prašoma įvertinti pateiktas sąvokas apie knygų skaitymą. Respondentai pateiktas sąvokas vertina taip: „skaitymas – bevertis užsiėmimas“ teigia 50 respondentų iš 85, 32 respondentai iš 85 knygas skaito tik iš pareigos (žr. 4 pav.).

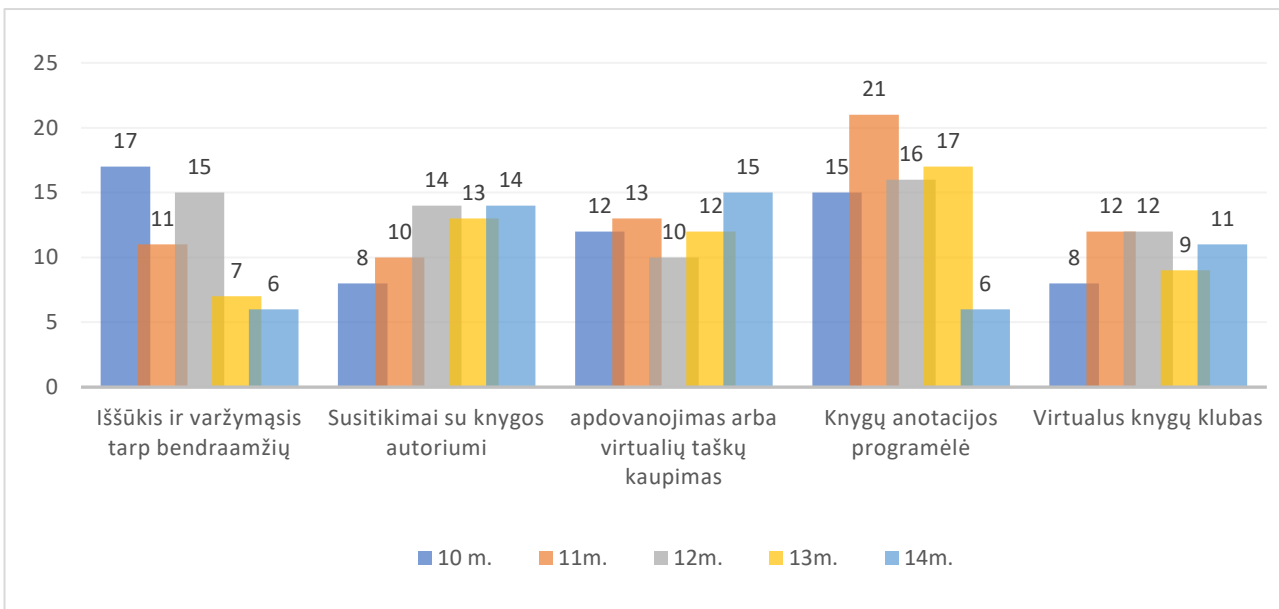
4 pav. Respondentų požiūris ir supratimas apie knygų skaitymą

Kitu klausimu siekta išsiaiškinti kokį laiko praleidimo būdą mieliau renkasi respondentai. 61,4 % respondentų renkasi muzikos klausymą, 46 % žaidžia įvairius kompiuterinius žaidimus, 59 % – popierinės knygos skaitymą (žr. 5 pav.).

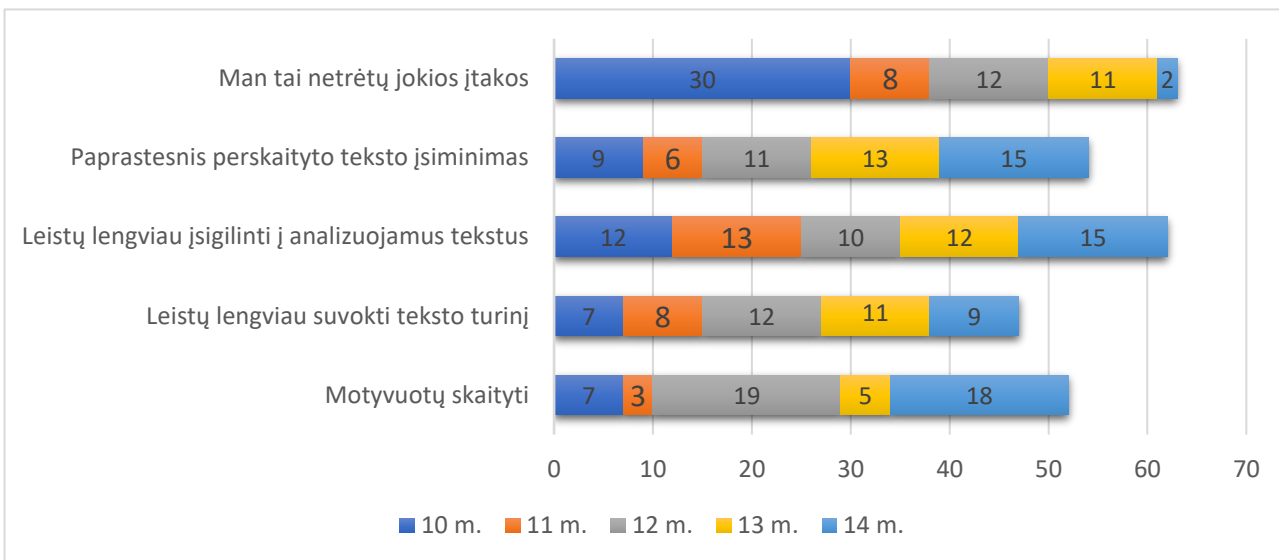
5 pav. Jaunesniųjų paauglių laisvalaikio praleidimas

Respondentų klausama kas įgalintų aktyvesnį knygų skaitymą: iššūkis ir varžymasis tarp bendraamžių, susitikimai su knygos autoriumi, virtualiųjų taškų kaupimas, knygų anotacijos programėlė, bei virtualusis knygų klubas, teiginius prašoma įvertinti nuo 0 (visiškai neįgalintų) iki 5 (labai įgalintų). Remiantis respondentų atsakymais, juos labiausiai motyvuotų skaitymo iššūkis ir varžymasis tarp bendraamžių, susitikimai su knygos autoriumi, bei virtualusis knygų klubas, respondentų atsakymų pasiskirstymą matome šiame paveiksle (žr. 6 pav.).

6 pav. Kriterijai skaitymui motyvuoti

Anketa siekta išsiaiškinti ar interaktyviųjų priemonių naudojimas palengvintų literatūrinio teksto analizę ir suvokimą. Teiginius prašoma įvertinti nuo 0 (nesutinku) iki 5 (visiškai sutinku). 38 respondentai iš 85 sutinka, kad tai leistų lengviau suvokti teksto turinį, 33 respondentams iš 85 keltų motyvaciją skaityti, atsakymų pasiskirstymas atvaizduotas (žr. 7 pav.).

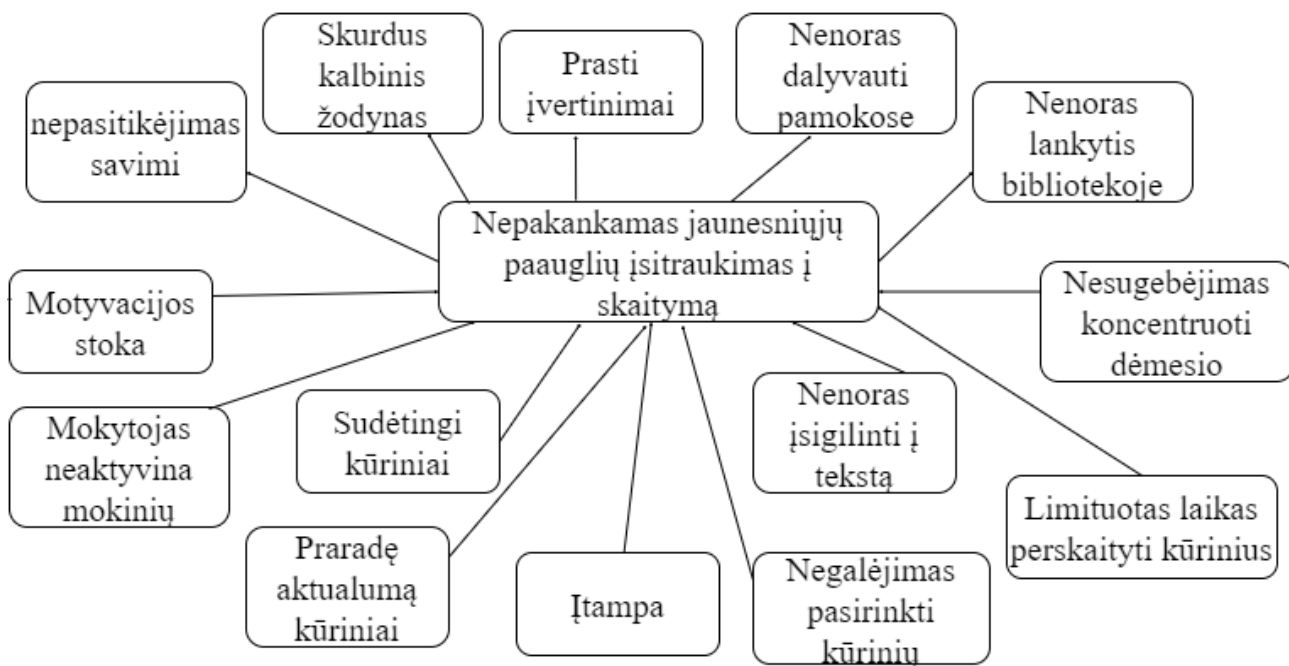

7 pav. Interaktyviųjų priemonių panaudojimas teksto suvokimui

Remiantis literatūros analize ir atlikta apklausa, nustatytos šios tyrime dalyvavusių paauglių neskaitymo priežastys:

1. daug laiko skiria naršymui internete, kompiuteriniams žaidimams, o knygų skaitymui nelieka laiko;
2. turi intensyvią dienotvarkę, todėl knygų skaitymas yra atidedamas;
3. knygos nėra įdomios, jos nesusietos su paauglių gyvenimu;
4. neturi motyvacijos skaityti.

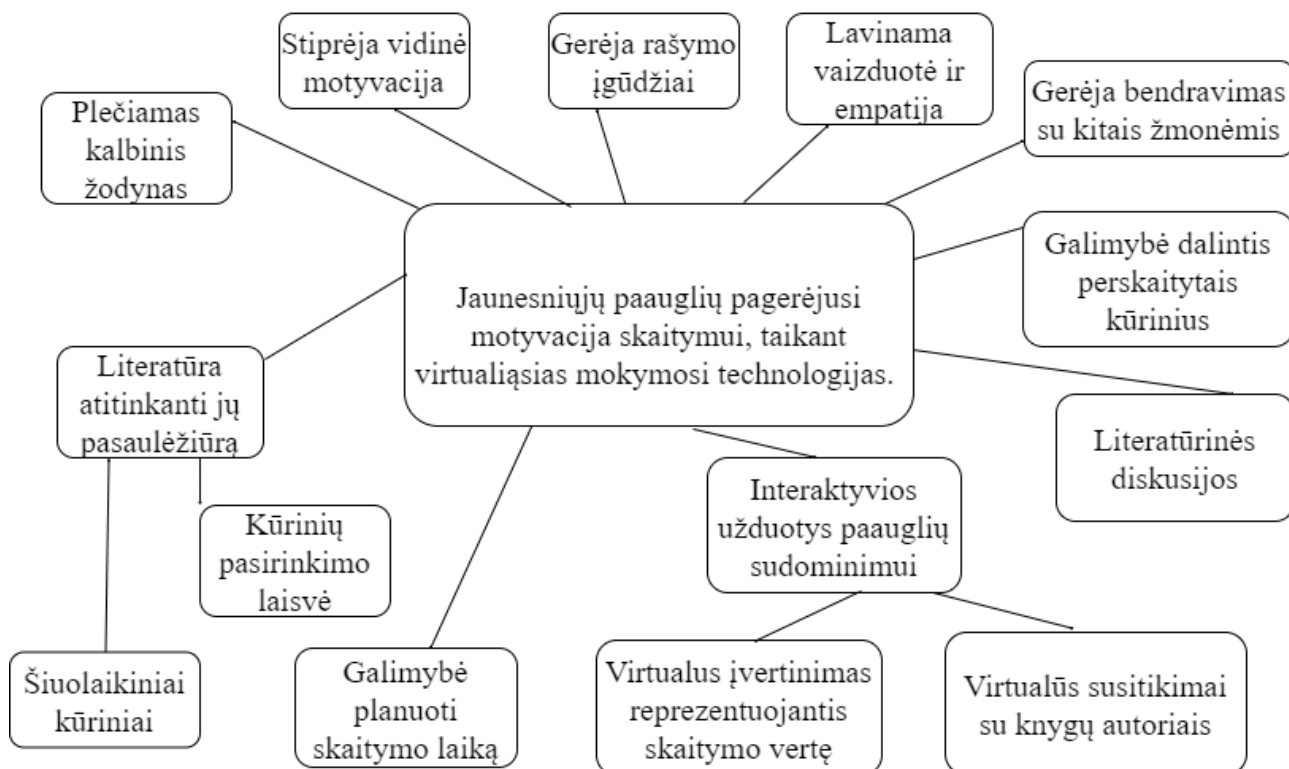
Apibendrinant literatūros analizės ir paauglių apklausos raštu rezultatus, pateikiamas **problemų medis**, kuriame atliepiamos pagrindinės neskaitymo problemos ir savybės (žr. 8 pav.).

8 pav. Problemų medis

1.3. Virtualiojo knygų klubo veiklos

Siekiant motyvuoti jaunesnius paauglius skaitymui pateikiamas **tikslų medis**, kuriame nurodytos pagrindinės šios problemos sprendimo būdai ir teigiamos savybės tikslui pasiekti. (žr. 9 pav.).

9 pav. Tikslų medis

Jaunesnieji paaugliai ištrauktų į knygų skaitymą turėdami galimybę rinktis jiems patinkančią literatūrą, turėdami pakankamai laiko skaitymui. Virtualiojo knygų klubo tikslas – siekti sužadinti knygų skaitymą ir diskusijas apie perskaitytas knygas. Knygų klube bus organizuojamos diskusijos, interaktyvios veiklos, užduotys, skirtos skaitymo palaikymui ir plėtrai. Knygų klube vyks virtualūs

susitikimai su knygų autoriais, organizuojamos virtualios knygų mugės, pristatymai. Remiantis tyrimu (69 respondentai iš 85) VKK išskyrė kaip vieną iš pagrindinių priemonių, motyvuojančių skaityti knygas. Skaitytojas gali reikšti savo nuomonę, diskutuoti su bendraamžiais, sekėti knygų naujienas, reikšti savo nuomonę apie knygas, vykdyti iššūkius tarp bendraamžių, diskutuoti ir kt. Skaitymo iššūkiui rengti gali būti naudojamos įvairios virtualiosios mokymosi aplinkos ar svetainės.

Virtualusis knygų klubas skirtas jaunesniesiems paaugliams organizuoti. Virtualaus knygų klubo elementų **tikslingumas**:

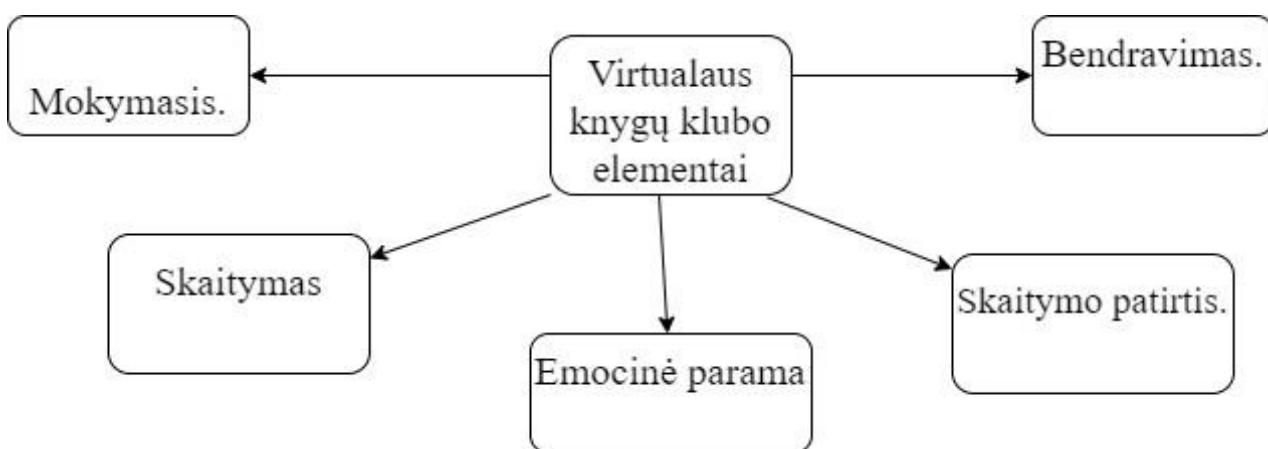
Skaitymas (motyvacija). Virtualusis knygų klubas sudomina paauglius skaitymui ir įtraukia juos knygų bendravimą;

Bendravimas. Virtualusis knygų klubas suteikia galimybę bendrauti paaugliams su kitais knygų mėgėjais ir dalintis savo mintimis ir nuomone apie perskaitytas knygas. Šiam tikslui pasiekti reikalingos vaizdo konferencijos;

Skaitymo patirtis. Virtualusis knygų klubas padeda paaugliams plėsti savo skaitymo patirtį, kadangi jie skaitys įvairias knygas ir dalinsis savo išpūdžiais su kitais;

Emocinė parama. Virtualusis knygų klubas suteikia paaugliams emocinę paramą ir supratimą, kai jie dalinsis savo mintimis ir jausmais apie skaitytas knygas su kitais nariais;

Mokymasis. Virtualusis knygų klubas padeda paaugliams išmokti naujų dalykų ir gilintis į skaitytas knygas (žr. 10 pav.).

10 pav. Virtualiojo knygų klubo siekiami tikslai

1.4. Skyriaus išvados

1. Išanalizavus skaitymo skatinimo ankstyvojoje paauglystėje ypatumus, išryškėjo nepakankamas noras skaityti knygas dėl laiko stokos, ribotų žanrų pasirinkimo, negalėjimas dalintis mintimis apie perskaitytą literatūrą. Paaugliai nenori skaityti, negalėdami rinktis jiems aktualios, jų gyvenimą atliepančios literatūros.

2. Ištyrus jaunesniųjų paauglių skaitymo skatinimo galimybes, išryškėja virtualiųjų priemonių poreikis. Anketinės apklausos metu 80% dalyvavusių apklausoje paauglių nurodo, kad juos inspiruotų skaityti virtualios veiklos, jų taikymas, siekiant motyvuoti paauglius skaitymui.

2. Virtualiųjų aplinkų ir priemonių panaudojimo paaugliams motyvuoti galimybės

2.1. Virtualiųjų priemonių apžvalga

Virtualiojo knygų klubo elementams realizuoti tikslinga panaudoti virtualias priemones (žr. 11 pav.).

11 pav. Virtualiam knygų klubui realizuojamos virtualios priemonės

Tikslui pasiekti tikslinga apžvelgti virtualiąsias mokymosi priemones, kurias galima panaudoti paauglių skaitymui motyvuoti. Apžvelgti aplinkas ir įrankius virtualiajam knygų klubui realizuoti. Šių laikų paaugliai auga bendraudami per įvairius socialinius tinklus: *Instagram*, *Tiktok*, *Facebook*, *Twitter* ir kt. Informacines ir komunikacines technologijas galima panaudoti ugdymui. IKT terminą A. Targamadžė ir R. Petrauskienė apibrėžia: „Informacijos ir komunikacijos technologijos – technologijos, kurias pasitelkus kuriama, renkama, saugoma, transformuojama ir perduodama informacija“ [27].

VMA gali būti naudojamos įvairios priemonės ir metodai, kurie leistų teikti kokybiškas paslaugas. Virtualioji terpė teikia efektyvų bendravimą ir įvairius virtualius bendradarbiavimo tarp skaitytojo ir bibliotekininko (-ės) įrankius – programėles, prezentacijas, vaizdo ir garso įrašų sukūrimą. Virtualiųjų aplinkų ir įrankių pasiūla yra įvairi:

Edmodo – nemokama ir nesudėtinga programa. Ši aplinka turi daug funkcijų, kurios skirtos mokymuisi. Naudojant užduočių įrankius, nesudėtinga kurti užduotis, testus, kelti įvairias su skaitymu susijusias veiklos užduotis, gauti grįžtamąjį ryšį ir kt. Šioje platformoje dominuoja anglų kalba. Prie šios aplinkos galima jungtis per nemokamas programėles, kurios skirtos iOS, Android, taip pat per naršyklę [33].

Moodle – tai tinklinė sistema, kuriai nereikia įsidiegti specialios programinės įrangos. Ši aplinka turi visus įrankius: leidžia kurti ir valdyti internetinius mokymus, kursus, dalintis turiniu, kurti testus,

užduotis. Sistema suteikia teisę studentams atlikti paskirtas užduotis, organizuoti diskusijas, komunikuoti su studentais ir kitais dėstytojais.

SeeSaw – šia aplinka paprasta naudotis, joje galima dalintis informacija, kelti nuotraukas, nuorodas, dalintis vaizdo, bei garso įrašais ar PDF failais. Šiuo įrankiu galima naudotis ir su kompiuteriu, ir įvairiomis mobiliomis priemonėmis su specialiomis programėlėmis. Šioje platformoje dominuoja anglų kalba [12].

Google Site – nemokama svetainė, jungianti kelis įrankius, kaip *Google* dokumentus, diską, elektroninį paštą, kalendorių. Tai leidžia efektyviai bendrauti, kurti užduotis [34]. Naudojama virtualiojo knygų klubo kūrimui.

Educandy Studio – iš dalies nemokama. Ši programa leidžia kurti interaktyvius žaidimus. Interaktyvius žaidimus galima profiliuoti pagal asmens gebėjimus. Sukūrus žaidimus, sugeneruojamas unikalus kodas, kuriuo galima pasidalinti su dalyviais. Programa naudinga kūrėjams ir kitiems, kurie nori sudominti ir įtraukti savo auditoriją į mokymosi procesą [35]. VKK naudojama interaktyvioms veikloms kurti, skaitymui motyvuoti.

Kahoot – iš dalies nemokama. Ši programa leidžia kurti interaktyvias užduotis, yra paruošti veiklų šablonai. Šis įrankis leidžia kurti interaktyvias sesijas, užduotis su įvairių tipų klausimais. Dalyviai gali dalyvauti sesijose ir užduotyse naudodami savo mobilius telefonus, realiu laiku [36]. VKK naudojama interaktyvioms veikloms kurti, skaitymui motyvuoti.

Mentimeter – interaktyvus apklausos įrankis. Šiuo įrankiu galima kurti interaktyvias prezentacijas, taip pat kurti interaktyvias apklausas, viktorinas. Atlikus apklausas šis įrankis generuoja apklausos rezultatus. Duomenis lengva eksportuoti PDF arba *Excel* formatais. Šiuo įrankiu galima kurti pristatymus su įvairių tipų klausimais. Programa leidžia stebėti auditoriją realiu laiku. *Mentimeter* leidžia kurti interaktyvias sesijas, kuriuose dalyviai gali dalyvauti diskusijose ir užduotyse naudodami savo mobiliuosius įrankius [37]. VKK naudojama interaktyvioms veikloms, kurtoms skaitymui motyvuoti.

Canva – grafinio dizaino platforma, leidžianti kurti ir pristatyti įvairias prezentacijas, kurti grafinius dizainus ir vaizdus. Programa turi daug nemokamų šablonų ir elementų. Ši programa turi daug įrankių ir funkcijų, leidžiančių jums keisti šrifto spalvas, dydžius ir kitus elementus pagal savo poreikius. Galima kurti įvairius nuotraukų koliažus, ruošti plakatus, kurti interaktyvias prezentacijas [38]. VKK naudojama interaktyvioms veikloms kurti, skaitymui motyvuoti. Apibendrinus virtualių įrankių įvairovę, jas galima išskirti į šias kategorijas (žr. 1 ir 2 lenteles.).

1 lentelė. Virtualių priemonių panaudojimas.

Virtualios priemonės	Veikla
<i>Educandy Studio</i>	Žodžių sudarymas, interaktyvių kryžiažodžių Sprendimas.
<i>Mentimeter</i>	Įsivertinimas, sudominimas.
<i>Kahoot</i>	Žinių patikrinimas, apklausos.
<i>Canva</i>	Knygų pristatymai, apipavidalinimai, kūrybiniai darbai.

2 lentelė. Virtualių priemonių apžvalga.

Bendravimui		Bendradarbiavimui	Interaktyvių užduočių rengimui	Rašto darbų surinkimui, Synchronizavimui, spausdinimui
Sinchroninis	Asinchroninis			
<i>Zoom</i>	<i>Moodle</i>	<i>Google įrankiai</i>	<i>Educandy Studio</i>	PDF
<i>MS Teams</i>	<i>Google Site</i>	<i>Zoom įrankis</i>	<i>Mentimeter</i>	<i>Google</i>
<i>Facebook</i>	<i>Edmodo</i>	Virtualios mokymosi aplinkos	<i>Kahoot</i>	<i>Dropbox</i>
<i>Google Meet</i>	<i>Seesaw</i>	<i>Facebook</i>	<i>Canva</i>	

Toliau detaliau pristatomos populiariausių virtualiųjų aplinkų galimybės VKK veikloms įgyvendinti

2.2. Virtualioji mokymosi Moodle aplinka

VKK realizuoti reikalinga virtuali erdvė, kurioje skaitytojai ir bibliotekininkas galėtų bendrauti, kelti ir dalintis informacija. „Virtualioji mokymosi aplinka (VMA) – tai sistema, kurioje yra įrankiai elektroninei mokymosi medžiagai pateikti, mokymosi veikloms organizuoti, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais“[29]. Virtualioji mokymosi aplinka susideda iš įvairių valdymo priemonių: medžiagos pateikimas, bendravimo ir bendradarbiavimo priemonės, mokymosi stebėjimo procesas, bei mokymosi vertinimas. Bibliotekininkas kartu su skaitytojais gali kurti bendrą virtualų knygų klubą panaudojant bendradarbiavimo priemones. Šioje erdvėje skaitytojas gali diskutuoti, reikšti savo nuomonę, kritiškai mąstyti, bei rasti sprendimus. VMA – Moodle yra virtuali mokymosi aplinka, populiari pedagogų tarpe. Papildomi VMA komponentai:

- Kursų sukūrimas.
- Skaitmeninės mokymosi medžiagos pateikimas, koregavimas.
- Skaitytojų administravimas.
- Grįžtamasis ryšys, apklausos, forumas.
- Galimybė dalyvauti iš bet kurios vietos, bet kuriuo metu.

Virtualiojoje mokymosi aplinkoje išskiriami keturi dalyviai:

- Administratorius
- Bibliotekininkas
- Skaitytojas
- Svečiai

Administratoriaus teisės:

- Jungtis prie sistemos.
- Tvarkyti skaitytojų paskyras.

- Kurti/šalinti skaitytojus.
- Valdyti resursus.
- Sudaryti vartotojų grupes.
- Peržiūrėti įkeltą informaciją.
- Kurti virtualių knygų klubą.
- Šalinti, koreguoti virtualių knygų klubą.
- Bendrauti su skaitytojais.
- Kelti naudojimosi taisykles skaitytojams.

Bibliotekininko teisės:

- Prisijungti prie sistemos.
- Kurti/šalinti skaitytojus.
- Kurti, koreguoti klausimynus.
- Prižiūrėti forumą.
- Peržiūrėti įkeltą informaciją.
- Kurti elementus HTML formatu, kelti garso, vaizdo įrašus, paveikslėlius.
- Kurti, koreguoti testus.

Skaitytojo teisės:

- Prisijungti prie sistemos.
- Tvarkyti savo paskyrą.
- Siųsti privačias žinutes bei bendrauti forume.
- Pildyti apklausas.
- Atlikti užduotis, spręsti testus.

Svečių teisės:

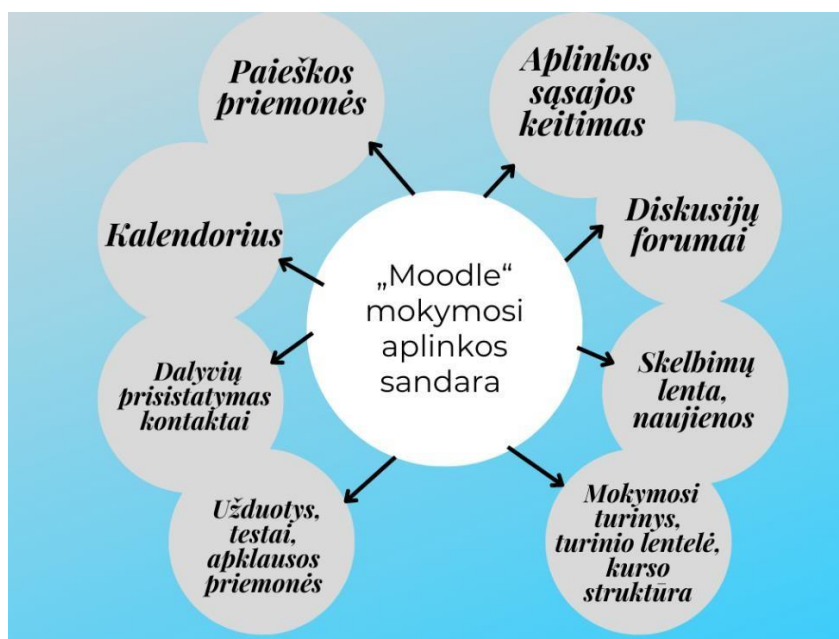
- Gali jungtis tik prie svečiams skirtų kursų.
- Gali skaityti tik teorinę medžiagą.

Virtualiosios mokymosi aplinkos *Moodle* funkcinės ir nefunkcinės savybės:

- **Bendravimo ir bendradarbiavimo priemonės:** *Moodle* aplinkoje skaitytojai su bibliotekininkais gali bendrauti dviem būdais: sinchroniniu (skelbimų lenta, pokalbiai tinkle) ir asinchroniniu (elektroninis paštas, forumai, diskusijos).
- Skaitytojų ir bibliotekininkų prisistatymo skyriai: šiame skyriuje dalyviai gali pateikti savo pagrindinius rekvizitus, tokius kaip vardą, pavardę, elektroninį paštą, telefono numerį, pridėti asmeninę nuotrauką.
- Skaitmeninės medžiagos rengimas, bei integravimas į *Moodle* aplinką.
- Skaitytojų registracija.
- Integruotos priemonės, užtikrinančios duomenų apsaugą.
- Aplinkos sąsajos keitimo įrankiai.

- VMA pritaikyta lietuvių kalba.
- Paprastas diegimas.

Atvirojo kodo *Moodle* aplinkoje skaitytojams yra suteikiama galimybė prenumeruoti sklaidos kanalą, mokymosi aplinkoje yra integruotas rašybos tikrinimas. Bibliotekininkas gali suteikti teisę skaitytojams kurti diskusijų grupes. *Moodle* aplinkoje vienu metu gali veikti ribotas kanalų kiekis, bibliotekininkas gali moderuoti pokalbius ir pašalinti skaitytojus iš pokalbių kanalo. Šioje aplinkoje galima koreguoti išvaizdą, pagal savo norus: koreguoti, keisti spalvų schemas, iškrentamo sąrašo skyrius, pavadinimus, kelti savo logotipą, nustatyti antraštes, poraštes (žr. 12 pav.).

12 pav. Moodle aplinkos sandara

2.3. Google Site tinklalapių kūrimo įrankis

Ši virtualioji svetainė leidžia kurti tinklalapį, kuris yra viešai prieinamas. Tinklalapio pagrindiniai elementai:

- Tinklalapio sukūrimas.
- Skaitmeninės mokymosi medžiagos pateikimas, koregavimas.
- Galimybė naršyti iš bet kurios vietos, bet kuriuo metu.

Trys virtualiosios svetainės dalyviai:

- Bibliotekininkas
- Skaitytojas
- Svečiai

Bibliotekininko teisės:

- Prisijungti prie tinklalapio.
- Kurti, koreguoti keliamą informaciją.
- Peržiūrėti įkeltą informaciją.

- Kurti elementus HTML formatu, kelti garso, vaizdo įrašus, paveikslėlius.
- Kurti, koreguoti virtualias užduotis.

Skaitytojo teisės:

- Spręsti virtualias užduotis, apklausas.
- Peržiūrėti vaizdo įrašus.
- Peržiūrėti nuotraukas.

Virtualiosios svetainės *Google Site* funkcinės ir nefunkcinės savybės:

- **Bendravimo ir bendradarbiavimo priemonės:** *Google Site* aplinkoje skaitytojai su bibliotekininkais gali bendrauti asinchroniniu elektroniniu paštu, vaizdo konferencijos priemone, telefonu.
- Bibliotekininkų prisistatymo skyriai: šiame skyriuje bibliotekininkas gali pateikti savo pagrindinius rekvizitus, tokius kaip vardą, pavardę, elektroninį pašta, telefono numerį, pridėti asmeninę nuotrauką.
- Skaitmeninės medžiagos rengimas, bei integravimas į *Google Site* aplinką.
- Integruotos priemonės, užtikrinančios duomenų apsaugą.
- Aplinkos sąsajos keitimo įrankiai.
- Svetainėse pritaikyta lietuvių kalba.
- Nereikalingas diegimas.

Apibendrinant virtualiąją mokymosi aplinką ir virtualios svetainės kriterijus (žr. 3 lentelė).

3 lentelė. Virtualios aplinkos pasirinkimo kriterijai

Kriterijai	Moodle	Google Site
Sistemos diegimas	+	-
Dizaino šablonų įvairovė	+/-	+
Įrankis veikia naršyklėje	+	+
Reikalinga registracija Bibliotekininkui	+	+
Reikalinga registracija skaitytojui	+	-
Naudotojų peržiūrų skaičius	neribotas	neribotas
Reikalinga atnaujinti įskiepius	+	-
Reikalingi gebėjimai ir įgūdžiai	+	-

Darbas palaikomas įvairiuose prietaisuose	+	+
Kalba	lietuvių	lietuvių
Kaina	mokama	nemokama
Galimybė daryti atsargines kopijas	+	-

Kriterijai, kuriais remiantis pasirinktas *Google Site* įrankis. Turint *Google* elektroninio pašto paskyrą, lengva kurti virtualias svetaines. Šis įrankis nereikalauja papildomų programavimo žinių, nereikalingas specialus diegimas. Skaitytojams patogiu naudotis, nes nereikalauja papildomo prisijungimo. Informacija lengvai pasiekiamą. Bibliotekininkui lengva kurti svetainę, nes turi daug nemokamų šablonų. Paprasta kelti, koreguoti, papildyti, trinti įvairius dokumentus. Šiuo įrankiu paprasčiau naudotis, nei virtualia mokymosi aplinka.

2.4. Vaizdo konferencijos sistemos

Virtualiam knygų klubo bendravimui reikalingas vaizdo konferencijos įrankis. „Vaizdo konferencijos – tai bendravimo priemonė, kurią naudodami žmonės gali tarpusavyje bendrauti vaizdu ir balsu, taip pat jie gali keistis informacija (mokomąja medžiaga) virtualiojoje erdvėje“ [29]. VK priemone galima tiesiogiai organizuoti susirinkimus, teikti konsultacijas skaitytojams realizuojant virtualųjį knygų klubą, vesti seminarus. Šiuo metu yra įvairių vaizdo konferencijų priemonių, kurios skirtos bendrauti garsu, tekstu bei vaizdu. Įgyvendinant virtualiojo knygų klubo idėją, svarbu tinkamai pasirinkti ir įvertinti informacinių technologijų priemones, kurios atlieptų skaitytojų poreikius bei lūkesčius. Tuo tikslu teoriškai ir praktiškai išbandytos VK priemonės *Zoom* ir *Google Meet*, kurios skirtos bendrauti ir bendradarbiauti, edukaciniams procesams virtualioje erdvėje organizuoti. *Zoom* ir *Google Meet* yra populiaros vaizdo konferencijų priemonės, turinčios panašių ir tuo pačiu skirtingų funkcijų. Analizuojant šių vaizdo konferencijų funkcinis parametrus nustatyta, kad abi priemonės gali būti naudojamos tiek mokamai, tiek nemokamai. Nuo to priklauso papildomų funkcijų galimybės. Renkantis nemokamą versiją susiduriama su laiko limitu. Nemokamoje versijoje *Zoom* vaizdo konferencijos pokalbiui suteikia iki 40 min., tuo tarpu *Google Meet* susitikimas galimas iki 60 min. Taip pat ribojamas dalyvių skaičius, tačiau, pasirinkus mokamą versiją, abi šios priemonės dalyvių skaičiaus neriboja. Abi šios priemonės suteikia galimybę jungtis per įvairius prietaisus. *Google Meet* ir *Zoom* savo vartotojams siūlo platų konferencijų įrankių pasirinkimą, įskaitant ekrano ir programų bendrinimą, virtualius fonus, susitikimų įrašus, tačiau čia skiriasi įrašų saugyklos parametrai: *Zoom* galimas iki 1 GB saugojimas debesyse pasirinkus mokamą planą, tuo tarpu *Google Meet* suteikia iki 30 GB pasirinkus mokamą planą, arba 15 GB pasirinkus nemokamą. Norint naudotis tokiomis papildomomis funkcijomis, kaip išvaizdos ir apšvietimo filtrai, laukimo kambariai, virtualios lentos, *Google Meet* reikalingi *Google Chrome* plėtiniai, tuo tarpu *Zoom* plėtiniai nereikalingi. Apibendrinant šias vaizdo konferencijas didelių skirtumų nepastebėta, bet pasirinkta *Zoom* dėl jos populiarumo, galimybės daryti įrašus ir nereikalingų papildomai atsisiųsti plėtinių. Daugiau palyginimo informacijos (žr. 4 lentelėje.).

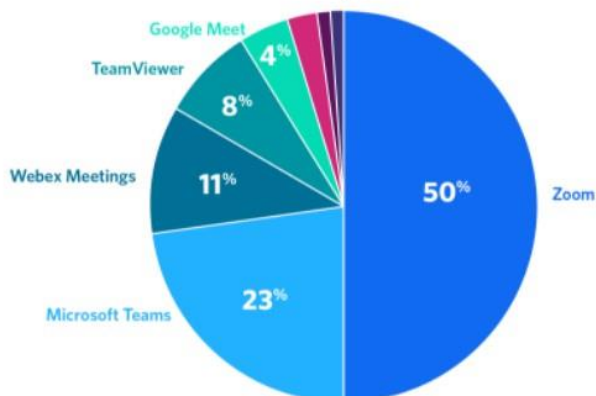
4 Lentelė. Įrankių Zoom ir Google Meet palyginimas

Priemonės savybės	Zoom	Google Meet
Mokama/nemokama	Galima rinktis mokamą arba nemokamą. Jei rinksitės mokamą, bus daugiau galimybių.	Priklausomai nuo pasirinkto plano. Yra galimybė naudotis nemokamai, tačiau tuomet ribojamas susitikimo dalyvių skaičius. Laikas nėra ribojamas.
Registracijos poreikis (susirinkimo organizatoriui ir dalyviams)	Dalyviams registracija nebūtina, tik organizatoriui.	Dalyviams registracija nebūtina, tik organizatoriui.
Prieigos galimybės (naršyklės, programėlė)	Prieiga galima ir per naršyklę, ir per programėlę.	Prieiga galima ir per naršyklę, ir per programėlę.
Prieigos galimybės iš skirtingų įrenginių, OS	Prieigos galimybė galima per įvairius įrenginius.	Prieiga galima prie įvairius įrenginius
Maksimalus dalyvių skaičius pokalbyje	Jeį renkamės nemokamą versiją, dalyvių skaičius iki 100, jei mokamą versiją – dalyvių skaičius neribojamas.	Jeį renkamės nemokamą versiją, dalyvių skaičius iki 100, jei mokamą versiją – dalyvių skaičius neribojamas.
Maksimalus pokalbio laikas	Maksimalus laikas naudojantis nemokama versija grupiniam susitikimui – iki 40 min. Jeį versija mokama, susitikimo laikas neribojamas.	Maksimalus laikas naudojantis nemokama versija grupiniam susitikimui – iki 60 min., o susitikimui dviem asmenims limitas yra 24 val.
Naudojimo paprastumas, intuityvumas	Paprasta ir lengva naudotis.	Paprasta ir lengva naudotis.
Susirinkimo planavimo galimybė, sąsaja su laiko planavimo priemonėmis	Taip, galima planuoti kalendoriuje datą ir laiką, kada bus planuojamas susitikimas.	Taip, galima planuoti kalendoriuje (synchronizuojasi su <i>Google Calendar</i>) datą ir laiką, kada bus planuojamas susitikimas.
Dalyvių pakvietimas (kokie būdai)	Dalyviai pakviečiami per organizatoriaus sukurtą nuorodą.	Dalyvius galima pakviesti per organizatoriaus sukurtą nuorodą, jeigu jie yra registruoti sistemos vartotojai – paštu arba per <i>Google Calendar</i> pakvietimą. Nuolatinio susitikimo nuoroda automatiškai sukurama ir <i>Google Classroom</i> kurse, kaip pakvietimas besimokantiesiems.
Saugumas (atsitiktinis susitikimo ID)	Zoom konferencijos organizatoriaus teise, susitikimo	Kiekvienam susitikimui kuriamas skirtingas susitikimo kodas.

	saugumo užtikrinimui, tokia galimybė yra.	
Saugumas (laukiamieji kambariai)	Zoom konferencijos organizatoriaus teise, susitikimo saugumo užtikrinimui, tokia galimybė yra.	Organizatoriaus teisės: laukiamajame kambaryje atsiduria nepakviesti į pokalbį dalyviai arba, pasirinktus atitinkamus nustatymus, reikia laukti patvirtinimo visiems dalyviams.
Saugumas (susitikimo užrakinimas)	Zoom konferencijos organizatoriaus teise, susitikimo saugumo užtikrinimui, tokia galimybė yra.	Organizatoriaus teisės: galima pakviesti konkrečius asmenis ir neįleisti pašalinių, jeigu asmenys jungiasi su registruota paskyra. Yra galimybė iš pokalbio dalyvius pašalinti.
Susirinkimo įrašymo galimybė	Taip, yra galimybė įrašyti.	Yra.
Dalyvių aktyvumas (kokie būdai)	<ul style="list-style-type: none"> • Ženkilai: rankos pakėlimas. • Klausimų ir atsakymų skiltis (mokama versija). • Apklausos (mokama versija). • Balta lenta. • Pranešimų skiltis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ženkilai: rankos pakėlimas. • Klausimų ir atsakymų skiltis (mokama versija). • Apklausos (mokama versija). • Balta lenta. • Pranešimų skiltis.
Ekranu dalinimosi galimybė (pranešėjui ir dalyviams)	Yra.	Yra.
Saugumas (galimybė išjungti mikrofoną, kamerą)	Yra.	Yra.
Dalyvių skirstymo į kambarius galimybė	Taip, tokia galimybė yra.	Yra.
Organizatoriui suteikta galimybė kontroliuoti susirašinėjamą žinutėmis (privačiomis ir viešosiomis)	Taip, tokią teisę turi organizatorius.	Taip – galima nustatyti, jog pokalbių langu galėtų naudotis visi dalyviai, arba tik rengėjas. Jeigu leidžiama žinutes rašyti visiems – nėra galimybės jas prieš tai peržiūrėti. Visgi galima naudoti klausimų ir atsakymų skiltį, kurioje galima paslėpti netinkamus klausimus ar komentarus.
Programos galimybių išplėtimas (įskiepai)	Taip, tokia galimybė yra.	Taip.

Atlikta vaizdo konferencijos įrankių palyginimo analizė, pasirinkta specializuotų įmonių, *FinanceOnline* ir *TrusRadius*, kurios atlikta analizė rodo, kad *Zoom* yra lyderiaujanti VK (žr. 13 ir 14 pav.).

Market Share of Top Video Conferencing Software in 2021

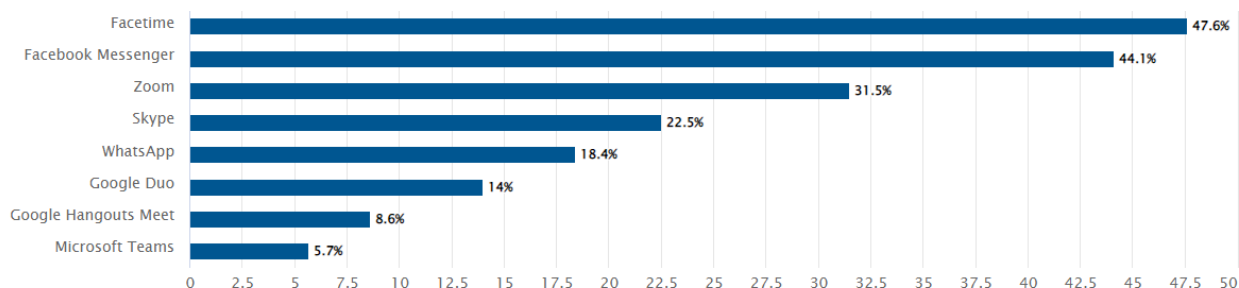

Source: TrustRadius platform data collected in June 2021

© TR TrustRadius

- Zoom dominates 50% of the video conferencing market in 2021. (TrustRadius 2021)
- Popular alternatives to Zoom include Microsoft Teams (which commands 23% of market share), Webex Meetings (11%), and TeamViewer (8%). (TrustRadius 2021)
- Microsoft Teams and Webex Meetings are the products most often compared to Zoom in 2021. (TrustRadius 2021)

13 pav. Įmonės *Trustradius* atlikta statistinė analizė 2021 m.

Source: eMarketer & Business Insider (2020)

Designed by FinancesOnline

14 pav. Įmonės *FinanceOnline* atlikta statistinė analizė 2020 m.

VK – įrankiai, skirti virtualiems susitikimams organizuoti. Analizuojant šias dvi vaizdo konferencijos priemones, išskirti šie aspektai:

Zoom – leidžia vartotojams naudoti virtualius fonus, efektus. Mokamoje versijoje galimas iki 1000 dalyvių, o *Google Meet* – 100. Zoom turi geresnę įgarsinimo ir vaizdo kokybę.

Google Meet – lengvai pasiekama, paprasta naudoti. Šis įrankis turi labai stiprias apsaugos ir privatumo funkcijas. Esant šioms privatumo funkcijoms, lengva kontroliuoti prisijungimą prie susitikimo.

Lyginant šiuos įrankius, *Zoom* vaizdo konferencijos įrankio geresnė įgarsinimo ir vaizdo kokybė. *Google Meet* nemokama versija yra labai ribota, lyginant su *Zoom*. Pasirinktas įrankis *Zoom* bus naudojamas realizuojant virtualųjį knygų klubą. Knygų klubas bus skirtas įvairios literatūros gerbėjams, kurių amžius 11–14 metų. Diskusijos bus įrašinėjamos, kad kiti dalyviai, kurie neturėjo galimybės prisijungti, galėtų peržiūrėti vaizdo įrašą. VK priemonė *Zoom* leidžia daryti įrašą

pasirinkus nemokamą versiją, tuo tarpu *Google Meet* šią paslaugą teikia tik su mokamu planu. *Zoom* paprasta naudotis, galima prisijungti net neturint paskyros.

Įrankio *Zoom* pagrindinės funkcinės savybės:

- Susitikimai su vienu asmeniu.
- Grupinės vaizdo konferencijos.
- Ekranų bendrinimas.
- Skirstymas į grupes (*Breakout rooms*).
- Ženklų parodymas (rankos pakėlimas, sutikimas/nesutikimas, plojimas ir panašiai).
- Bendras pokalbis (*Chat with group*).
- Privačios žinutės (*Private chat*).
- VK organizatoriaus teisės susitikimo saugumo užtikrinimui:
- Atsitiktinis susitikimo ID (*Random ID*).
- Išjungti mikrofoną (*Mute*).
- Susirašinėjimas (organizatorius gali kontroliuoti susirašinėjimą viešomis ar privačiomis žinutėmis).
- Išjungti kamerą.
- Užrakinti susitikimą (*Lock the meeting*).
- Laukiamieji kambariai (*Waiting rooms*).
- Dokumentų persiuntimo kontrolė (*Turn off file transfer*).

2.5. Skyriaus išvados

Išanalizavus *Moodle* ir *Google Site* galimybes nustatyta, kad VKK tikslinga panaudoti *Google Site* tinklalapių kūrimo įrankį. VKK dalyvių virtualiems susitikimams organizuoti tikslinga parinkti vaizdo konferencijų įrankį *Zoom*, interaktyvioms veikloms - apklausų, viktorinų, kryžiažodžių, prezentacijų kūrimo priemones.

3. Virtualiojo knygų klubo kuriama sistema

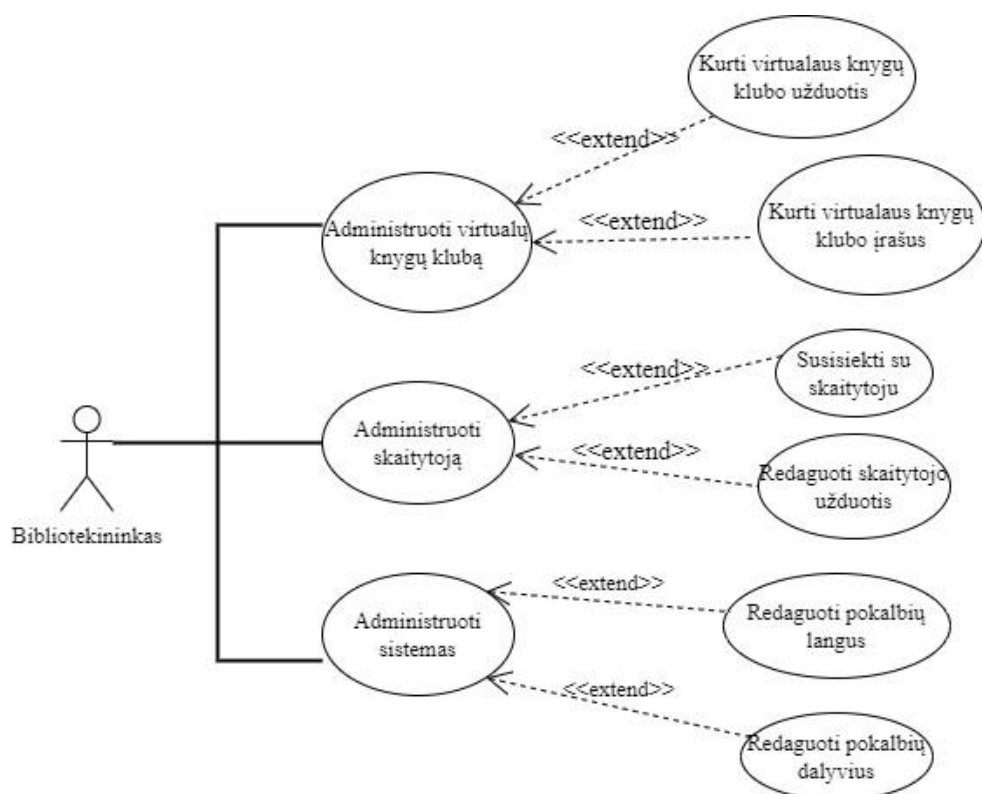
3.1. Virtualiojo knygų klubo projektavimas

Kuriamos sistemos tikslas – motyvuoti jaunesnius paauglius skaityti. Kuriamos sistemos išskiriami dalyviai – Bibliotekininkas ir Skaitytojas. Projektuojant virtualiojo knygų klubo sistemą, būtina suformuoti struktūrą, išanalizuoti skaitytojų poreikius, numatyti šiam tikslui tinkamas priemonės, išnagrinėti tinkamą pateikiamos medžiagos formatą. Atlikta anonimiškai apklausa dalyvių poreikiams nustatyti, kuriamai sistemai realizuoti. Realizuojant virtualų knygų klubą, remiantis tyrimo apklausa, išskiriami funkciniai ir nefunkciniai Bibliotekininko reikalavimai sistemai (žr. 5 lentelę.).

5 Lentelė. Funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai sistemai.

REIKALAVIMAI SISTEMAI	
FUNKCINIAI	NEFUNKCINIAI
Administratorius/Bibliotekininkas tvarko/redaguoja svetainę.	Pastovus interneto ryšys.
Bibliotekininkas kuria, kelia kurtas užduotis	Vizualus dizainas.
Bibliotekininkas kelia interaktyvias užduotis, skirtas skaitymui.	Aiškus ir paprastas valdymas. Paprastas prisijungimas prie sistemos.
Bibliotekininkas kelia vaizdo įrašus.	Reikalingos priemonės (kompiuteris, planšetė ar mobilus telefonas).
Bibliotekininkas kelia informaciją, susijusia su VKK.	Kelti medžiagą įvairiais formatais.

Išanalizavus sistemos funkcinius ir nefunkcinius reikalavimus, Bibliotekininkas naudodamas šią sistemą turi prisiregistruoti, savarankiškai kelti įvairius formatus, koreguoti, trinti medžiagą. Pati sistema turi būti aiški, paprasta valdyti bei naviguoti. Sudaryta VKK bibliotekininko PA schema (žr. 15 pav.).

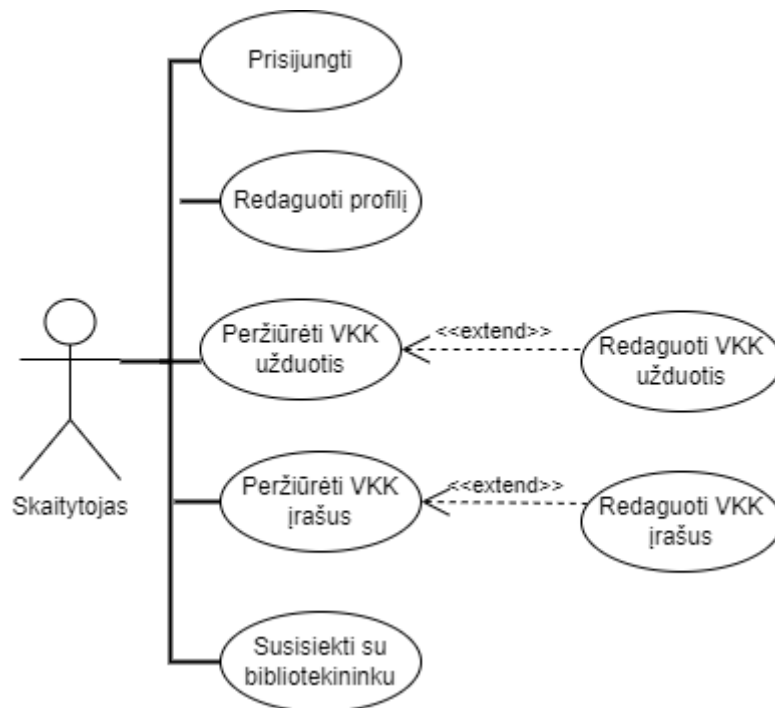
15 pav. Bibliotekininko PA diagrama

6 lentelėje pateikti Skaitytojo reikalavimai sistemai.

6 lentelė. Skaitytojo reikalavimai sistemai

REIKALAVIMAI SISTEMAI	
FUNKCINIAI	NEFUNKCINIAI
Galimybė susisiekti su Bibliotekininku.	Aiški, suprantama struktūra.
Galimybė peržiūrėti užduotis.	Patrauklus, įsimenantis dizainas.
Galimybė peržiūrėti vaizdo įrašus.	Svetainė palaikoma lietuvių kalba.
Galimybė spręsti užduotis.	Aiškus ir paprastas valdymas.

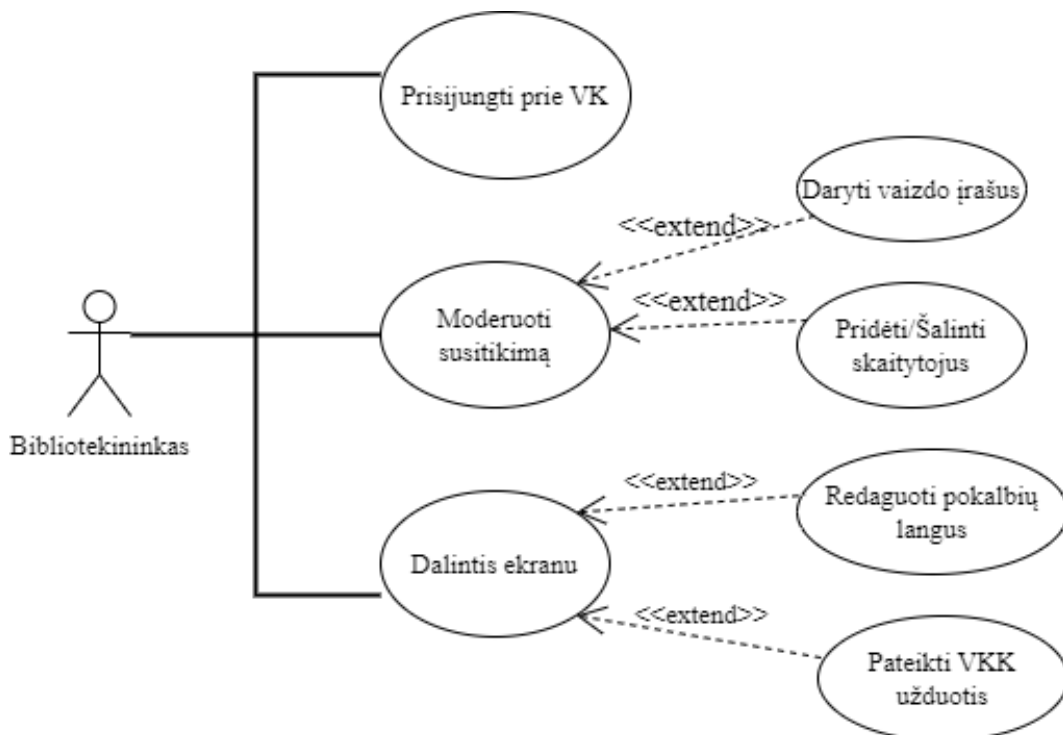
Išanalizavus sistemos funkcinius ir nefunkcinius reikalavimus, Skaitytojas naudodamas šią sistemą turi galimybę susisiekti su Bibliotekininku, peržiūrėti ir spręsti užduotis, peržiūrėti vaizdo įrašus. Pati sistema turi būti aiški, paprasta valdyti bei naviguoti. Sudaryta VKK skaitytojo PA schema (žr.16 pav.).

16 pav. Skaitytojo PA diagrama

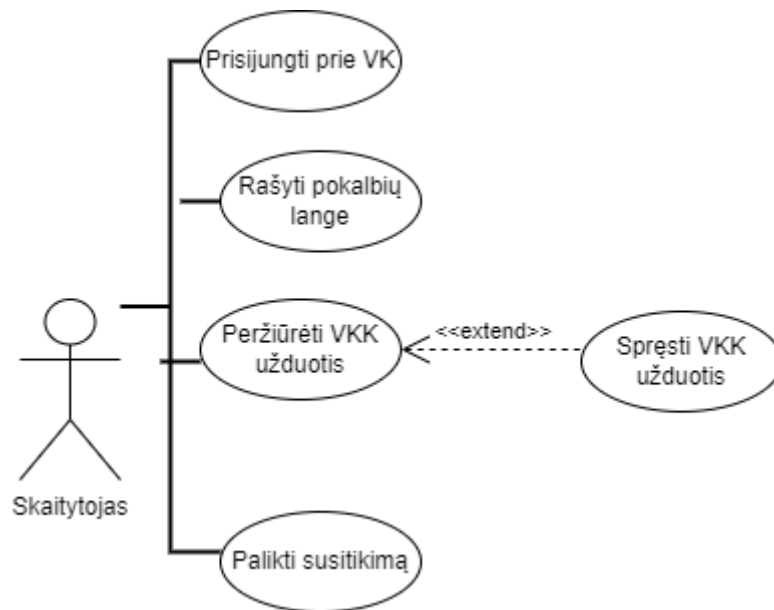
VKK susitikimai (bendravimas) gali vykti dviem būdais – fiziškai dalyvaujant bibliotekoje, bei nuotoliniu būdu. Nuotoliniu būdu bendravimas naudojant VK Zoom.

17 paveiksle pateikiama VK bibliotekininko PA diagrama.

17 pav. Bibliotekininko VK PA diagrama

18 paveikslėlyje pateikta VK skaitytojo PA diagrama.

18 pav. Skaitytojo VK PA diagrama

Projektuojant virtualųjį knygų klubą skaitytojams motyvuoti, remiantis literatūros šaltiniais ir tyrimo apklausa, sudaryta VKK ontologija. Ontologijoje atvaizduojami du bendravimo būdai – sinchroninis ir asinchroninis. Bendravimo būdai suteikia skaitytojams galimybę komunikuoti, įtraukiant į virtualiojo knygų klubo veiklas.

Akcijos – vykstančios visose Lietuvos viešosiose bibliotekose skirtingais laikotarpiais.

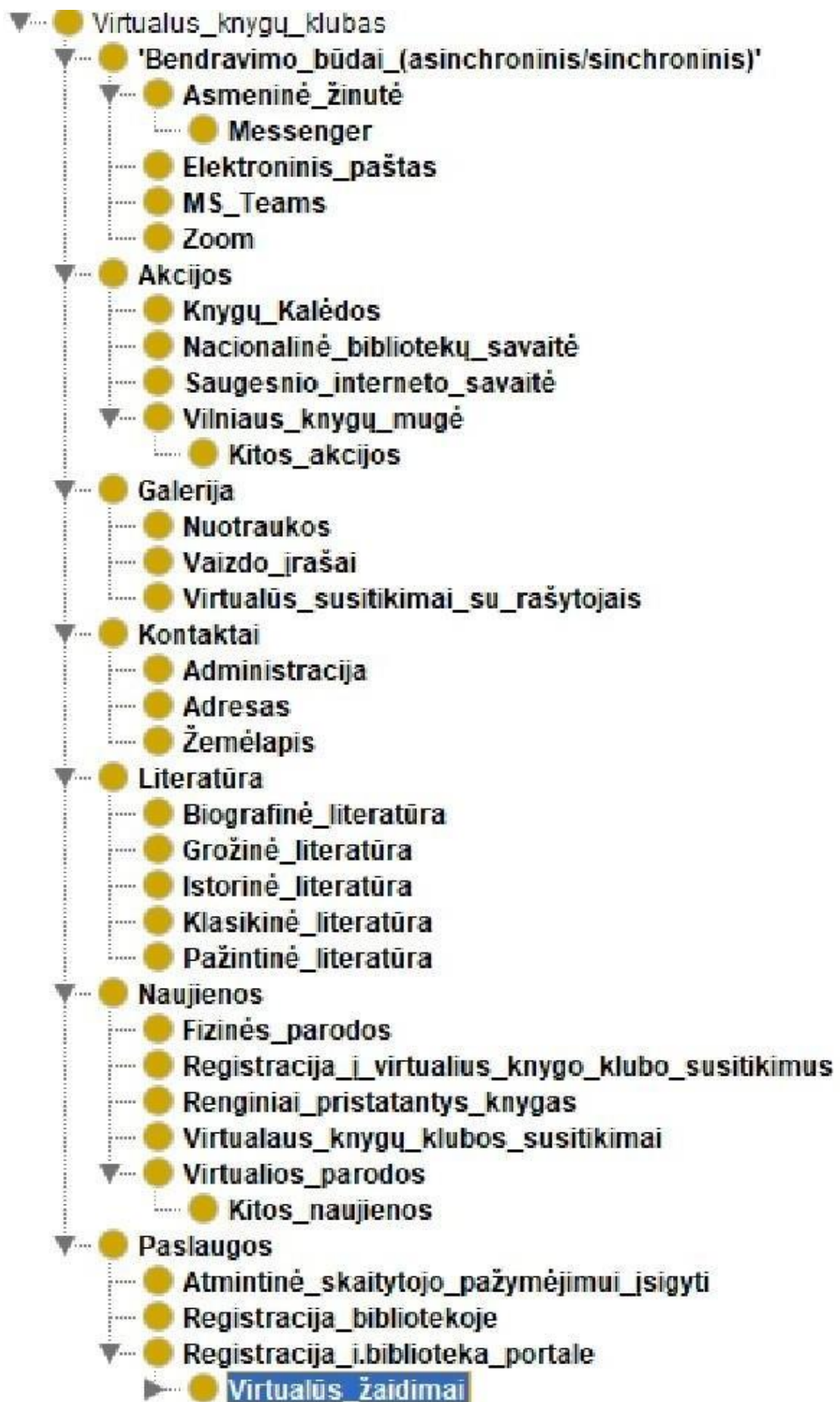
Galerija – talpinami vaizdo ir garso įrašai.

Kontaktai – skaitytojams ir svečiams susisiekti.

Literatūra – publikuojamos nominuotos, populiarios knygos skaitytojams.

Naujienos – virtualaus knygų klubo dalyviams.

Paslaugos – virtualaus knygų klubo dalyviams (žr. 19 pav.).

19 pav. VKK ontologija

3.2. Projektuojamo virtualiojo knygų klubo veiklos

Bibliotekininkas bendraudamas su skaitytojais virtualiojoje aplinkoje siekia sudominti VKK dalyvius ir įtraukti juos į knygų skaitymą, taikant virtualius žaidimus, kryžiažodžius, testus. Projektuojant virtualųjį knygų klubą, sudarytas kontekstinis grafas, kuris vaizduoja skaitomos literatūros pasirinkimą, jos aptarimą dalyvaujant virtualiame knygų klube (žr. 7 ir 8 lenteles ir 20 pav.).

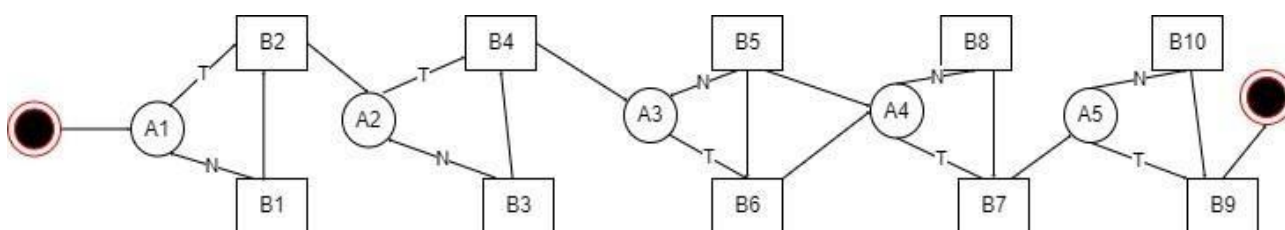
7 Lentelė. Kontekstinio grafo sąlygų lentelė

Elementas Sąlyga	Reikšmė
A1	Ar pasirinkote bendravimo įrankį?
A2	Ar gavote patvirtinimą pasirinktam bendravimo įrankiui?
A3	Ar pasirinkote literatūrą pagal mokslo šakas?
A4	Ar pasirinkote interaktyvias užduotis pagal perskaitytą literatūrą?
A5	Ar išsprendėte pasirinktas interaktyvias užduotis?

Sąlygų lentelė atvaizduoja skaitytojo veiksmų algoritmą.

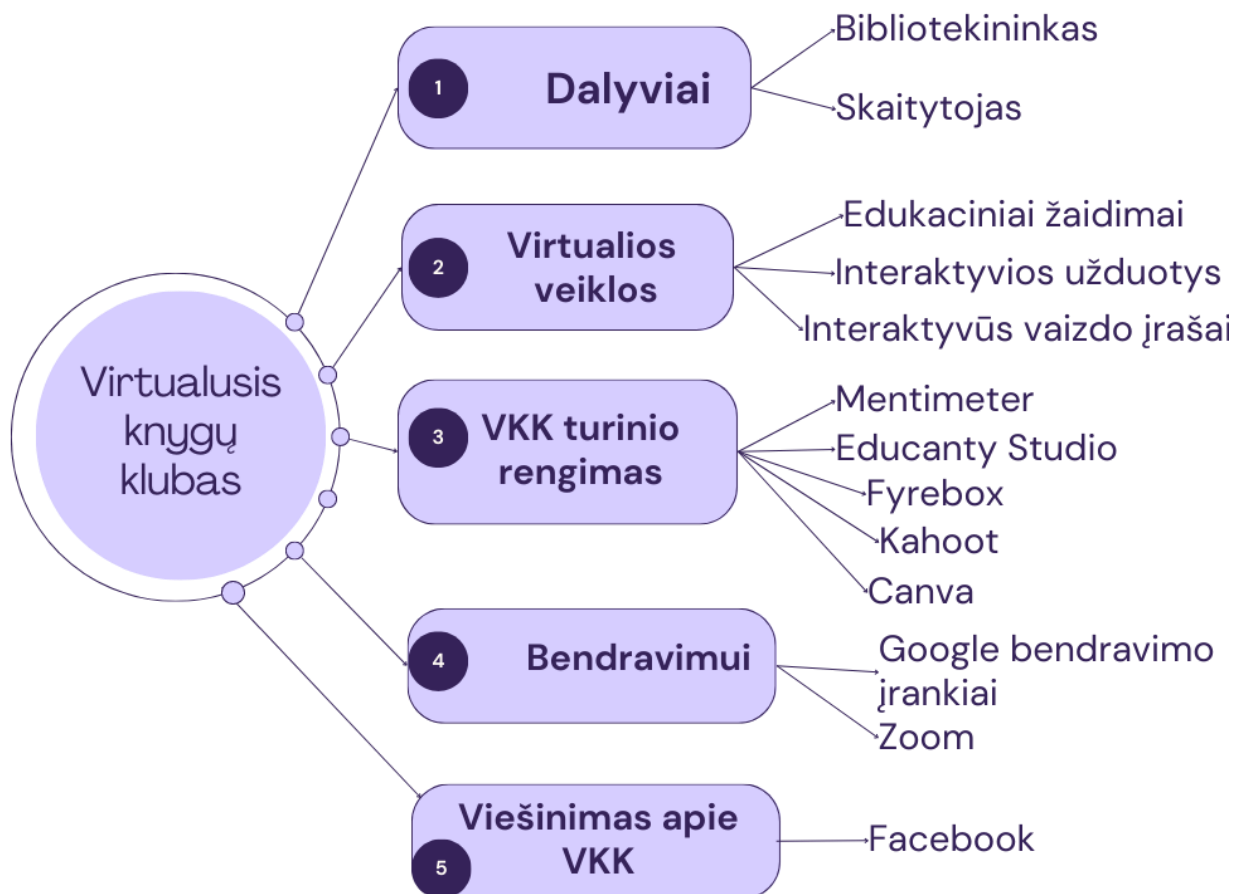
8 Lentelė. Kontekstinio grafo veiksmų lentelė

Elementas Veiksmas	Reikšmė
B1	Pasirinkite bendravimo įrankį.
B2	Praneškite apie pasirinktą bendravimo įrankį.
B3	Gaukite patvirtinimą pasirinktam įrankiui.
B4	Junkitės pasirinktu įrankiu.
B5	Pasirinkite literatūrą pagal mokslo šakas.
B6	Skaitykite pasirinktą literatūrą.
B7	Spręskite pasirinktas interaktyvias užduotis.
B8	Pasirinkite interaktyvias užduotis.
B9	Pateikite vertinimui.
B10	Spręskite pasirinktas užduotis.

20 pav. Kontekstinis grafas VKK dalyvavimas

Išskiriami du projektuojamo VKK dalyviai – **bibliotekininkas** atliekantis ir administratoriaus funkcijas ir **skaitytojas**. VKK veikloms realizuoti naudojami **interaktyvūs įrankiai**. Virtualios veiklos kuriamos naudojant įrankius: *Canva*, *Mentimeter* – kuriamos prezentacijos, kuriami interaktyvūs vaizdo įrašai, ruošiamos apklaustos, *Educanty Studio*, *Kahoot* – kuriamos interaktyvios užduotys. Šie įrankiai yra dalinai nemokami. Bendravimui naudojama VK *Zoom* ir *Google* bendravimo įrankiai. VKK viešinimui panaudota Facebook platforma, kurioje skelbiama informaciją dėl dalyvavimo VKK. (žr. 21 pav.).

21 pav. VKK dalyviai, veiklos

3.3. Skyriaus išvados

1. Sukurtas VKK suteikia galimybę integruoti virtualias užduotis, įvairias interaktyvias veiklas, bei vaizdo konferenciją. Taikant šias priemones siekiama paauglius sužadinti skaityti.
2. Realizuojant virtualųjį knygų klubą pagrindiniai naudotojai yra bibliotekininkas ir skaitytojai. Bibliotekininkas virtualiajame knygų klube administruoja ir organizuoja virtualius susitikimus su skaitytojais ir rašytojais, kuria, šalina, kelia medžiagą įvairiais formatais, talpina virtualias užduotis, dalinasi su skaitytojais informacija.
3. Virtualųjį knygų klubą sudaro: virtualiosios užduotys, vaizdo konferencijos įrankis, virtualiosios parodos, literatūros prezentacijos, vaizdo įrašai. Virtualiajam knygų klubui vykdyti reikalingos ryšio priemonės: internetas, kompiuteris, planšetė, mobilusis telefonas. Taikant šias priemones paaugliai motyvuojami skaityti.

4. Virtualiojo knygų klubo realizacija

4.1. Virtualiojo knygų klubo realizavimas taikant *Google Site* kūrimo platformą

Išanalizavus virtualiąsias mokymosi platformas, prietas sprendimas naudotis *Google Site* platforma. VKK sukūrimui iškelti tikslai: aplinka pasižymi lengva navigacija, turi pagrindinius elementus ir funkcijas, nereikalauja papildomų programavimo žinių. Toks sprendimas priimtas atsižvelgus į šiuos *Google Site* aspektus:

Integracija su *Google* paslaugomis, kadangi *Google Site* koreliuoja su integruotomis *Google* paslaugomis, tokiomis, kaip *Google Docs*, *Google Calendar*, *Google Maps*, *Google Drive* ir kt., ias paslaugas galima lengvai įsitraukti į kuriamą tinklalapį, nereikalauja papildomų plėtinių.

Nesudėtingas naudojimas – *Google* paslauga leidžia lengvai kurti ir valdyti tinklalapius, nereikalingos programavimo žinios.

Nemokami šablonai ir elementai – *Google Site* turi daug įvairių skirtingų šablonų ir elementų, kurie suteikia galimybę kurti tinklalapį pagal savo galimybes ir poreikį.

Greitas tinklalapių kūrimas – su *Google Site* galima greitai ir lengvai kurti tinklalapius ir jais naudotis iškart po sukūrimo.

Įvairių failų įkėlimas – *Google Site* leidžia įkelti įvairių formatų dokumentus:

Dokumentai – *Google Doc*, *Microsoft Word*, PDF.

Paveikslai – JPEG, PNG, GIF.

Vaizdo įrašai – MP4, WEBM, OGG.

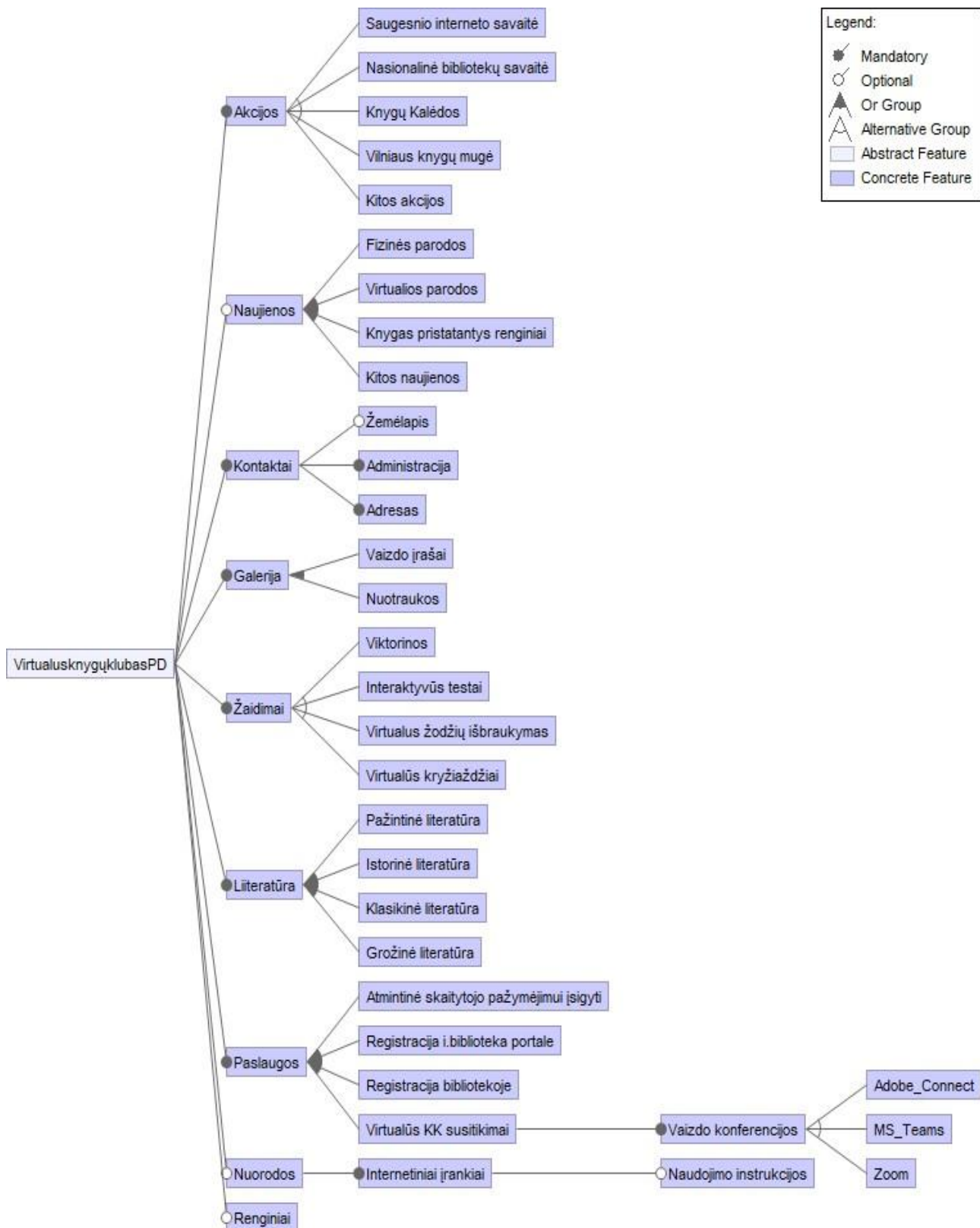
Garso failai – MP3, WAV.

Kiti failai – ZIP.

Pažymėtina, kad dėl griežto BDAR, kai kurių failų įkėlimas yra ribojamas.

Virtualiajam knygų klubui realizuoti pasirinktas įrankis *Google Site*, dėl nesudėtingo naudojimo, nereikalingos registracijos. Bibliotekininkas telkia naujus skaitytojus, taip pat motyvuoja esamus. Prisidedant prie šių veiklų bibliotekininkas visus metus realizuos virtualųjį knygų klubą *Google Site*, kuris bus pildomas sinchroniniu bendravimu, interaktyviomis priemonėmis knygų aptarimui. Šiame puslapyje Bibliotekininkas kels informaciją susijusia su knygų skaitymu, jos populiarinimu, naujų skaitytojų telkimu, bei esamų išsaugojimu. Keliant dalomąją medžiagą į šią platformą reikia suteikti viešą prieigą, kad skaitytojams ir svečiams nereikėtų naudoti asmeninių paskyrų ar prisijungimų.

Virtualusis knygų klubas pavaizduotas per požymių diagramą, kurioje atvaizduojamos sąsajos tarp atskirų elementų (žr. 22 pav.).

"Vaizdo konferencijos" ⇒ Nuorodos

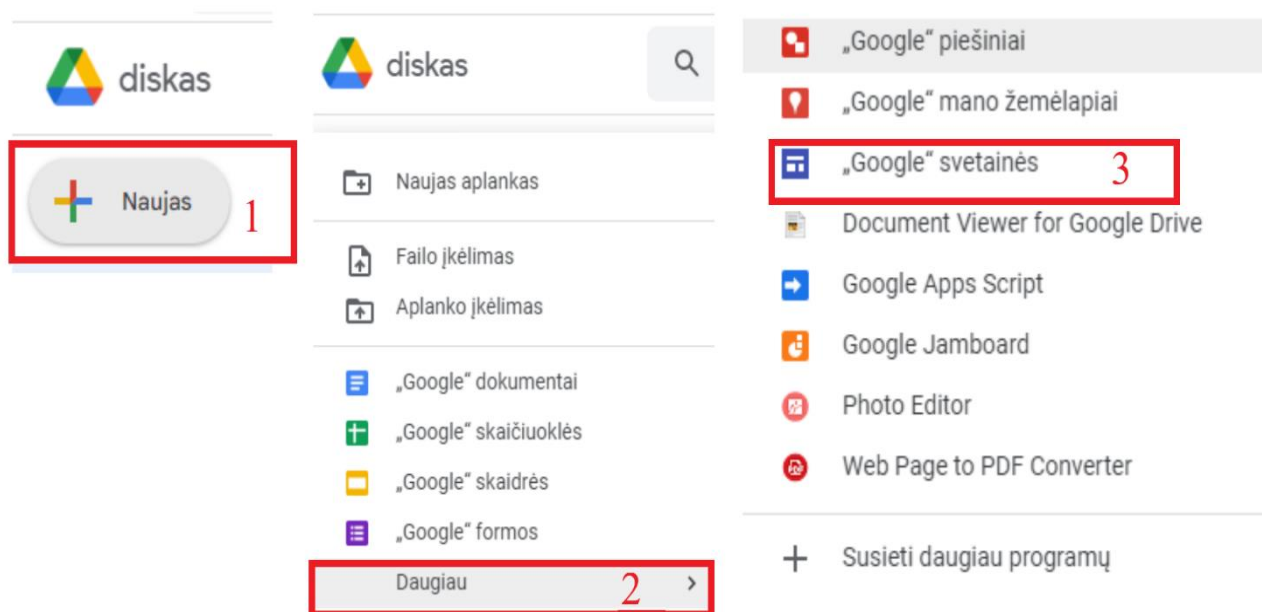
Renginiai ⇒ "Knygas pristatantys renginiai"

22 pav. PD virtualiojo knygų klubo skaitymui motyvuoti

4.2. Google Site naudotojo vadovas

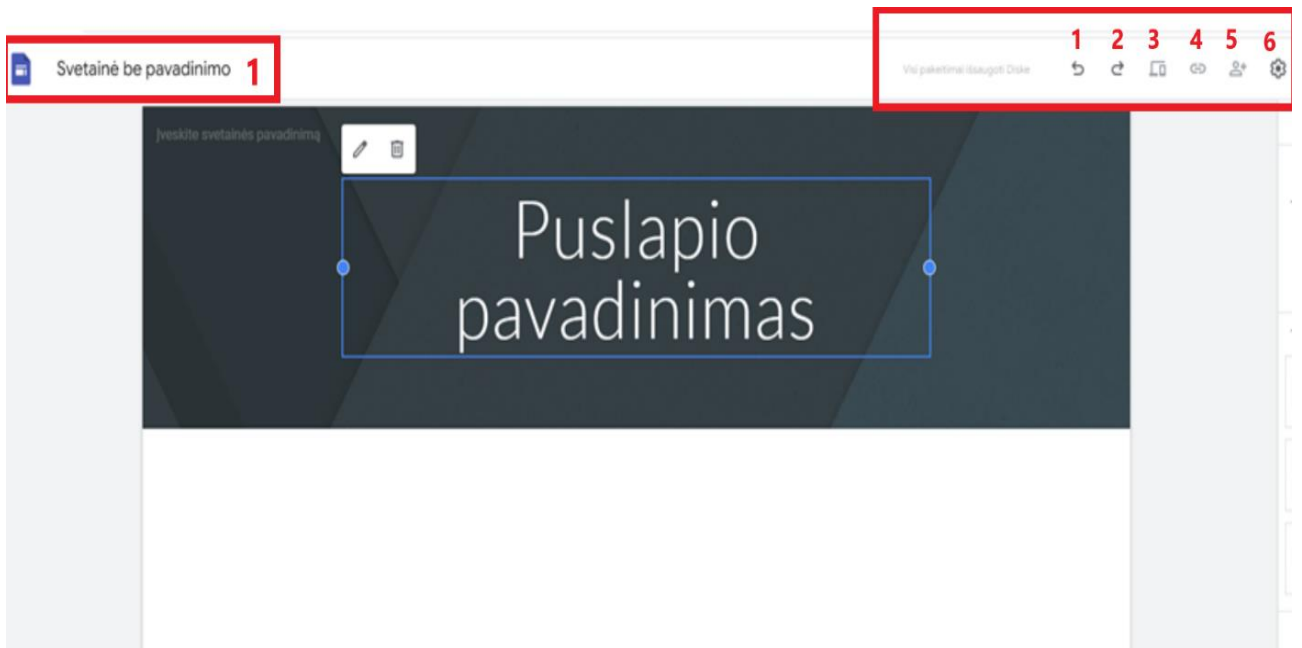
Google Site yra nemokama *Google* paslauga, leidžianti lengvai kurti ir valdyti tinklalapius. Šiuo įrankiu galima kurti paprastus ir sudėtingus tinklalapius, tai nereikalauja programavimo žinių. *Google Site* įrankis integruotas su kitais *Google* produktais: *Google* diskas, kalendorius, žemėlapiai, vaizdo/garso įrašai ir kt. Ši svetainė turi paruoštus naudojimosi šablonus. Šablonus galima individualizuoti pagal savo poreikius įterpiant grafiką, tekstus, vaizdo įrašus, skaidres ir kt. *Google Site* įrankiui nereikalingas diegimas, jis veikia kūrėjui (bibliotekininkui) prisijungus per *Google* elektroninio pašto paskyrą. Skaitytojams registracija nereikalinga. Virtualiojo knygų klubo lankytojai gali jungtis per nuorodą. *Google Site* įrankis palaiko lietuvių kalbą. Pagrindinės užduotys kuriant tinklalapį *Google Site*:

1. Spausti + ženklą;
2. Spausti **Daugiau**;
3. Pasirinkti **Google** svetainės ir pradėkite kurti (žr. 23pav.).

23 pav. *Google Site* naudotojo vadovas

4. Pasirinkite pavadinimą ir adresą savo svetainei.
5. Svetainės kūrimui naudokite *Google Site* įrankius (žr. 24 pav.).

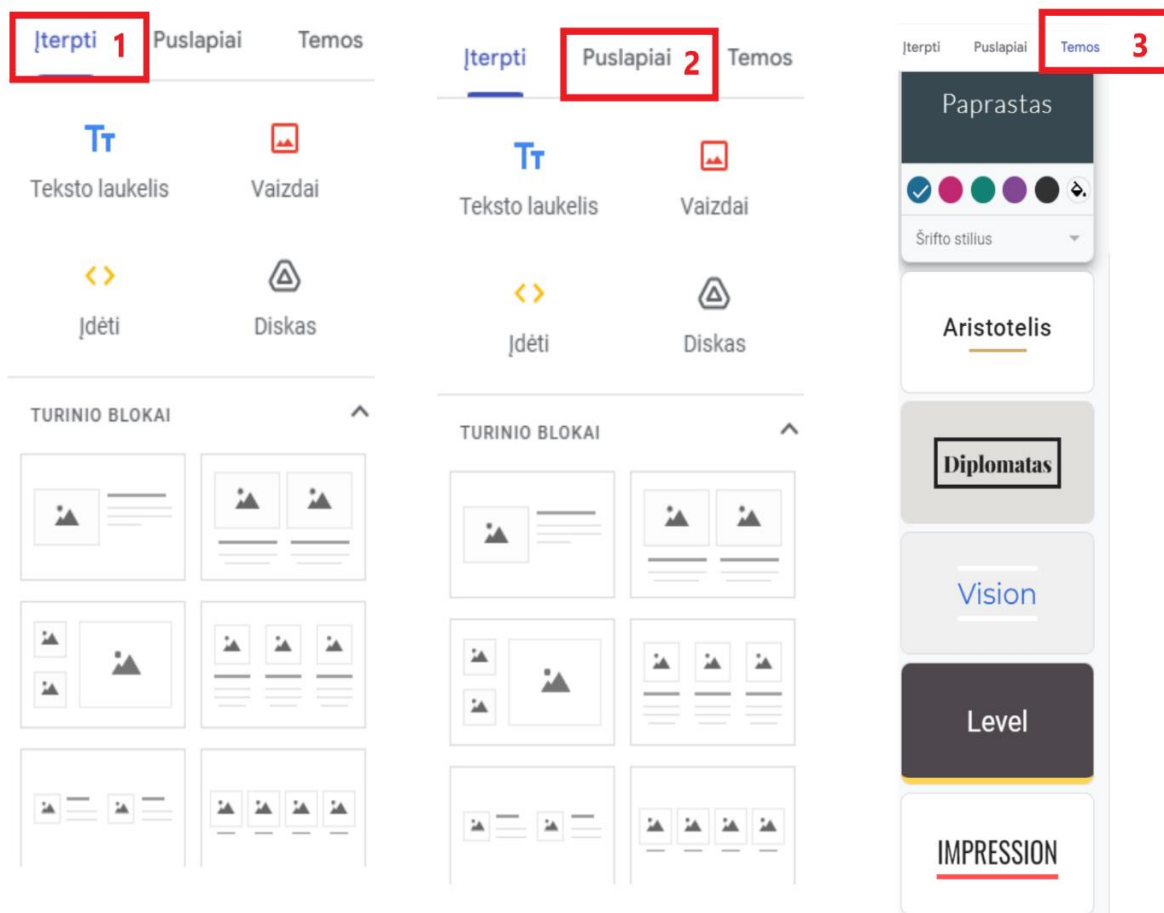
24 pav. *Google Site* kūrimo įrankiai

***Google Site* įrankių paaiškinimas:**

1. – anuliuoti veiksmą;
2. – veiksmas pirmyn;
3. – svetainės peržiūra skirtinguose įrenginiuose;
4. – svetainės nuorodos kopijavimas;
5. – svetainės bendrinimas;
6. – svetainės nustatymo parametrai.

Pasirinkus pavadinimą ir adresą savo svetainei, toliau atliekami šie veiksmai:

6. pridėkite turinio blokus: tekstą, nuotraukas, vaizdo įrašus ir kt.;
7. pridėkite puslapius, jei reikia, kad būtų daugiau nei vienas puslapis;
8. pasirinkite dizainą, kuris geriausiai atitinka jūsų poreikius ir pradėkite kurti turinį (žr. 25 pav.).

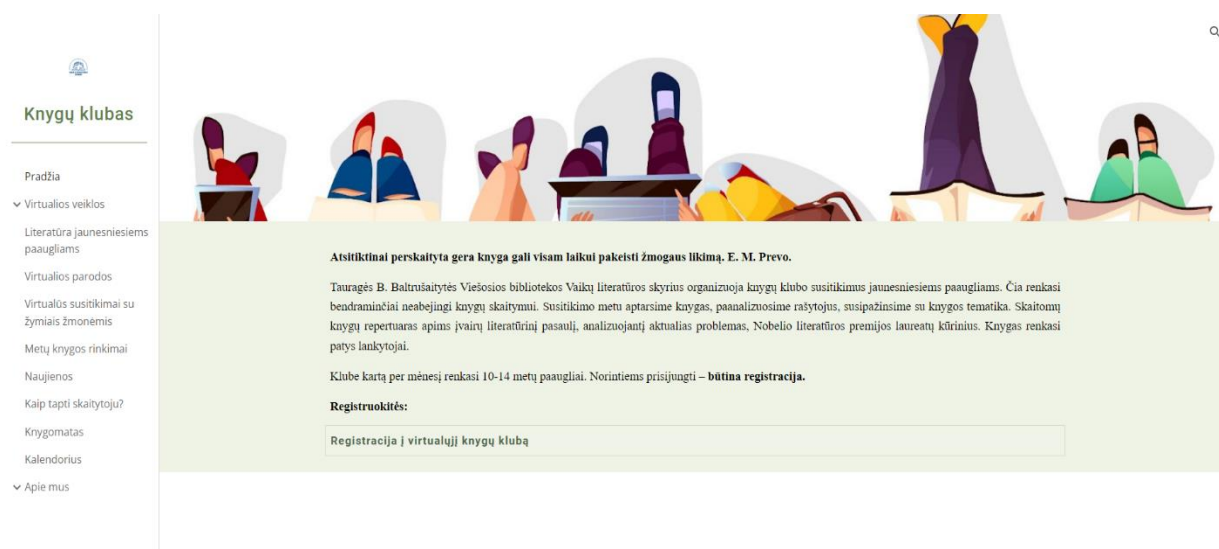

25 pav. Google Site svetainės kūrimo įrankiai

Susikūrę svetainę pagal savo poreikį, pasirinkite **publikuoti**, kad ją paskelbtumėte internete.

4.3. Virtualiojo knygų klubo kūrimas taikant *Google Site* platformą

Realizuojant virtualųjį knygų klubą sukurtas Virtualiojo knygų klubo tinklalapis (žr. 26 pav.).

26. pav. Virtualiojo knygų klubo pagrindinis puslapis

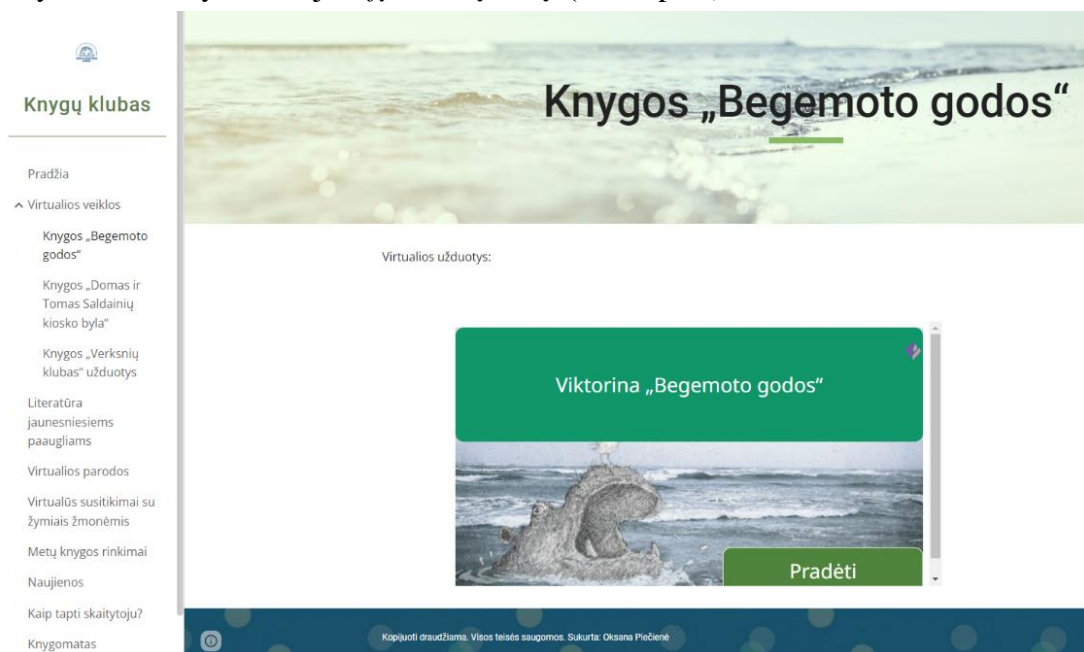
Pagrindiniame puslapyje pristatoma virtualiojo knygų klubo koncepcija. Šiame klube jaunesnieji paaugliai registruojasi diskusijai ir dalijimuisi savo mintimis apie perskaitytas knygas, knygų autorius, įvairiomis knygų tematikomis. Ši koncepcija leidžia skaitytojams bendrauti su kitais panašų pomėgį turinčiais skaitytojais, skaityti knygas, net jei jie nėra fiziškai kartu. Susitikimai vyksta tiesiogiai, naudojant *Zoom* vaizdo konferencijos įrankį. Susitikimo metu išsirenkama viena knyga, kurią vienu metu skaito į virtualiojo knygų klubo susitikimą užsiregistravę skaitytojai. Skaitytojai per atitinkamą laikotarpį perskaito knygą, vėliau susitinka virtualiam knygos aptarimui, išvalgų pasidalijimui. Susitikimas naudingas skaitytojams, kurie nori bendrauti su kitais knygų mėgėjais, tačiau dėl skirtingo užimtumo, geografinių atstumų ar kitų priežasčių negali fiziškai susitikti. Toks klubas padeda atrasti naujų knygų, formuoti skaitymo įpročius ir pagerinti kritinio mąstymo gebėjimus. Kitame virtualiojo knygų klubo puslapyje pristatoma lietuvių ir užsienio šalių populiariausia jaunesniųjų paauglių literatūra (žr. 28 pav.).

VKK registracijai organizuoti panaudota *Facebook* platforma viešinimo tikslais. *Facebook* platforma pasiekama adresu: Vaikų literatūros skyrius / Tauragės B. Baltrušaitytės viešoji biblioteka (žr. 27 pav.).

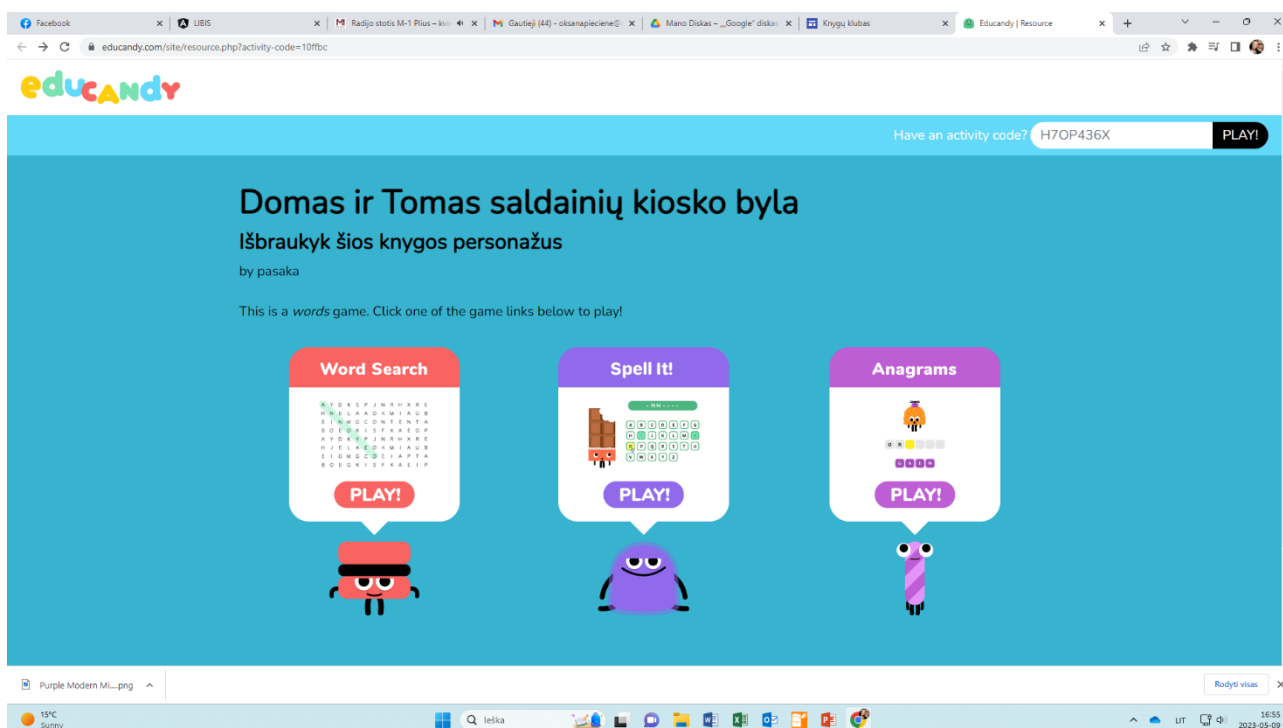
27 pav. VKK viešinimas facebook platformoje

Organizuotas pirmas VKK susitikimas Vasario 24 d. naudojant VK *Zoom*. Šiame susitikime užsiregistravo septyni skaitytojai. Paaugliai pasirinko Vytauto V. Landsbergio knygą „Begemoto godos“. Susitikimo metu virtualiai bendravo knygos rašytojas. Paaugliams pagal šią knygą paruoštos interaktyvios užduotys naudojant *fyrebox* įrankį. (žr. 28 pav.).

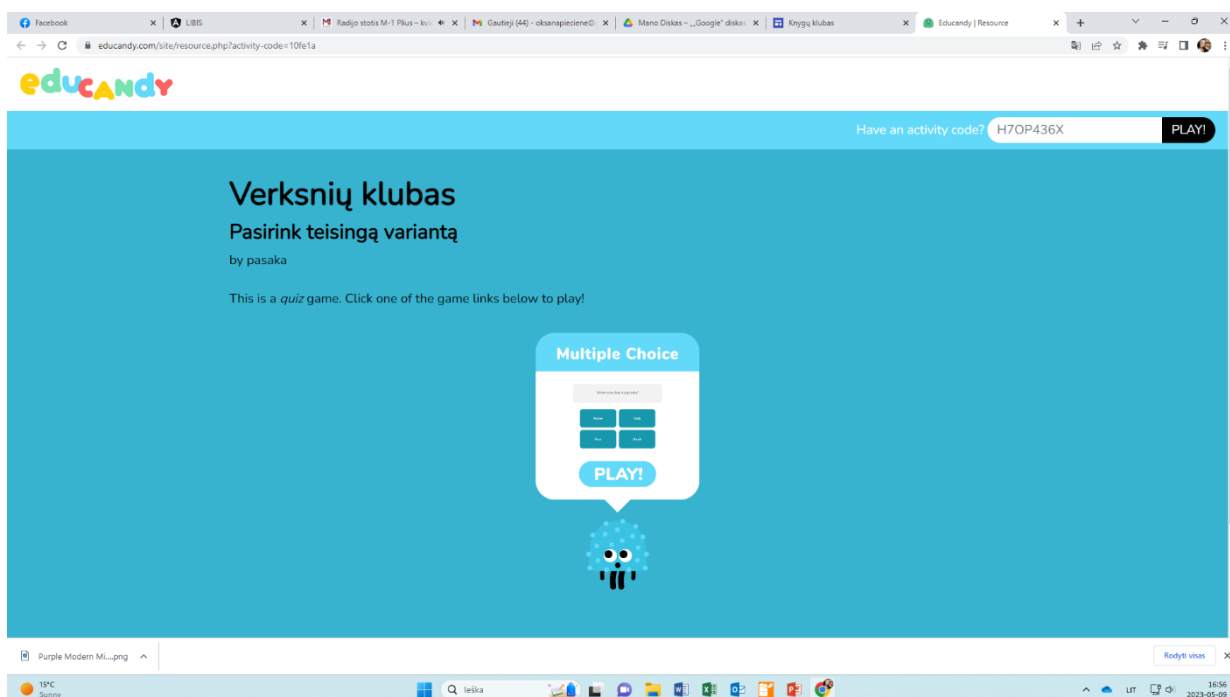
28 pav. Interaktyvi užduotis pagal knygą „Begemoto godos“

Antras VKK susitikimas vyko Kovo 18 d. naudojant VK *Zoom*. Šiame susitikime užsiregistravo septyni skaitytojai. Paaugliai pasirinko Tomo Dirgėlos knygą „Domas ir Tomas. Saldainių kiosko byla“. Susitikimo metu virtualiai bendravo knygos rašytojas. Paaugliams pagal šią knygą paruoštos interaktyvios užduotys naudojant *Educanty Studio* įrankį. (žr. 29 pav.).

29 pav. Interaktyvi užduotis pagal knygą „Domas ir Tomas. Saldainių kiosko byla“

Trečiajais VKK susitikimas vyko Balandžio 29 d. naudojant VK *Zoom*. Šiame susitikime užsiregistravo šeši skaitytojai. Paaugliai pasirinko Ilonos Ežerinytės knygą „Verksnių klubas“. Susitikimo metu virtualiai bendravo knygos rašytoja. Paaugliams pagal šią knygą paruoštos interaktyvios užduotys naudojant *Educanty Studio* įrankį. (žr. 30 pav.).

30 pav. Interaktyvi užduotis pagal knygą „Verksnių klubas“

Google Site tinklalapyje paruoštas viešinimas apie organizuojamus VKK susitikimus registruotiems skaitytojams naudojant *Canva* įrankį. (žr. 31, 32, 33 pav.).

Tauragės rajono savivaldybės B. Baltrušaitytės Viešosios bibliotekos
Vaikų literatūros skyriuje

Vasario 24 d. 16 val.

Virtualus susitikimas su
Vytautu v. Landsbergiu

Informaciniai rėmėjai: BIBLIOTEKA VISIEMS, TAURAGĖS KURJERIS, ŽINIOS, Rėmėjai: ALAFEDOS APIMTOS UAB, B. BALTRUŠAITYTĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA, TAURAGĖ 2022

Nuoroda susitikimui su rašytoju, tik registruotiems asmenims.
<https://us06web.zoom.us/j/83330899454?pwd=OUo3OWRJVG9oMW9MTW9pb0dXME5kZz09>

Skaitoma literatūra:
„Begemoto godos“

Romantiškos ir šmaikščios pasakos apie Lietuvos pajūry gulintį akmenį ir su juo susidraugavusį dešimtmetį berniuką vardu Kastukas. Tai knyga apie žmogaus, gyvių, akmens sielų bendrystę ir draugystę. Čia ir ilgesys, ir džiaugsmas, ir liūdesys, ir juodo humoro trupiniai...

31 pav. VVK viešinimas su Vytautu V. Landsbergiu

Virtualus susitikimas
su rašytoju
Tomu Dirgėla

Kovo 18 d. 11:00 val.
Vaikų literatūros skyrius / Tauragės B.
Baltrušaitytės viešoji biblioteka

Nuoroda susitikimui su rašytoju, tik registruotiems asmenims.
https://us04web.zoom.us/j/75712520547?pwd=NFZ3dlRYb1h2Q2thQnklL29hL2x1QT09_9

Skaitoma literatūra:
„Domas ir Tomas Saldainių kiosko byla“

Tai detektyvinių galvosūkių rinkinys. Šioje knygoje rasi tris bylas, kurioms išaiškinti Domui ir Tomui reikės tavo pagalbos. Kiekviename skyriuje tavęs laukia užduotis ir tik ją išsprendęs galėsi toliau narplioti neįtikėtinas istorijas ir ieškoti įtariamojo.

32 pav. VVK viešinimas su Tomu Dirgėla

Tauragės rajono savivaldybės B. Baltrušaitytės
Viešosios bibliotekos skaitykloje
Balandžio 29 d. 11 val.

Virtualus susitikimas su rašytoja
Ilona Ežerinyte

Organizatorius: Vaikų literatūros skyrius

Nuoroda susitikimui su rašytoju, tik registruotiems asmenims.
<https://us04web.zoom.us/j/71225483366?pwd=Um5ORWdGSUZWMmRPN2hZaEFerHN5QT09>

Skaitoma literatūra:
„Verksnių klubas“

Pagrindinė kūrinio veikėja Lina, sekmadieniais lankanti priklausomybių centre besigydančią tėvą, atsitiktinai susipažįsta su mergina, įkūrusia keistą paauglių klubą. Lina tampa to klubo nare, nors ir abejoja, ar gyvenimo filosofija, kuria vadovaujasi jos naujieji draugai, teisinga...

33 pav. VVK viešinimas su Ilona Ežerinyte

VKK susitikimai vyko naudojant VK Zoom. (žr. 34 pav.). Susitikimai su žymiais rašytojais. Tomas Dirgėla – dramaturgas, prozininkas. Jo kūryba apima įvairius žanrus ir stilius – nuo filosofinių apmąstymų iki kriminalinių detektyvų. Kitas žymus kino ir teatro režisierius, rašytojas Vytautas V. Landsbergis. Jo kūryba dažnai apima socialines temas, daug dėmesio skiria asmeninių patirčių aprašymui, refleksijai

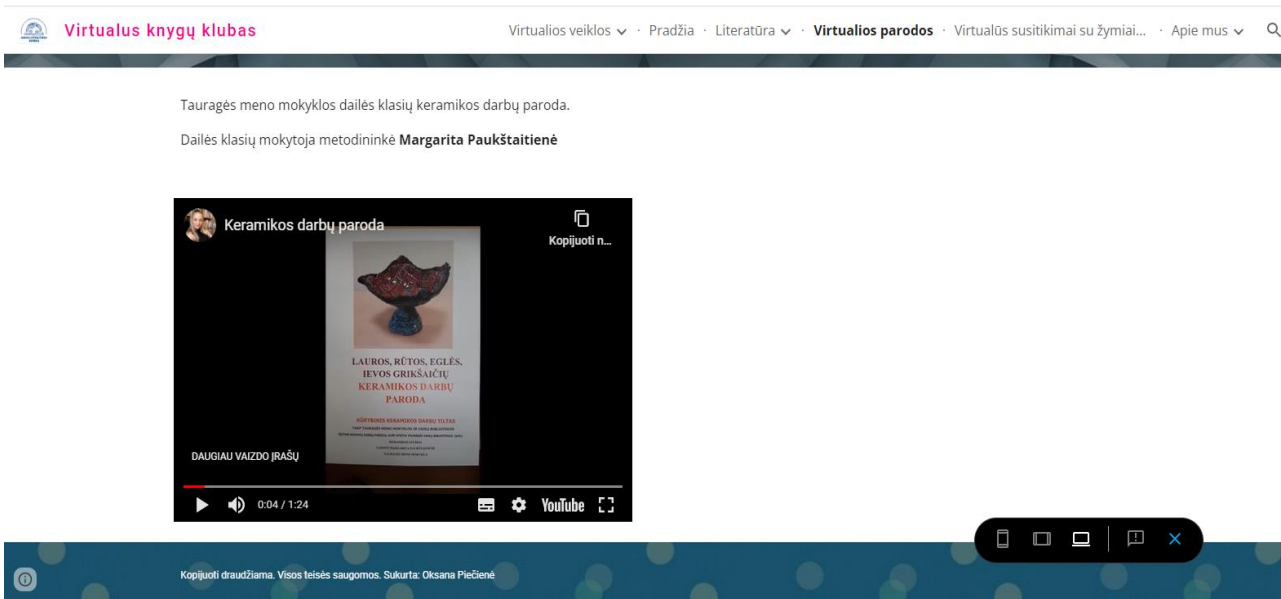
34 pav. VKK susitikimas su T. Dirgėla ir Vytautu V. Landsbergiu

Google Site tinklalapyje patalpintos literatūra su anotacija skirta jaunesniesiems paaugliams skaityti. Ši literatūra laisvai prieinama viešosiose bibliotekose. (žr. 35 pav.).

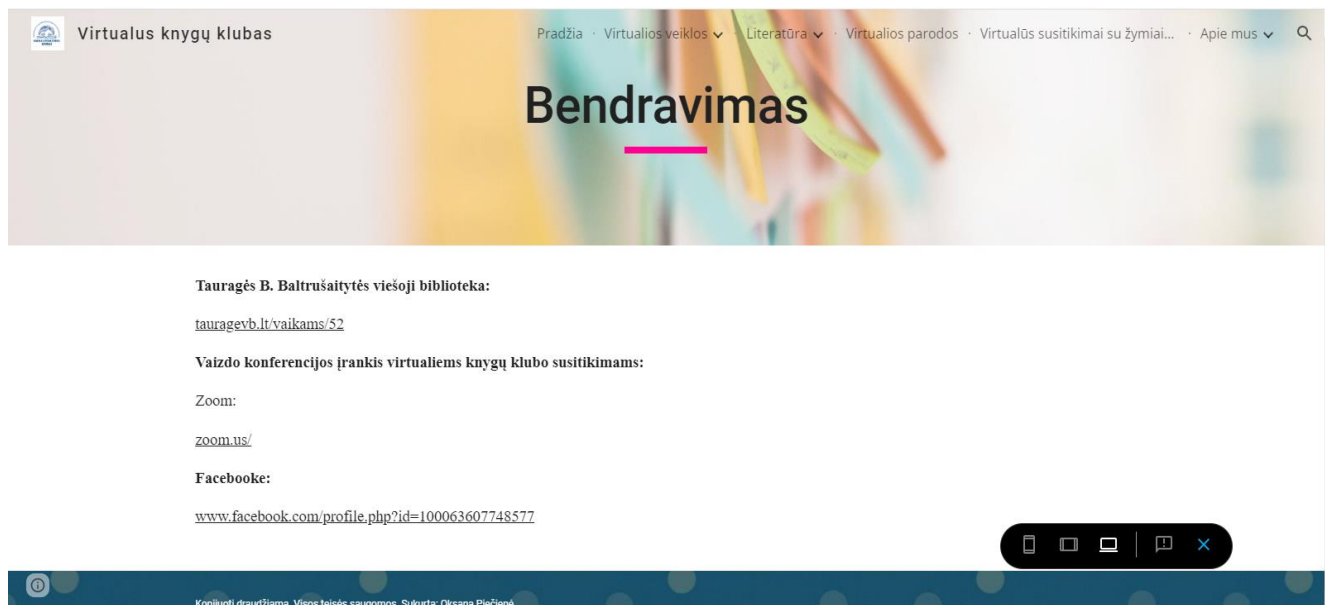
35 pav. Literatūra jaunesniesiems paaugliams

Google Site tinklalapyje pristatyta trijų seserų virtualioji keramikos darbų paroda. Virtualioji paroda skirta VKK dalyviams ir svečiams. Paaugliai dalijasi savo kūryba, idėjomis. Virtualioji paroda suteikia galimybę parodyti savo kūrybinius darbus ir pomėgius didesnei auditorijai. Paaugliams suteikiama galimybė tobulinti bendravimo ir komunikacijos įgūdžius. Vaizdo įrašas sukurtas *Canva* įrankiu. (žr. 36 pav.).

36 pav. Virtualioji keramikos darbų paroda

Tinklalapio skiltyje „Bendravimas“ pateikiami kontaktai, kuriais galima susisiekti su bibliotekos darbuotojais (žr. 37pav.).

37 pav. Virtualiojo knygų klubo kontaktai

4.4. Skyriaus išvados

1. Vadove supažindinama su virtualiojo knygų klubo struktūra ir veiklomis;
2. VKK skirtas virtualiems jaunesniųjų paauglių susitikimams, perskaitytų knygų aptarimui, tiesioginių diskusijų su knygų autoriais susitikimams, sukuriant įdomią ir patrauklią aplinką

skaitymui; Susitikimai vykdomi Zoom vaizdo konferencijose, esminė knygų klubo informacija ir vykdomos veiklos keliamos į *Google Site* platformą.

3. Pravesti trys VKK susitikimai su 20 skaitytojų naudojant virtualius įrankius: bendravimui – VK *Zoom*, prezentacijų kūrimui *Canva*, interaktyvioms veiklos – *Educanty Studio*, *Mentimeter*, *Fyrexbox*. Pirmame susitikime dalyvavo 7 skaitytojai ir rašytojas. Pasirinkta ir aptarta Vytauto V. Landsbergio knyga „Begemoto godos“. Antrame susitikime dalyvavo septyni skaitytojai. Pasirinkta knyga – T. Dirgėlos „Domas ir Tomas. Saldainių kiosko byla“. Trečiame susitikime dalyvavo 6 skaitytojai, pasirinkta ir aptarta Ilonos Ežerinytės knyga „Verksnių klubas“.

4. VKK struktūra sudaryta iš literatūros pristatymo jaunesniesiems paaugliams, virtualiųjų mokinių parodų, paruoštos vaizdo įrašų galerijos, įkeltų virtualiųjų susitikimų su rašytojais, paruoštų interaktyvių užduočių virtualiems knygų klubo susitikimams.

5. Virtualiojo knygų klubo tinkamumo paauglių motyvavimui skaityti tyrimas

5.1. Tyrimo tikslai ir organizavimas

Sukūrus VKK, siekiant motyvuoti jaunesnius paauglius skaityti, atliktas kokybės tyrimas VKK įvertinti. Tyrimas skirtas išsiaiškinti, ar jaunesnius paauglius motyvuoja skaityti susitikimai virtualiajame knygų klube.

VKK pasiekiamas šiuo **adresu**:

<https://sites.google.com/view/virtualusisknyguklubas?usp=sharing>

Virtualusis knygų klubas nuolat pildomas knygų naujienomis, naujais susitikimais. Šiuo metu virtualiajame knygų klube skelbiami klubo susitikimai su rašytojais, pristatytos knygų naujienos, virtualioji keramikos dirbinių paroda. Organizuoti virtualūs susitikimai su paaugliais.

Tyrimo tikslas – sužinoti, kaip jaunesnieji paaugliai vertina virtualų knygų klubą skaitymui motyvuoti, paslaugų kokybę.

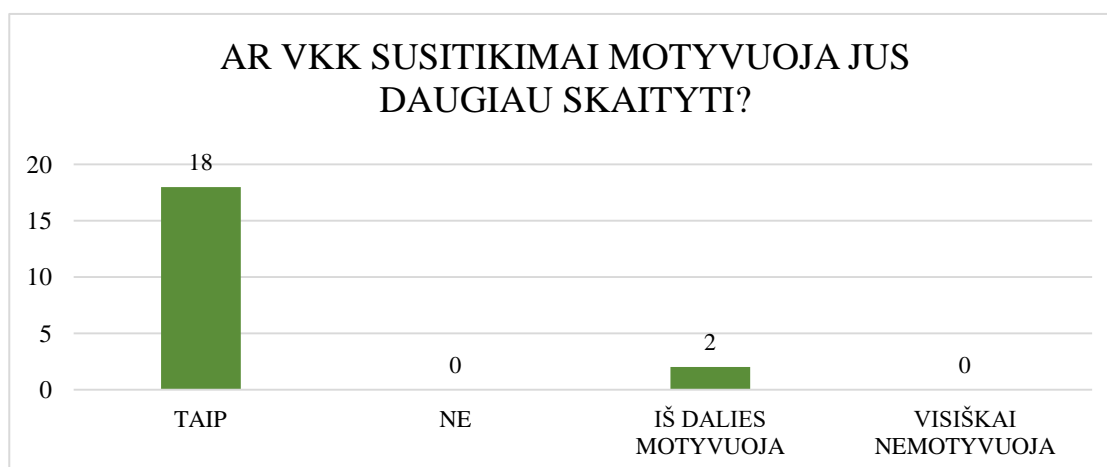
Tyrimo metodas – internetinė apklausa, sukurta *Google Forms* apklausos forma.

Tyrimo uždaviniai:

1. išsiaiškinti, ar VKK skatina paauglius skaityti;
2. sužinoti, ar virtualiojo knygų klubo svetainės pateikta informacija yra lengvai pasiekama, aiški ir suprantama;
3. išsiaiškinti, ką skaitytojai norėtų tobulinti virtualiame knygų klube;
4. sužinoti, ar ateityje paaugliai ketina dalyvauti virtualiojo knygų klubo susitikimuose.

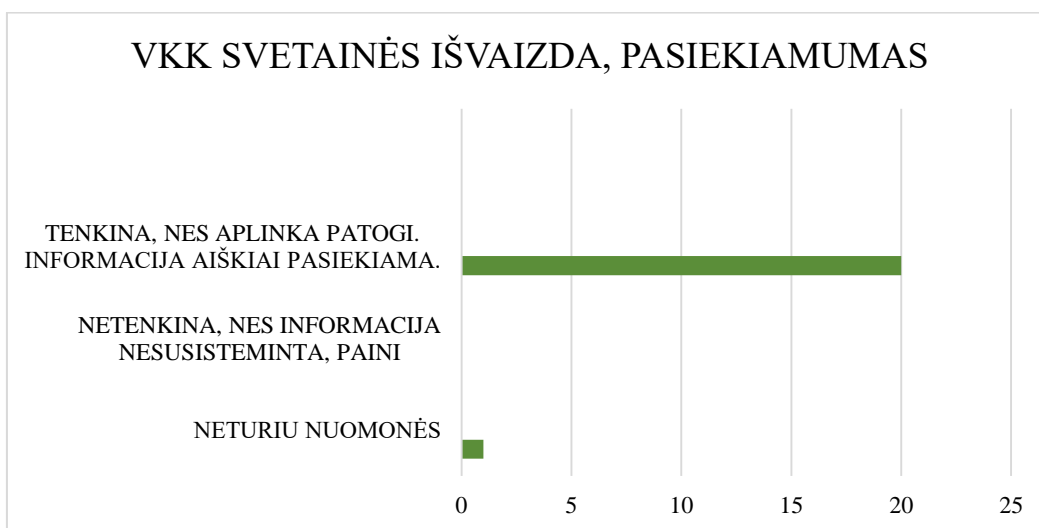
5.2. Rezultatai

Apklausoje dalyvavo 20 virtualaus knygų klubo dalyvių. Apklausus respondentus paaiškėjo, kad 18 skaitytojų dalyvavimas virtualiajame knygų klube sužadina norą skaityti (žr. 38 pav.).

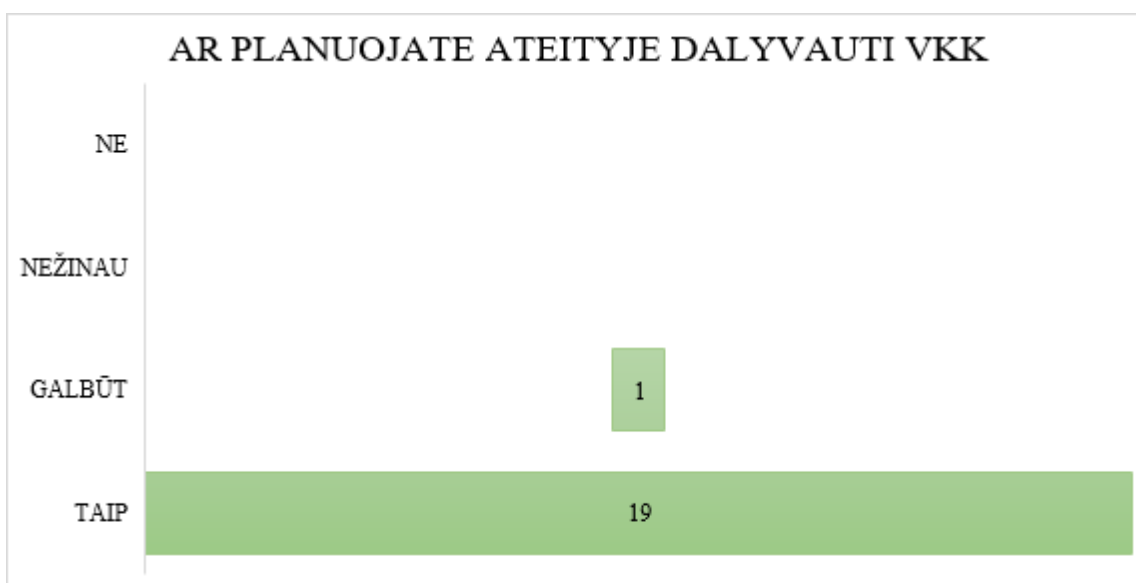
38 pav. VKK susitikimai motyvuoja skaityti

Dalyvaujantys virtualiajame knygų klube skaitytojai nurodė, kad sukurta svetainė lengvai pasiekiamą, informacija svetainėje susisteminta, aiški (žr. 39 pav.).

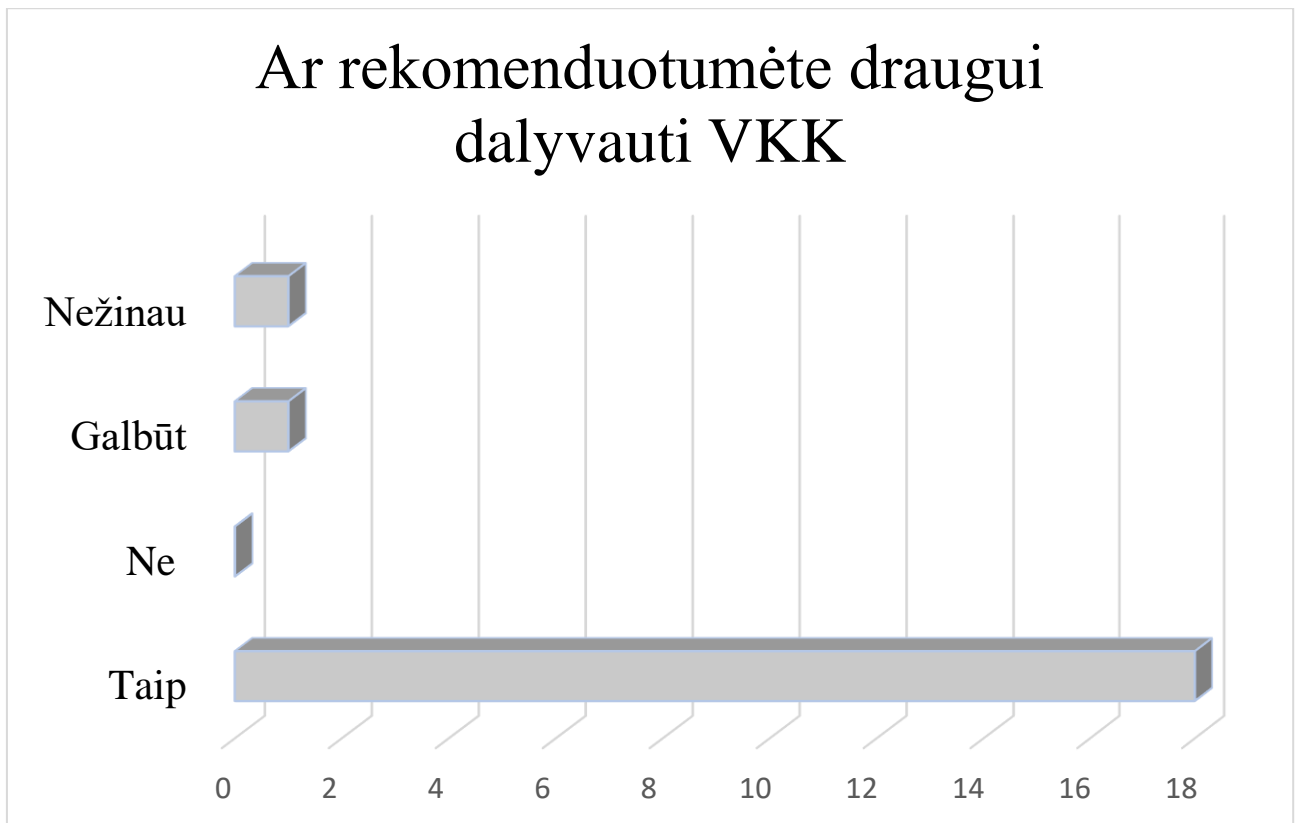
39 pav. VKK svetainės išvaizda, pasiekiamumas

Apklausus skaitytojus, ar jie planuoja ateityje dalyvauti virtualiojo knygų klubo susitikimuose, 19 iš 20 pasirinkimo teigiamą variantą (žr. 40 pav.).

40 pav. Ar planuojate ateityje dalyvauti VKK

Vertinant atsakymus į klausimą, ar rekomenduotumėte draugui sudalyvauti VKK, pasiskirstymas vaizduojamas 41 pav.

41 pav. Ar rekomenduotumėte savo draugui dalyvauti VKK

5.3. Skyriaus išvados

1. Apibendrinant atliktą tyrimą, nustatyta, kad virtualusis knygų klubas, remiantis 90% tyrime dalyvavusių paauglių atsakymais, inspiruoja jaunesnius paauglius skaityti. Juos skatina susitikimai su bendraminčiais, virtualiųjų veiklų ir užduočių įtraukimas, susitikimai su knygų autoriais.
2. Išanalizavus duomenis, skaitytojai vizualinį virtualiojo knygų klubo pateikimą įvertino palankiai.
3. Atlikus tyrimą, skaitytojai neišreiškė noro VKK tobulinimui.
4. Remiantis apklausos duomenimis, 90% skaitytojų nurodė, kad ateityje planuoja dalyvauti VKK, bei pakviesti savo draugus. Virtualiojo knygų klubo veikla bus tęsiama, įtraukiant naujas interaktyvias veiklas, naujus pašnekovus, naujas skaitomas knygas.

Išvados

1. Remiantis literatūros analize, paaugliams yra svarbi motyvacija skaityti, nustatyta, jog paaugliai neįsitraukiantys į knygų skaitymą pasižymi skurdesniu kalbiniu žodynu, prastesniais gal mokymosi pasiekimais, nenoru lankytis mokykloje, bibliotekoje. Apžvelgiant skaitymo skatinimo elementus išryškėjo neskaitymo priežastys: sudėtingi kūriniai, limituotas laikas perskaityti kūrinius, aktualumą praradę kūriniai, negalėjimas patiems rinktis literatūros, motyvacijos stoka ir kt. Paaugliai, turėdami vidinės motyvacijos skaityti, patiria mokymosi sėkmę, skaitymo pomėgis tampa puikia terpe reikšintis kūrybingumui
2. Remiantis tyrime dalyvavusių paauglių atsakymais, juos motyvuotų skaityti interaktyvių priemonių įtraukimas, pvz., virtualiųjų taškų kaupimas, virtualios užduotys, virtualūs susitikimai su knygų autoriais, virtualusis knygų klubas. Tyrimu nustatyta, kad įterpiančios virtualias priemones skaitymui sužadinti, skaitymo procesas tampa įvairiapusiškesnis, suprantamesnis, išsamesnis, taip teigia 80% apklaustų respondentų. Tyrimo dalyvių teigimu, paauglius inspiruotų skaityti interaktyvios veiklos, susitikimai su bendraminčiais, galimybė dalintis perskaitytų knygų įžvalgomis, virtualūs knygų pristatymai.
3. Apžvelgus virtualiųjų aplinkų ir priemonių galimybes skaitymui motyvuoti, nuspręsta kurti virtualųjį knygų klubą įterpiančias virtualias užduotis bei vaizdo konferencijos įrankį virtualiems susitikimams organizuoti. Išanalizavus virtualiąsias aplinkas *Moodle*, *Google Site*, *SeeSaw*, *Edmodo*, knygų klubo aplinkai kurti pasirinktas *Google Site* įrankis. Šis įrankis pasižymi paprastumu, pasiekiamumu, nemokamų šablonų gausa, nereikalauja bazinių programavimo žinių. Analizuojant vaizdo konferencijos įrankius *Zoom* ir *Google Meet*, nuspręsta rinktis įrankį *Zoom*. Atsižvelgta ir į apklausoje dalyvavusių paauglių nuomone, kad šis vaizdo konferencijos įrankis jiems yra priimtinesnis, labiau žinomas. Apžvelgiant įrankius virtualioms užduotims kurti ir prezentacijoms ruošti, pasirinkta: *Kahoot*, *Mentimeter*, *Canva*, *Educanty studio*, *Fyrefox* ir kt.
4. Sukurtas ir realizuotas virtualusis knygų klubas *Google Site* aplinkoje. Tinklalapį sudaro įvadas, literatūros prezentacijos, virtualios parodos, virtualios užduotys, virtualiųjų susitikimų su rašytojais vaizdo įrašai. Virtualiojo knygų klubo susitikimams ir tiesioginiam bendravimui palaikyti su jaunesniais paaugliais naudojamas vaizdo konferencijos įrankis *Zoom*, dalyviai savarankiškai registruojasi į šio klubo susitikimus. Skaitytojų registracijai pildyti sukurta *Google Forms* anketa. Viešinimui apie organizuojamus virtualiojo knygų klubo susitikimus panaudota „Vaikų literatūros skyrius / Tauragės B. Baltrušaitytės viešoji biblioteka“ Facebook platforma.
5. Ištyrus virtualiojo knygų klubo tinkamumą jaunesniųjų paauglių skaitymo motyvacijai didinti, nustatyta, kad 90% tyrime dalyvavusių paauglių teigia, jog juos motyvuoja virtualiojo knygų klubo susitikimai. Juos inspiruoja galimybė reflektuoti apie perskaitytas knygas. Paaugliai apklausoje nurodė, kad juos motyvuoja virtualūs susitikimai su knygų autoriais, jų įžvalgos. Paaugliai apklausos metu teigė, kad skaitymas įterpiančias interaktyvias veiklas jiems yra įdomesnis, patrauklesnis. Virtualiojo knygų klubo susitikimo metu paaugliai nurodė, kad interaktyvios veiklos klube padeda geriau pažinti knygą, giliau suprasti knygos turinį. Sukurti žaidimai apie perskaitytą knygą padeda skaitytojams užmegzti emocinį ryšį su knyga, geriau pažinti knygos personažus.

Literatūros sąrašas

1. AUTORIŲ KOLEKTYVAS. *Pedagogo kompetencijų tobulinimas integruojant informacines komunikacines technologijas į ugdymo procesą*. Vilnius: Pedagogų profesinės raidos centras, 2007m., p. 447. ISBN 978-9955-34-081-2
2. Bibliotekų rinkinys Lietuvoje. Mokslinių straipsnių rinkinys T.4.Utena: UAB „Utenos Indra“, 2019m., p. 295. ISBN 978-609-405-188-3
3. BERESNEVIČIUS Gintaras. *Knygos, kurios mokė nesimokyti*. [Žiūrėta: 2022-06-14] Prieiga per internetą: <https://www.rasyk.lt/ivykiai/knygos-kurios-moke-nesimokyti.html>
4. B. GAMBRELL Linda. *Seven rules of engagement*. [Žiūrėta: 2022-06-22] Prieiga per internetą: http://www.booktrust.org/files/2018/07/rules_of_engagement_gambrell.pdf
5. CHAMBERS Aidan. *Skaitymo aplinka: Kaip suaugusieji galėtų padėti vaikams mėgautis knygomis*. Vilnius: UAB „Lodvila“, 2010m., p.91. ISBN 978-405-031-2
6. DANGOVIENĖ – BARANAUSKAITĖ, Goda. *Ką, kaip ir kodėl skaito Lietuvos vaikai?*. Tarp knygų. 2022, nr. 2 (757) , pp. 5-9. ISSN 0868-8826
7. DAUJOTYTĖ, Viktorija. *Kūrybingumas ir kūrybiškumo atpažinimas*. Mokslo Lietuva. Vilnius: UAB „Mokslininkų laikraštis“, 2010m., Nr. 3, p. 1-2. ISSN 1392-7191
8. ELIJOŠAITĖ Rūta, URBA Kęstutis, MITUNAVIČIŪTĖ Inga, GUSTAITIENĖ Asta, VALANTINAS Vytis. *Esu laimingas, nes skaitau praktinis vadovas ugdantiems jaunuosius skaitytojus*. Vilnius: VšĮ „Laikas skaityti“, 2015m., p. 75. ISBN 978-609-95798-0-1
9. JASULEVIČIENĖ Irma. Tarp egzotikos ir kasdienybės. [Žiūrėta: 2022-06-14] Prieiga per internetą: <https://www.ibbylietuva.lt/rubinaitis/2006-nr-4-40/tarp-egzotikos-ir-kasdienybes/>
10. JANA VIČIENĖ Daiva. *Skaitymo evoliucija: elektroninių knygų skaitymo Lietuvos nacionalinėje bibliotekoje tyrimas*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. 2018m., p. 146. ISBN 978-609-405-170-8
11. JANA VIČIENĖ Daiva. *Biblioterapija: teorija ir praktika*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. 2020m., p. 125. ISBN 978-609-405-199-9
12. NUMGAUDIENĖ Ariana ir RAMANAUSKAITĖ Alicija. *Inovatyvių mokymo mokymosi metodų taikymas technologijų dalyke ugdant mokinių kūrybiškumą: empirinės išvalgos. Profesinis rengimas: tyrimai ir realijos*. Kaunas: Morkūnas ir Ko, 2014m. Nr. 25, p. 110-117. ISSN 1392-6241
13. PEČIULIAUSKIENĖ Palmira ir VALANTINAITĖ Ilona. *V-VI klasės mokinių kūrybingumo ugdymo technologijų pamokose veiksniai*. Pedagogika. Vilnius: UAB „Mokslininkų laikraštis“, 2013m., Nr. 2, p. 72-79 . ISSN 1392-0340
14. PETTY Geoff. *Šiuolaikinis mokymasis praktinis vadovas*. Vilnius: „Tyto alba“ 2006m., p. 667. ISBN 9986-16-475-3
15. PIEČIENĖ Oksana, *Jaunųjų paauglių skaitymo įgūdžiai Tauragės Vaikų bibliotekoje*. Alta’21. [žiūrėta 2023-04-27]. Prieiga per: https://ndma.lt/alta2021/wp-content/uploads/2022/03/ALTA_2021_Proceedings.pdf
16. Oficialios statistikos portalas. [Žiūrėta: 2021-12-29] Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/straipsnis-pandemija-kirto-ir-knygynams>
17. E. CUNNINGHAM Anne. E STANOVICH Keith. *What reading does for the mind*. [Žiūrėta 2021-12-29] Prieiga per internetą: https://www.researchgate.net/publication/237109087_What_reading_does_for_the_mind
18. KVIETKAUSKIENĖ Rimalda. *Šiandien aktualu straipsnių rinkinys bibliotekininkams 2(53)*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. 2015m., p. 224. ISSN 1392-1428

19. KVIETKAUSKIENĖ Rimalda. *Šiandien aktualu straipsnių rinkinys bibliotekininkams* 2(55). Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. 2016m., p. 239. ISSN 1392-1428
20. KVIETKAUSKIENĖ Rimalda. *Šiandien aktualu straipsnių rinkinys bibliotekininkams* 2(57). Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. 2017m., p. 233. ISSN 2538-7316
21. MASTERS K. Edgar Dale's pyramid of learning in medical education: a literatura review. [Žiūrėta 2021-12-29] Prieiga per internetą:
https://www.academia.edu/4970871/Edgar_Dales_Pyramid_of_Learning_in_medical_education_A_literature_review
22. Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas PIRLS 2016 ataskaita. [Žiūrėta 2021-12-29] Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/07/7237_PIRLS2016_Ataskaita.pdf
23. Vanderbilt university, center for teaching Bloom's taxonomy [Žiūrėta 2021-12-29] Prieiga per internetą: <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/blooms-taxonomy/>
24. Išmaniųjų technologijų ekspertės, mokytojos Staselės Riškienės tinklaraštis [Žiūrėta 2021-12-29] Prieiga per internetą:
<https://www.iklase.lt/seesaw-erdve-klases-bendruomenei-el-aplankas-ir-dar-daugiau/>
25. SMITH Vivienne *Kaip skaitymą padaryti prasmingą*. Vilnius: UAB Alumnus, 2009m., p. 43. ISBN 978-609-405-004-6
26. TEIXIDOR Emili. *Skaitymas ir gyvenimas: kaip vaikus ir paauglius skatinti skaityti: gairės tėvams ir mokytojams*. Vilnius: UAB „Petro ofsetas“, 2014m., p. 183. ISBN 978-609-405-094-7
27. TARGAMADZĖ Aleksandras ir PETRAUSKIENE Rūta. *Nuotolinių studijų kokybė technologijų kaitos sąlygomis*. Prieiga internetu: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ870184.pdf>
28. TARGAMADZĖ Aleksandras. *Virtualusis mokymasis Teorija ir praktika*. Vilnius: „Vitae litera“, 2020m., p. 144. ISBN 978-609-454-494-1
29. TARGAMADZĖ Aleksandras. *Technologijomis grįsto mokymosi priemonės ir sistemos*. Kaunas: „UAB TEV“, 2011m., p. 146. ISBN 978-609-433-075-9
30. URBA Kęstutis. *Vaikų literatūra – laisvė ir kontrolė*. Vilnius: UAB „Baltijos kopa“, 2013m., p. 221. ISBN 978-609-459-247-8
31. URBA Kęstutis. *Auginančioji literatūra*. Vilnius: „Standartų spaustuvė“, 2015m., p.333. ISBN 978-9986-39-863-9
32. URBA Kęstutis. *Sąrašas – ne įstatymas bet...*[žiūrėta 2022-06-14]. Prieiga per internetą:
<https://www.ibbylietuva.lt/rubinaitis/2001-nr-1-17/sarasas-ne-istatymas-bet/>
33. Edmodo in. [žiūrėta 2022-12-12] Prieiga per internetą:
<https://apps.microsoft.com/store/detail/edmodo/9WZDNCRDSMJN?hl=lt-lt&gl=lt>
34. Google Site. [žiūrėta 2022-12-12] Prieiga per internetą:
<https://domains.google/get-started/website-design/google-sites/>
34. Educanty Studio. [žiūrėta 2022-12-12] Prieiga per internetą: <https://www.educandy.com/>
35. Kahoot. [žiūrėta 2022-12-12] Prieiga per internetą: <https://kahoot.com/>
36. Mentimeter. [žiūrėta 2022-12-12] Prieiga per internetą: <https://www.mentimeter.com/>
37. Canva. [žiūrėta 2022-12-12] Prieiga per internetą: <https://www.canva.com/>

1 priedas. Straipsnis „Alta‘21“

JAUNŲJŲ PAAUGLIŲ SKAITYMO ĮGŪDŽIAI TAURAGĖS VAIKŲ BIBLIOTEKOJE

Oksana Piečienė

Kauno technologijų universitetas, Lietuva

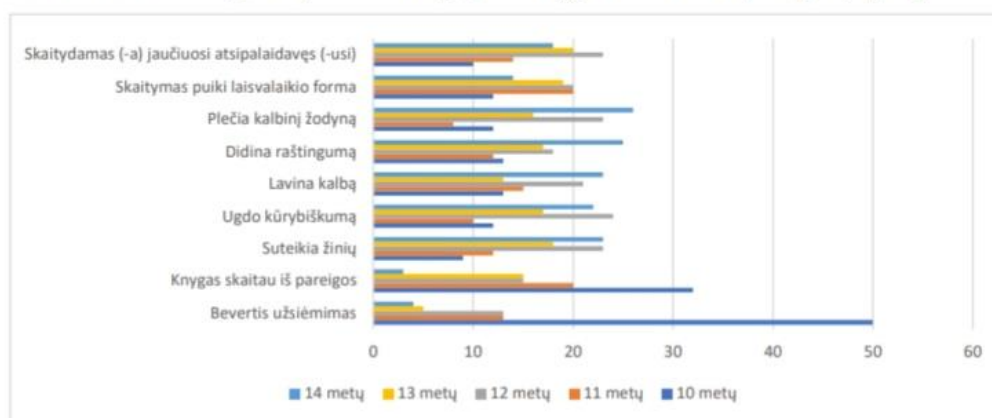
Santrauka. Skaitymas yra svarbi ugdymo dalis. Mokinys norintis sėkmingai mokytis įvairių dalykų, jau mokykliniame tarpsnyje turi būti sąmoningas savarankiškas skaitytojas, kuris gebės perskaitytą informaciją atsirinkti, kritiškai įvertinti įvairaus žanro tekstus, transformuoti gautas žinias į idėjas, sprendimus. Nacionalinių ir tarptautinių skaitymo tyrimo metu išanalizuota, jog vaikai pasiekia geresnius rezultatus, jei yra palankus socialinis ekonominis šeimos statusas. Šiame straipsnyje analizuojami atlikti tyrimo duomenys. Tyrimo tikslas ištyrinėti kiek svarbus skaitymo procesas jaunajam paaugliui, ar jis yra aktyvus bibliotekos lankytojas, kokios edukacinės technologijos paskatintų didesnį įsitraukimą į knygų skaitymą, bei aktyvų lankymąsi bibliotekoje.

Reikšminiai žodžiai: motyvacija, įsitraukimas, interaktyvių technologijų galimybės.

1. ĮVADAS

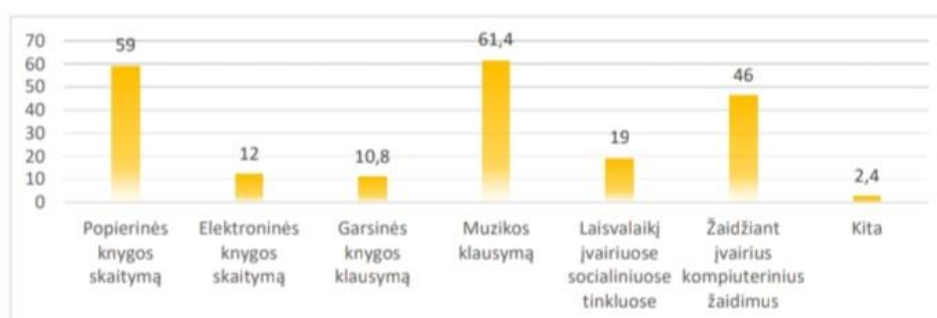
Intensyvėjant technologijoms sparčiai kinta įvairios sritys, tame tarpe ir mokinių gebėjimas priimti, bei apdoroti informaciją. Norint sudominti mokinius intensyviau skaityti, pirmiausia paauglys turi būti sudomintas, skaitymo procesas jam turi būti motyvuojantis, įtraukiantis, patrauklus. Skaitymo gebėjimų ugdymas svarbus įgyvendinant mokymosi visą gyvenimą idėją. Tyrimai rodo, kad skaitymas yra svarbus vaiko formavimuisi. Skaitymas turi įtakos emocinei savijauta, atminčiai, kritiniam mąstymui, o tai įtakoja vaiko mokymosi procesą. Atlikti EBPO PISA 2018 metų duomenimis Lietuvių moksleivių skaitymo gebėjimai yra 29-36 vietoje iš 78 šalių. Norint prisidėti prie geresnių mokymosi pasiekimų, turi įsitraukti valstybė, visuomenės, švietimo, bei kultūros įstaigos. Tinkamai paruoštos užduotys, tikslingai organizuotas skaitymo skatinimo priemonės, gali suteikti apčiuopiamų rezultatų. Nuo 2018 metų Švietimo mokslo ir sporto ministerija patvirtino Skaitymo skatinimo programą penkeriems metams, kurios vykdytoja yra Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. Šiuolaikinės bibliotekos uždavinys sudaryti tinkamas sąlygas bibliotekos lankytojui, bei pasiekti norimų rezultatų.

Tyrimas atliktas Tauragės B. Baltrušaitytės viešosios bibliotekos vaikų literatūros skyriuje publikuojant apklausos nuorodą į anonimę anketą Google forms platformoje. Tyrimo metu apklausti 10-14 metų paaugliai lankantys Tauragės B. Baltrušaitytės viešąją biblioteką. Šioje apklausoje dalyvavo 85 respondentai. Apklausos dalyviai: 59,4% mergaičių ir 40,6% berniukų. Pagal jaunųjų paauglių amžių (10-14 metų) pasiskirstė taip: 14m.-13%, 13m.-5%, 12m.-66%, 11-8%, 10 -8%. Tyrimo metu išsiaiškinta, kad didžioji dauguma lankančiųjų biblioteką yra dvylikamečiai, tuo tarpu kito amžiaus paaugliai nėra tokie aktyvūs. Iš visų 85 atsakiusiųjų savo skaitymo įgūdžius įsivertino pakankamai aukštai 27% - puikiai, 16,9% - labai gerai, 30% - gerai, o kad turi silpus skaitymo įgūdžius nurodė tik 2% respondentų. Tačiau 50 respondentų iš 85 nurodo, kad knygų skaitymas yra bevertis užsiėmimas, 32 respondentai teigia, kad knygas skaito tik iš pareigos (2 pav.)

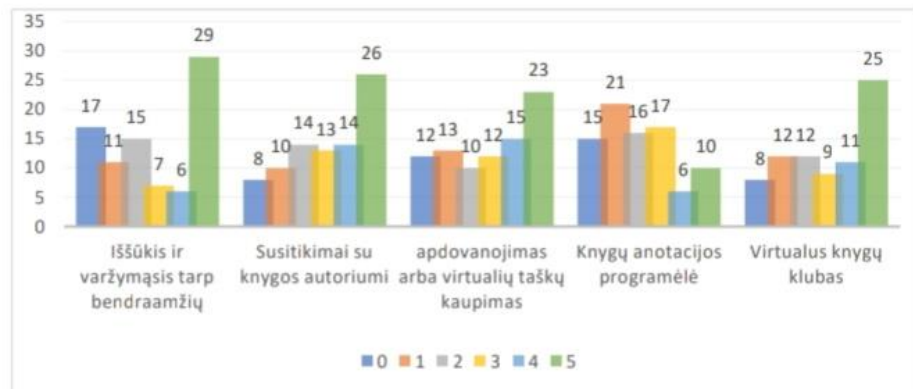
2 pav. Paauglių požiūris į knygų skaitymą

Apklausos duomenys rodo, kad knygos jiems nėra prioritetas, paauglių klausiami kokį laisvalaikio praleidimo būdą jie mieliau renkasi, 61,4% respondentų renkasi muzikos klausymą, 46% žaidžia įvairius internetinius žaidimus, 59% popierinės knygos skaitymą (3 pav.)

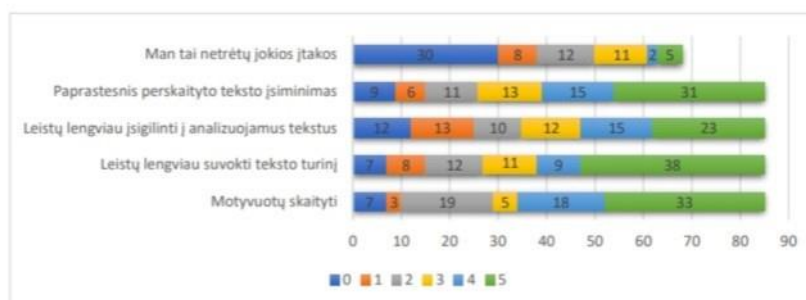
3 pav. Jaunųjų paauglių laisvalaikis

Išanalizavus gautus duomenis stebime mokinių laisvalaikio praleidimą įvairiuose socialiniuose tinkluose, žaidžiant įvairius kompiuterinius žaidimus, tai rodo paauglių aktyvumą virtualioje erdvėje, todėl siekiant aktyvinti skaitybos procesą skaitytojų klausiama, kokios priemonės įgalintų jų aktyvesnę lankymąsi bibliotekoje, bei aktyvesnę skaitymą. Respondentų klausiama ar šie aspektai įgalintų aktyvesnę knygų skaitymą: iššūkis ir varžymasis tarp bendraamžių, susitikimai su knygos autoriumi, virtualių taškų kaupimas, knygų anotacijos programėlė, bei virtualus knygų klubas, teiginius prašoma įvertinti nuo 0 visiškai neįgalintų iki 5 labai įgalintų, respondentus labiausiai motyvuotų skaityti iššūkis ir varžymasis tarp bendraamžių, susitikimai su knygos autoriumi, bei virtualus knygų klubas, pasiskirstymą matome šioje lentelėje (4 pav.)

4 pav. priemonės aktyvesniam skaitymui

Tyrimo metu paaiškėjo, kad mokinius motyvuotų skaityti, bei lankytis bibliotekoje šie aspektai: iššūkis ir varžymasis tarp bendraamžių, susitikimai su knygos autoriumi, bei virtualus knygų klubas. Iš 5 paveikslą paaiškėjo, jog interaktyvių priemonių įtraukimas mokinius motyvuotų, bei palengvintų literatūrinio teksto suvokimą. Respondentų klausiama ar interaktyvių priemonių naudojimas palengvintų literatūrinio teksto analizę/suvokimą, teiginius prašoma įvertinti nuo 0- nesutinku iki 5 visiškai sutinku, 38 respondentai iš 85 sutinka, kad leistų lengviau suvokti teksto turinį, 33 respondentams iš 85 keltų motyvaciją skaityti. Tai galime daryti prielaidą, kad pagerėtų ir mokinių pasiekimų rezultatai. Nes nagrinėdami, vertindami įvairius tekstus mokiniai ugdo kritinį, bei kūrybinį mąstymą. Atsakymų pasiskirstymą žiūrėti penktame paveikslėlyje.

5 pav. Interaktyvių priemonių naudojimas teksto suvokimui

Motyvuotų skaitytojų švietimas yra būdas kurti socialiai teisingesnę visuomenę. Tarptautinio skaitymo raštingumo atliktas PISA tyrimas, kurio metu išanalizuota, kad geresnių skaitymo rezultatų pasiekė tie mokiniai, kurie nurodė esantys aktyvūs skaitytojai, nors ir nurodė anketoje, kad jų tėvai neužima aukštas pareigas. Mokiniai kurie save priskyrė ne motyvuotam skaitytojui, nepaisant to, kad jų tėvai užima aukštas pareigas, mokymosi pasiekimai buvo žemesni. Todėl galima daryti išvadą, kad radus deramus būdus, kaip paskatinti jaunuosius paauglius skaityti, galima paspartinti, kai kuriuos socialinius pokyčius, bei mažinti socialinę atskirtį.

4. IŠVADOS

Apklausus 85 respondentus, iš pateiktų duomenų stebime, kad aktyvūs yra 12 metų paaugliai, jie aktyviai dalyvavo anketinėje apklausoje 65,5% visų apklaustų respondentų, kitos jaunesniųjų paauglių amžiaus grupės bibliotekoje lankosi rečiau, todėl jie negalėjo sudalyvauti anoniminėje apklausoje. Šios apklausos tyrimai patvirtina hipotezę, kad šio amžiaus 10-14 metų skaitytojai nėra aktyvūs bibliotekos lankytojai, nes apklausa vykdoma Tauragės B. Baltrušaitės viešosios bibliotekos vaikų literatūros skyriuje, patikrinus skaitytojo amžių.

Duomenys rodo, kad paaugliai mieliau renkasi laisvalaikio praleidimo būdą įvairiuose socialiniuose tinkluose, klausydamasi įvairios muzikos, taip pat anot respondentų jie knygas skaito tik iš pareigos. Tai įrodo, kad biblioteka turi atsižvelgti į lankytojų pageidavimus, kurti virtualų knygų klubą, įtraukti daugiau interaktyvių priemonių. Anot respondentų toks informacinių technologijų įtraukimas į knygų skaitymą, veiklą darytų patrauklesnę, kokybiškesnę, keltų paauglių motyvaciją.

2 priedas. Jaunesniųjų paauglių apklausa neskaitymo priežasčiai nustatyti.

Jaunųjų paauglių (10-14m.) požiūris į knygų skaitymą XXI a.

Sveiki,

Aš, Oksana Piečienė, šiuo metu esu KTU Nuotolinio mokymosi informacinių technologijų studijų magistrantė.

Vykdu tyrimą, kuriuo siekiama išsiaiškinti paauglių (10-14 metų) požiūrį į skaitymą.

Jūsų nuomonė labai svarbi. Būčiau dėkinga, jeigu galėtumėte atsakyti į šios anketos klausimus.

Atsakymams turėtumėte užtrukti ne daugiau nei 10 minučių.

oksanapieciene@gmail.com [Perjungti paskyrą](#)

Nebendrinamas

1. Jūsų lytis:

- Vyras
- Moteris
- Nepageidauju nurodyti
- Kita: _____

2. Jūsų amžius:

- 10 m.
- 11 m.
- 12 m.
- 13 m.
- 14 m.

3. Ar jums šeimoje skaitė knygas, kai jūs buvote mažas (-a) (galimi keli variantai):

- Taip, skaitė mama
- Taip, skaitė tėtis
- Taip, skaitė senelis
- Taip, skaitė senelė
- Taip, skaitė auklė
- Ne, pas mus nėra poreikio skaityti knygas
- Neprisimenu
- Kita: _____

4. Ar namuose turite asmeninių knygų:

	Taip, turiu keletą knygų	Taip, turiu daug knygų	Ne, knygų namuose neturiu
Pasirinkite vieną iš variantų	☐	☐	☐

5. Kokios asmeninės knygos dominuoja jūsų namuose (galima rinktis kelis variantus):

- Literatūra užsienio kalbomis
- Įžymių žmonių autobiografijos
- Poezijos
- Romantinės
- Fantastinės
- Istorinės
- Enciklopedijos
- Nuotykių
- tik žurnalai
- Kita: _____

6. Ar pritariate šiam teiginiui: (pažymėkite nuo 0 – nepritariu iki 5 – visiškai pritariu)

	0	1	2	3	4	5
Skaitydamas (-a) jaučiuosi atsipalaidavęs (-usi)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skaitymas kelia susierzinimą	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skaitymas puiki laisvalaikio forma	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Knygas skaitau tik iš pareigos	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Knygų skaitymas yra informacijos gavimo priemonė	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Jūsų nuomone knygų skaitymas (pažymėkite 0 – nesutinku iki 5 – visiškai sutinku):

	0	1	2	3	4	5
Puikus laisvalaikio praleidimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ugdo kūrybiškumą	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lavina vaizduotę	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lavina kalbą	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Reikalingas atsiskaitymams mokykloje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suteikia žinių	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Didina raštingumą	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Plečia kalbinį žodyną	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bvertis užsiėmimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Ar sutinkate, kad skaitymas svarbus mokymosi procese (pažymėkite 0 – nesutinku iki 5 – visiškai sutinku):

	0	1	2	3	4	5
Labai svarbus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Svarbus tik atsiskaitymams mokykloje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skaitymas nesuteikia man papildomų žinių	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Iš skaitymo jokios naudos	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Neturiu nuomonės šiuo klausimu	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Kiek apytikriai laiko skirate skaitymui per savaitę:

	Visiškai neskiru laiko skaitymui	Skiru iki 1 h.	Skiru iki 2 h.	Skiru iki 3 h.	Skiru daugiau nei 3 h.
Pasirinkimo variantai	☐	☐	☐	☐	☐

10. Kaip vertintumėte savo skaitymo įgūdžius:

- 4 (Nepatenkinamai)
- 5 (Silpnai)
- 6 (Patenkinamai)
- 7 (Vidutiniškai)
- 8 (Gerai)
- 9 (Labai gerai)
- 10 (Puikiai)
- Kita: _____

11. Pažymėkite teiginius su kuriais sutinkate (galite pasirinkti kelis variantus):

- Iš skaitymo nematau naudos
- Neįdomūs arba nesuprantami kūriniai
- Nemėgstu skaityti mokytojo nurodytos literatūros
- Maloniau laiką leisti prie kompiuterio
- Maloniau laiką leisti prie telefono
- Maloniau laiką leisti su planšete
- Maloniau laiką leisti su draugais
- Maloniau skaityti knygas
- Kita: _____

12. Kokį laisvalaikio praleidimo būdą mieliau renkatės (galimi keli pasirinkimo variantai) :

- Popierinės knygos skaitymą
- Elektroninės knygos skaitymą
- Garsinės knygos klausymą
- Muzikos klausymą
- Laisvalaikį „Facebook“ platformoje
- Laisvalaikį „TikTok“ platformoje
- Laisvalaikį „Twitter“ platformoje
- Laisvalaikį „Instagram“ platformoje
- Laisvalaikį „Discord“ platformoje
- Laisvalaikį „Snapchat“ platformoje
- Laisvalaikį „Reddit“ platformoje
- Laisvalaikį „Whatsapp“ platformoje
- Žaidžiant įvairius kompiuterinius žaidimus (Pvz. „Roblox“, „Fortnite“, „Minecraft“, „PUBG“)

13. Jūsų nuomone ar šie aspektai įgalintų skaitymą (pasirinkite 0 – visiškai neįgalintų iki 5 – labai įgalintų)

	0	1	2	3	4	5
Iššūkis ir varžymasis tarp bendraamžių	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Knygų aptarimas su mokytoju	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Knygos aptarimas su rašytoju	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Perskaitytos knygos aptarimas su bendraamžiais	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Apdovanojimas arba virtualių taškų kaupimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skaitymo progreso lygiai tarp bendraamžių	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Platus elektroninių knygų pasirinkimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Platus audio knygų pasirinkimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Knygų anotacijos programėlė	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Virtualus knygų klubas	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Ar jūs lankotės elektroninėse ir audio knygų nemokamuose portaluose (nesilankau 0 – iki 5 – aktyviai lankausi)

	0	1	2	3	4	5
Lietuvių literatūros klasikos kolekcija portale „ePaveldas“	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos portalas „ibiblioteka“.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gutenbergio projekto elektroninių knygų katalogas (angl. Project Gutenberg)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Svetainė „Open Culture“	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Svetainė „Ebiblioteka“	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Svetainė „Ar skaitei“	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Internetinė biblioteka „Vyturys“	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lankausi mokyklos bibliotekoje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lankausi viešojo bibliotekoje	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Kokiai knygai skirate pirmenybę popierinei ar elektroninei (nesirinkčiau 0 – iki 5 – labai rinkčiausi)

	0	1	2	3	4	5
Popierinę, nes maloniau ją skaityti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Popierinę, nes mažiau pavargsta akys	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Popierinę, nes ji turi išliekamąją vertę	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elektroninę, nes patogiau ja naudotis (neužima vietos)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elektroninę, nes neteršia gamtos	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elektroninę, nes jos paieška užima mažiau laiko	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Neturiu nuomonės šiuo klausimu	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Renkantis skaitmenines knygas, kokį įrenginį dažniausiai naudojate (galimi keli pasirinkimo variantai):

- Stacionarų kompiuterį
- Nešiojamą kompiuterį
- Planšetinį kompiuterį
- Elektroninę knygų skaityklę
- Išmanųjį telefoną
- Neturiu informacijos apie skaitmenines knygas

17. Ar jus paskatintų skaityti interaktyvios programėlės panaudojimas (pažymėkite 0 – nesutinku iki 5 – visiškai sutinku):

	1	2	3	4	5
Jeigu skaitymas būtų susietas su „Scratch“ programėle	☐	☐	☐	☐	☐
Jeigu skaitymas būtų susietas su „Hot potatoes“ programa	☐	☐	☐	☐	☐
Jeigu skaitymas būtų susietas su „Quizizz“	☐	☐	☐	☐	☐
Jeigu skaitymas būtų susietas su „Flippity“ interaktyviu žaidimu	☐	☐	☐	☐	☐
Kita čia nepaminėta programėlė	☐	☐	☐	☐	☐
Man tai neturėtų jokios įtakos	☐	☐	☐	☐	☐

18. Ar interaktyvių priemonių naudojimas palengvintų literatūrinio teksto analizę/suvokimą (nepalengvintų 0 – iki 5 – labai palengvintų)

	0	1	2	3	4	5
Motyvuotų skaityti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Leistų lengviau suvokti teksto turinį	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Paprastesnis perskaityto teksto įsiminimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Leistų lengviau įsigilinti į analizuojamus kūrinius	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Man tai neturėtų jokios įtakos	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Ar sutinkate su šiais teiginiais apie interaktyvios knygos kūrimą (nesutinku 0 – iki 5 – labai sutinku)

	0	1	2	3	4	5
Tai puikus būdas prisidėti prie teksto sukūrimo	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tokia knyga lavintų vaizduotę	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ši knyga ugdytų informacinį raštingumą	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatintų skaitančiųjų komunikaciją	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Žadintų smalsumą	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. Ar Covid – 19 pandeminiu laikotarpiu pasikeitė skaitymo įpročiai (nepasikeitė – 0 iki 5 – labai pasikeitė)

	0	1	2	3	4	5
Pradėjau aktyviai skaityti	☐	☐	☐	☐	☐	☒
Skaitau, tiek pat kiek iki pandemijos	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pradėjau skaityti kitokio žanro knygas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nustojau skaityti knygas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Knygos padėjo atsipalaiduoti pandeminiu laikotarpiu	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Dėkojame

Ačiū už dalyvavimą apklausoje! Linkime Jums sėkmės!

Jei nenorite koreguoti atsakymų, nepamirškite paspausti "Submit" (Pateikti).

Iškilus neaiškumams, kreipkitės nurodytu e-paštu: oksanapieciene@gmail.com

Pateikti

Valyti formą

3 priedas. VKK vertinimo apklausa.

Virtualaus knygų klubo įvertinimas

Jūs dalyvavote virtualiame knygų klubo susitikime. Siekiame išsiaiškinti, ar virtualus knygų klubas tenkina Jūsų poreikius, todėl prašome skirti 5 – 10 min. klausimyno pildymui. Apklausos duomenys bus naudojami tik mokslinio tyrimo apibendrinimui.

Dėkojame už bendradarbiavimą!

 oksanapieciene@gmail.com (nebendrinama) [Perjungti paskyrą](#)

*Privaloma

Įvertinkite virtualaus knygų klubo teikiamų paslaugų kokybę: *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Labai nepatenkintas (-a) Labai patenkintas (-a)

Kuo šis virtualaus knygų klubo susitikimas Jums buvo naudingas? (galimi keli variantai). *

- Susipažinau su kitais skaitytojais.
- Gavau atsakymus į rūpimus klausimus.
- Sužinojau daug vertingų dalykų apie knygas, jų autorius.
- Mažai naudingas.
- Nenaudingas.

Jeigu pasirinkote, kad jums mažai naudingas arba nenaudingas, nurodykite priežastis; (galimi keli variantai).

Neaktuali informacija susitikimo metu

Neįdomios interaktyvios veiklos

Nuobodūs moderatorius

Kita: _____

Ar virtualaus knygų klubo susitikimai motyvuoja Jus daugiau skaityti? *

Taip

Ne

Iš dalies motyvuoja

Visiškai nemotyvuoja

Neturiu nuomonės

Kaip vertinate virtualaus knygų klubo diskusijų kokybę? *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Blogai. Puikiai

Jeigu vertinate virtualaus knygų klubo diskusijų kokybę patenkinamai arba blogai, nurodykite priežastis.

Jūsų atsakymas _____

Kaip vertinate virtualaus knygų klubo interaktyvias veiklas? *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Blogai Puikiai

Jeigu vertinote interaktyvias veiklas patenkinamai arba blogai, nurodykite priežastis.

Jūsų atsakymas

Ar Jus tenkina virtualaus knygų klubo svetainės aplinka? *

- Tenkina, nes aplinka patogi, informacija aiškiai pateikiama
- Netenkina, nes informacija nesusisteminta, paini
- Neturiu nuomonės.

Ar rekomenduotumėte draugui sudalyvauti virtualiame knygų klube? *

- Taip
- Ne
- Galbūt
- Nežinau

Ar dalyvautumėte kitose virtualaus knygų klubo susitikimuose ateityje? *

- Taip
- Ne
- Galbūt
- Nežinau

Jūsų siūlymai ir pastebėjimai

Jūsų atsakymas

Pateikti

Valyti formą

4 priedas. Diegimo aktas.

Dokumentą elektroniniu parašu
pasirašė
MEILUTĖ, PARNARAUSKIENĖ
Data: 2023-05-18 14:14:00

**TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
BIRUTĖS BALTRUŠAITYTĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA**

Biudžetinė įstaiga, Respublikos g. 3, LT 72252 Tauragė, tel. (8 446) 61 954, el. p. tsvb@tauragevb.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188204968

Kauno Technologijos Universitetui

PAŽYMA

2023-05-17 Nr. 23/01

Pažymime, kad Kauno technologijos universiteto studentė, Tauragės Birutės Baltrušaitytės Viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus vedėja Oksana Piečienė 2023 metais bibliotekoje įdiegė virtualiajam knygų klubui reikiamas priemones bei organizavo klubo veiklas, įtraukiant į jas jaunesnius paauglius. Numatyta tolimesnė klubo veikla.

Direktorė

Meilutė Parnarauskienė